

61/3143

C
K
N
1010

ILLVSTRIVM
IMAGINES,

Ex antiquis marmoribus, nomif-
matibus, et gemmis expressæ:
Quæ exstant Romæ, maior pars
apud FVLVIVM VRSINVM.

EDITIO ALTERA,
*aliquot Imaginibus, et I. FABRI
ad singulas Commentario,
auctior atque
illustrior.*

COPIAE CORNV

FELIX ANTIQVITAS

Theodorus Gallæus delineabat
Romæ ex Archetypis
incidebat Antuerpiæ c15.15.xc11x.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA
M. DC. VI.

UNIVERSITY OF LONDON
WARBURG INSTITUTE

Free copy for study purposes only - The Warburg Institute Digital Collections

ILLVSTRIS.
AC REVERENDISS.
PRINCIPI
D. EBERHARDO
EPISCOPO SPIRENSI
ET PRAEPOSITO VVEYSENBVRGENSI
CAMERAE IMPERIALIS SPIRAE IVDICI, &c.

SINGVLARI Dei immortalis beneficio
accidisse arbitror, Illustrissime Princeps,
vt in tanta Gothici temporis barbarie
non solum præstantissimorum ingenio-
rum scripta pleraque à temporum sint
iniuria vindicata, sed & IMAGI-
NES ipsorum atque effigies marmoribus ac gemmis
sculptæ, & numismatis cusæ, artificum operâ atque
industriâ superstites existant. Et verò licet animi, in-
geniique index liber est, corporis tamen formam ha-
bitudinemque spectare delectat, me quidem certè, ac
prodest mirificè. Delectat quidem, quod maius nul-
lum felicitatis humanæ specimen esse C. Plinius maior
affirmet, quàm semper omnes scire cupere qualis quis-
que, quaque figura fuerit. Prodest verò ad Physiogno-
miæ

4
miæ artem perhonestam: Medicis etiam ad morbos diiudicandos cognitu necessariam: qua ex corporis lineamentis de animo, indole, ingenio, ac moribus felix interdum coniectura ducitur, ex Aristotelis Peripateticæ scholæ principis, Polemonis, atque Adamantij doctrina. Ut enim, quam Euripedes laudat, digna imperio forma, amorem, auctoritatemq. conciliat; sic contrà, in deformi corpore malè ingeniū habitare, hodieque, vt olim, vulgi sermone iactatur. Si, vt est, eius quæ de moribus Philosophiæ partis principis vita est. HISTORIA, testis temporum, Tullio auctore, lux veritatis, vita memoriæ, magistra denique morum; Historiæ vicissim facem præferūt spirantemque reddunt icones ad viuū expressæ. Virtuti quoque prodesse IMAGINES, vel Romani doceant. Q. enim Maximum, & P. Corn. Scipionem sæpe audisse, aliosque C. Crispus ait, qui dicerent, quum maiorum suorum IMAGINES intuerentur, animum sibi ad Virtutem vehementer accendi. Scilicet non ceram illam in sese aut figuram, tantam vim habere, sed memoria rerum gestarum eam flammam egregiis viris in pectore crescere, neque prius, quàm Virtus eorum famam adæquarit, exstingui. Cera enim expressi vultus in atriis singulis disponebantur armariis, ait idem Plinius: hodieque in Regum ac Principum aulis videmus. Funus adhæc Romæ comitabantur IMAGINES eius gentis ac familiæ. His stemmata, ac Genealogiæ series appendebantur, quæque in Magistratu domi, belli, præclarè gessissent. Triumphique quoque, parta de victis cæsisque hostibus victoria, & ouationes addebantur. Hinc clypeorū, insignium, ac symbolorum;

lorum, quibus antiquissima Germanicę gentis nobilitas illustris est, nostra maiorumq. memoria fluxisse morem puto. Quę insignia foribus appendi, vel in atriorum limine collocari, vt & aprorum ferarumq. capita, & viuacis cornua cerui Romanorum more nunc videas. Affigebantur adhęc hostium spolia, quę nec ædium emptori refringere liceret, erantq. dominis mutatis domus ornamenta. Magnus sanè hic è multis ad virtutē stimulus semper fuit, exprobrantibus mutis etiam signis ac tectis imbellem quotidie aut degenerem dominum intrare in alienum Triumphū, virtuteq. parta non suā, occupare: cū & viatores interdum transeuntes tacitè versum iactarent:

O domus Antij, quàm dispari domino dominaris?

Quin & in Bibliothecis Romę statuas & **IMAGINES** eorū collocatas, auro, argēto, ære, ductas, marmore fictas obseruauī, quorum immortalis ingenij monumenta ibi legerentur, loquerentur, ac tantū non vocem emitterēt. Asinij Pollionis ferunt primum id in æterna Vrbe inuentum fuisse colligendi libros, ornandiq. **IMAGINVM** specie Bibliothecas. Quarum etiam studio flagrasse accepimus T. Pomponium Atticum, & M. Terentium Varro- nem, togatorum doctissimum. Testes erant, olim editę, nunc amissę, Illustrum Virorum à septingentis Urbis conditę annis **IMAGINES**: additis etiam breuibus versibus, tanquam rerum gestarū, Magistratum, ac Triumphorum indicibus. Athenis verò Atticis antiquius id studium, vbi & Gymnasiis statuas adhibebant. Vnde & Atticus ille Ciceroni, perfamiliari suo, vnā cum biblio-

theca HERMATHENAS & HERMERACLAS dono mittit, & Mercurio ficto Eloquentiæ Deo, scientiæ præses Pallas, & roboris decus Hercules iungebatur. Quibus Hermis à varia porticu ad regiam vique Athenis plena compita, referente apud Suidam Callistrato. Sic & Romæ innumerabiles statuæ bene de Rep. meritis collocatæ, vt & statuarum officina M. Catoni, ac dicacibus videretur: Alexander quoque Augustus in larario suo inter ceteras & CHRISTI Seruatoris dedicauit. Musæ præterea studiorum tunc auspices creditæ, in Gymnasiis à M. FVLVIO Nobiliore consecratæ, vt in Liciniana Tullius refert: Fastosque eisdem & Herculi dedicasse auctor est Macrobius. Addit enim HERCVLEM MVSAGETEM Eumenius Panegyrico de Scholis instaurandis. Aedem, inquit, Herculis, & Musarum in Circo Flaminio FVLVIVS ille Nobilior ex pecunia Censoria fecit: non id modò secutus, quòd litteris & summi poëtæ Ennij amicitia duceretur, sed quòd in Græcia, cùm esset Imperator, acceperat HERCVLEM MVSAGETEM, id est Comittem, ducemque Musarum. Adhuius se FVLVIVS cognominis imitationem nostro sæculo feliciter comparauit FVLVIVS VRSINVS, Romanus & ipse, & Musarum delictum: omnisque adeò Antiquitatis, doctrinæ, Historiæ, familiarumque Rom. longè peritissimus. Collegit is pridem ingenti sumptu librorum veterum, marmorum, numismatum, ex auro, argento, ære, & gemmarum incredibilem copiam. Quem penes se thesaurum seruat, non incubat tamen, vt Hesperidum horti custos ille draco, sed eruditis peregrinisque hominibus Antiquitatis studio-

studiosis identidem ostendit, digitoque commonstrat. Mihi verò hoc amplius, externo licet homini, P. And. Schotti, quem ob singularem quàm pietatem, quàm doctrinam mirificè diligebat, commendatione potissimùm adductus, non modò exhibuit spectandum, sed & tractare, delineare, effingere, ac meo arbitratu domi edere, qua est humanitate singulari, permisit hasce veterù IMAGINES, Heroum, Imperatorum, Regù, Philosophorum, Oratorum, Poëtarum, Historicorum, atque illustrium domi, forisq̃ Virorum, in ipsius Museio, summa fide diligentiaq̃, ipso inspectante, à me elaboratas. Quas domum Româ nuper reuersus, dum summa, quoad eius fieri potuit, accuratione adhibita in æs incidissem, multorumq̃ commodo, vt spero & opto, in publicum proferre, efflagitantibus quotidiano pænè conuicio familiaribus, cogitare, patronusq̃ aduersus maledicorum calumnias esset adhibendus; Tu vnus, Princeps illustrissime, hoc munere, quale id cumque tandem est, dignus occurristi: quòd id genus *πειρηλίοις* & vehementer ipse delecteris, & doctorum hominum consuetudine frui, præmiisq̃ propositis fouere soleas. Quod vt perpetuò constanterq̃ facias, etiam atque etiam oro. Magna est de Spira, Nemetum metropoli, exstimatio, ingens eius gloria, vbi Cæsaris Augusti forum est, quo lites imperij disceptentur. In quo iudicio iuxta æquo & bono dicis grauitè simul & iustè: Religionis adhæc rem, & sacra Episcopus administras: vtq̃ summo illi sacerdoti constet ratio, castè atque integrè rem facis diuinam. Quæ laus non vulgaris familiæ tuæ splēdori, imaginibusq̃ accessit. Duo-

bus enim vinculis Remp. Christianam contineri semper existimaui, puta **P I E T A T E** atque **I V S T I T I A**: ijsque artibus bonis Ciuitates validiùs quàm arcibus, militumque præsidio communiri. Quamobrem primos hosce industriæ nostræ fructus libenter benigneque vt complectaris, maiorem in modum rogo, obtestorque. Quod si consequar, erit cur ad maiora accingar, quæ tui nominis auspicio in apertum referre conabor. Et verò magnis in rebus voluntas, beneque de omnibus merendi studium, vt facultas desit, laudis sibi partem aliquam iure optimo vindicare videatur. Vale in Domino Præsul amplissime, Reip. tuæ diutissimè superstes.

Il^{ma} ac R^{ma} D. T.

addictiss. cliens

Theodorus Gallus Ph. F.

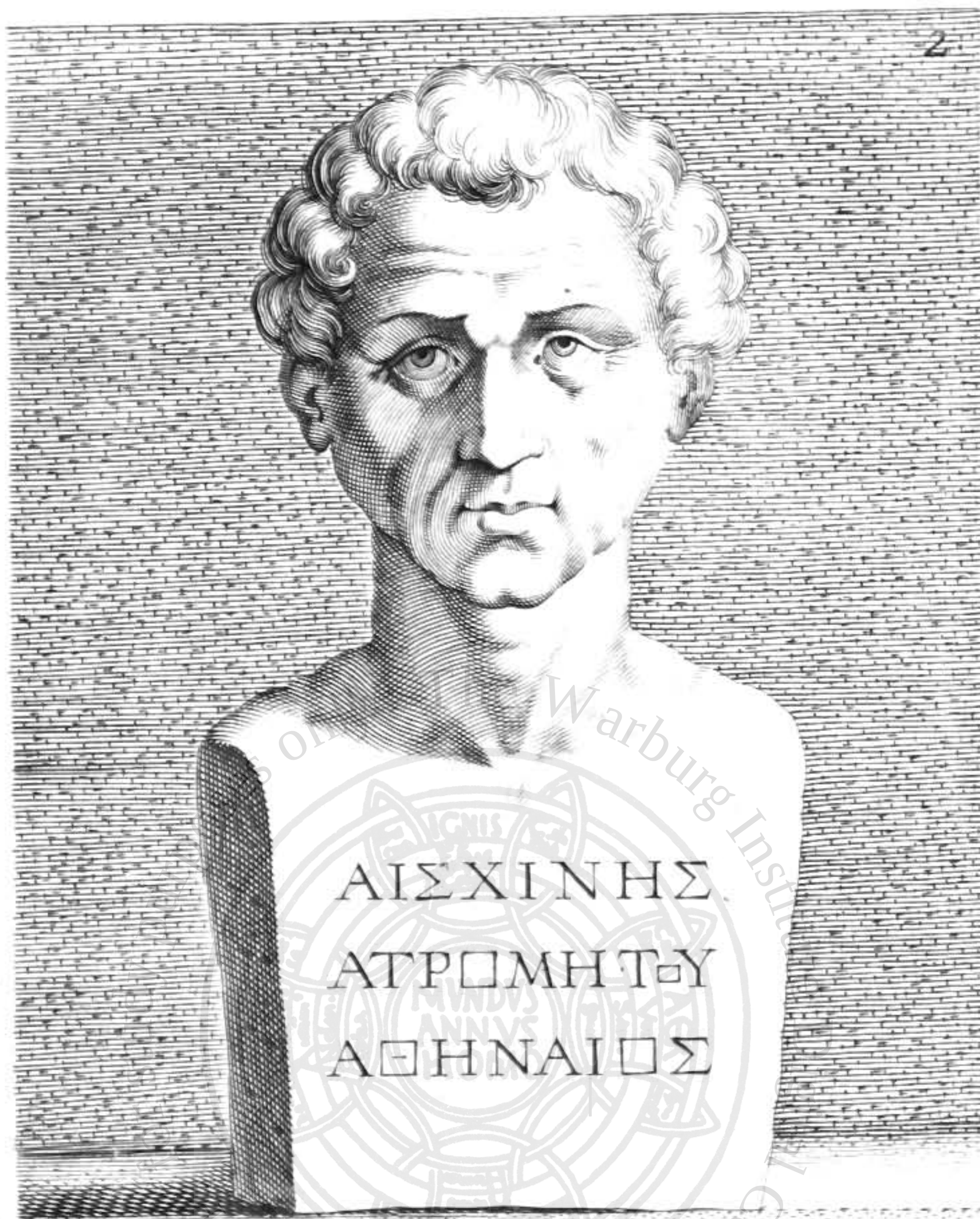
I N D E X

2.
M. AEMILIUS LEPIDVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

AESCHINES.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ
ΑΤΡΟΜΗΤΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Apud magnum Etruriæ Ducem
in marmore.*

ALCAEVUS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

ALCIBIADES.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

5.
ALEXANDER MAGNVS.

ANNVS
*Apud Fulvium Vrsinum
in numismate argenteo.*

ALEXANDER ET OLYMPIAS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

ALEXANDER EPIROTA
REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

ALEXANDER THEOPATOR.

*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

AMILCAR.

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate argenteo.*

AMYNTAS REX.

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate argenteo.*

ANACREON.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

ANCVS MARCVS REX.

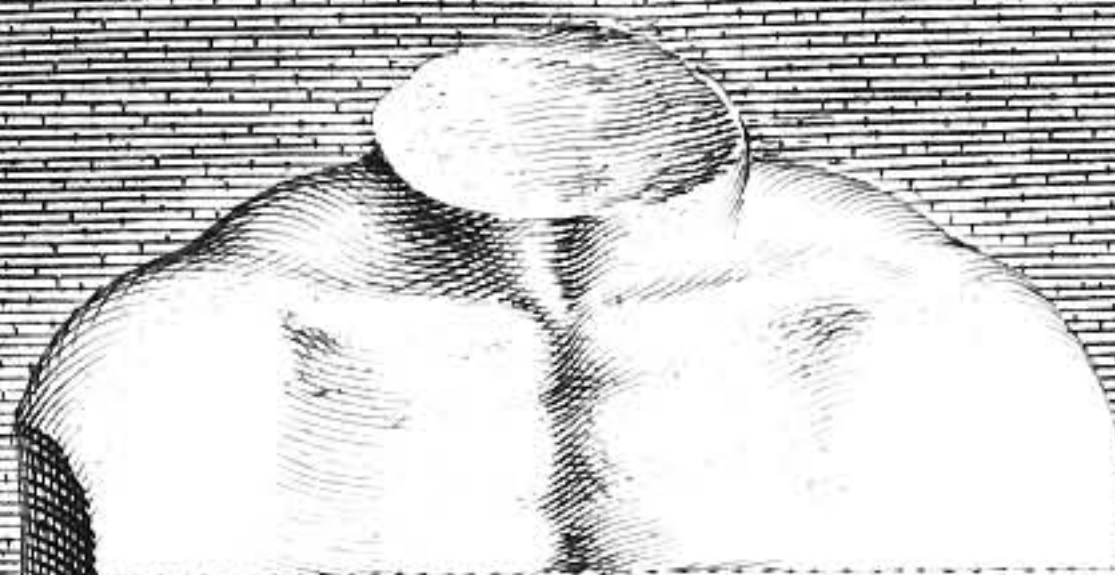
12.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

12.

13.
ANDOCIDES.

ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ
ΛΕΩΓΟΡΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Apud Fulvium Ursinum
in Schedis ex marmore.*

ANTIOCHVS MAGNVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aureo.*

ANTIOCHVS EPIPHANES.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

ANTIOCHVS NICEPHORVS.

*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

ANTIOCHVS EVERGETES.

17.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

17.

ANTIOCHVS REX.

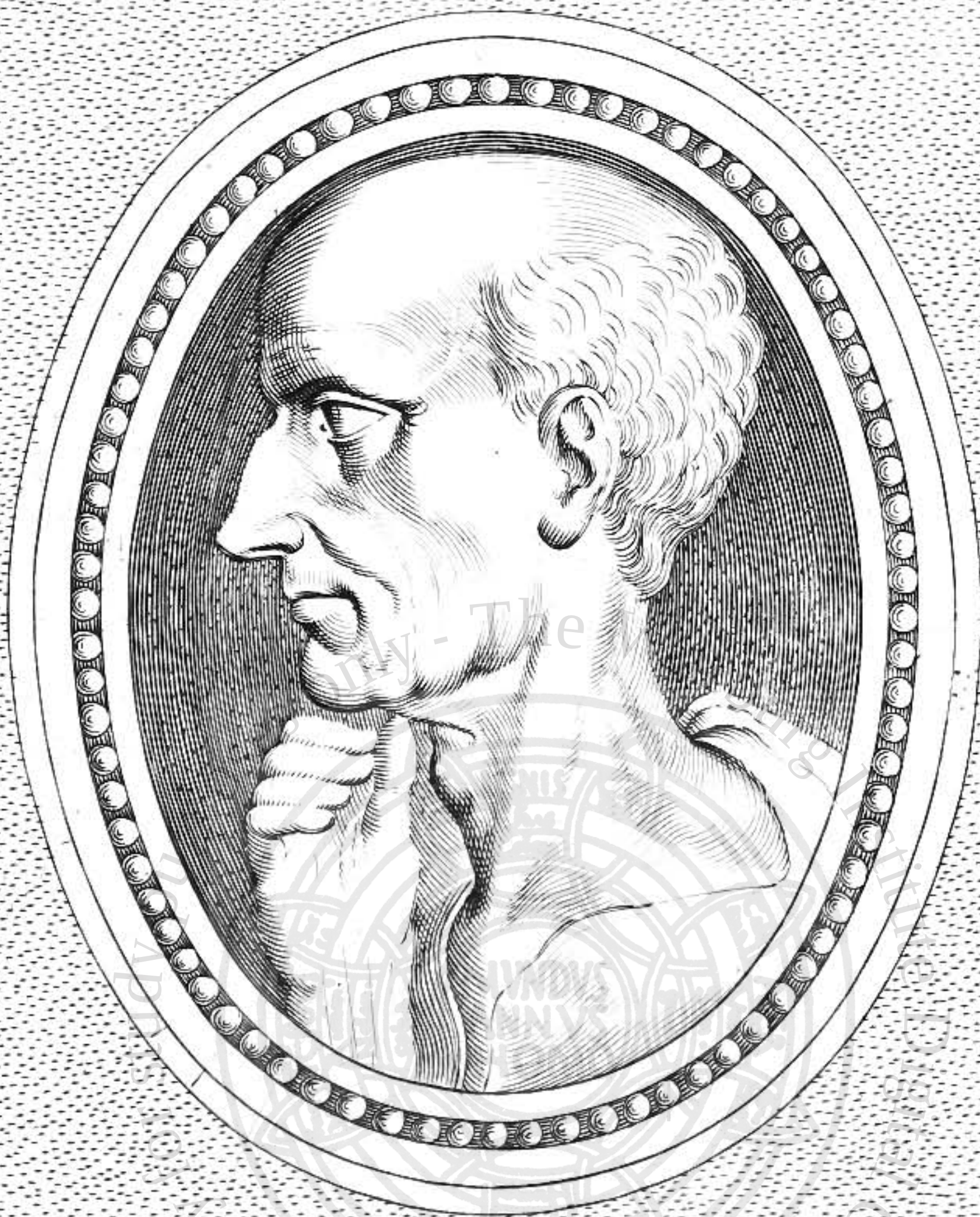
*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

ANTIOCHVS ET CLEOPATRA.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

ANTISTHENES.

*Apud Laelium Pasqualinum
in gemma.*

C. ANTIVS RESTIO.

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate argenteo.*

L. ANTONIVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

M. ANTONIVS.

*Apud Cardinalem Farnesium
in gemma.*

APOLLONIVS TEANEVS.

24.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

24.

APVLEIVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

ARATVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate æreo.*

ARCHYTAS.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate aereo.*

ARIARATHES EVSEBES REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

ARIARATHES EPIPHANES
REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate argenteo.*

ARIOBARZANES PHILOROMAEVS
REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate argenteo.*

ARIOBARZANES REX
EVSEBES PHILOROMÆVS.

31.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

31

ARISTIPPVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

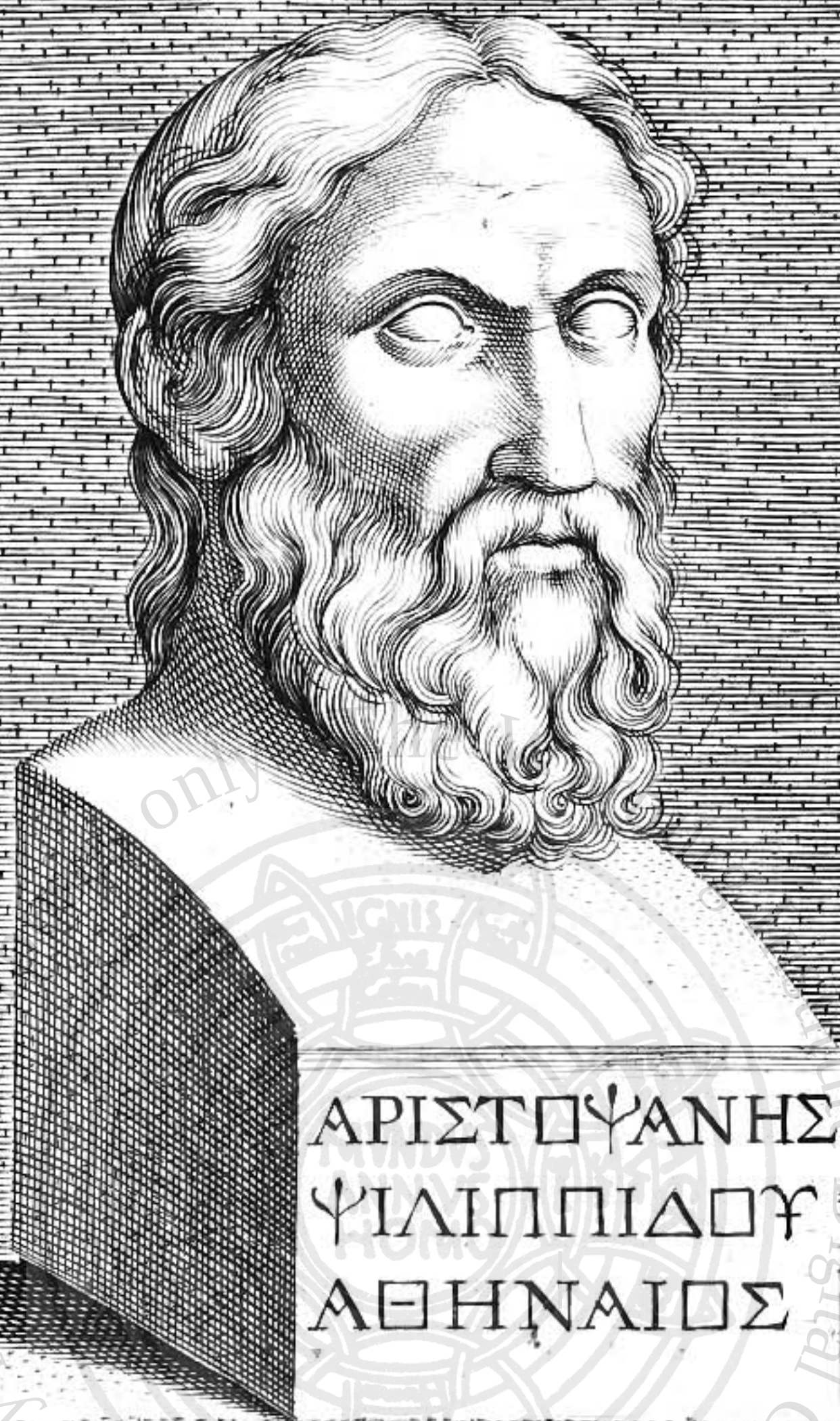
ARISTOGITON.

ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΩΝ
ΘΕΟΤΙΜΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

*Apud Fulvium Ursinum
in Schedis ex marmore.*

ARISTOPHANES.

ΑΡΙΣΤΟΨΑΝΗΣ
ΨΙΛΙΠΠΙΔΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Apud magnum Etruriæ Ducem
in marmore.*

ARISTOTELES.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

M. ARRIVS SECVNDVS.

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate argenteo.*

ARSINOE REGINA.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aureo.*

M. ATTILIVS REGVLVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

AVGVSTVS ET LIVIA.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

BYZAS HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

CALLISTHENES.

ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ·ΛΥΣΙΝ

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

CARNEADES.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore.*

43.
CIMON.

ΚΙΜΩΝ
ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Apud Fulvium Ursinum
in schedis ex marmore.*

CLAVDIA VESTALIS,

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

M. CLAUDIUS MARCELLVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

CLEOPATRA.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

C. COELIVS CALDVVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

L.CORNELIVS LENTVLVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

P. CORNELIVS SCIPIO
AFRICANVS.

*Apud Ducem Aquæ Spartæ
in marmore.*

L. CORNELIVS SVLLA.

*Apud Fulvium Ursinum.
in nomismate argenteo.*

CYNEGIRVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

DEMETRIVS POLIORCETES
REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

DEMETRIVS NICATOR
REX.

*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

DEMETRIVS SOTER.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

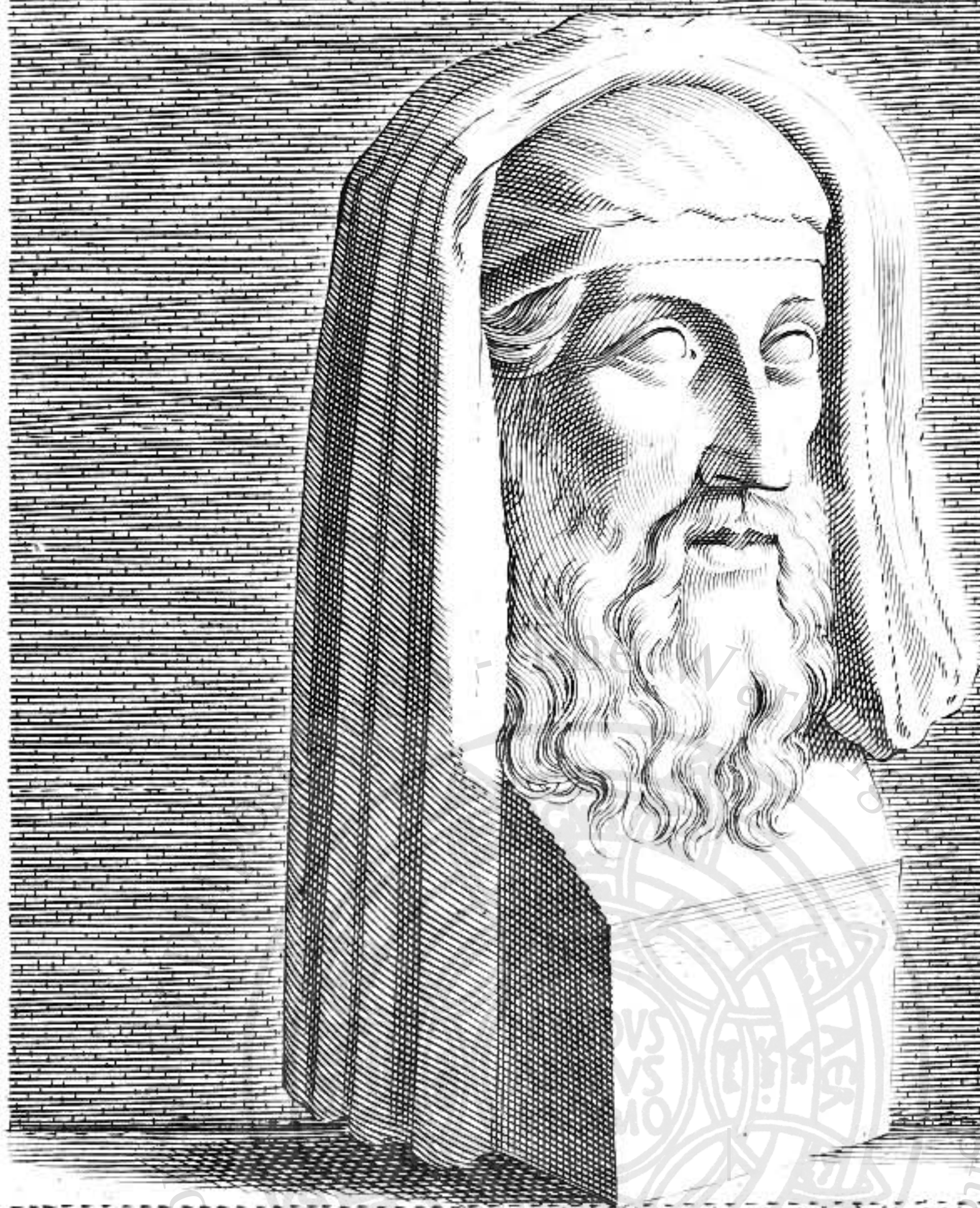
DEMOSTHENES.

*Marmor Tarracone,
in praedio suburbano,*

DIOGENES.

56.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

56.

DIOMEDES HEROS.

57.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

57.

DOCIMVS HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

CN. DOMITIVS AHENOBARBVVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

EVRIPIDES.

60.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore.*

60.

FAVSTVS FELIX.

61.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

61.

GELON REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

HANNIBAL.

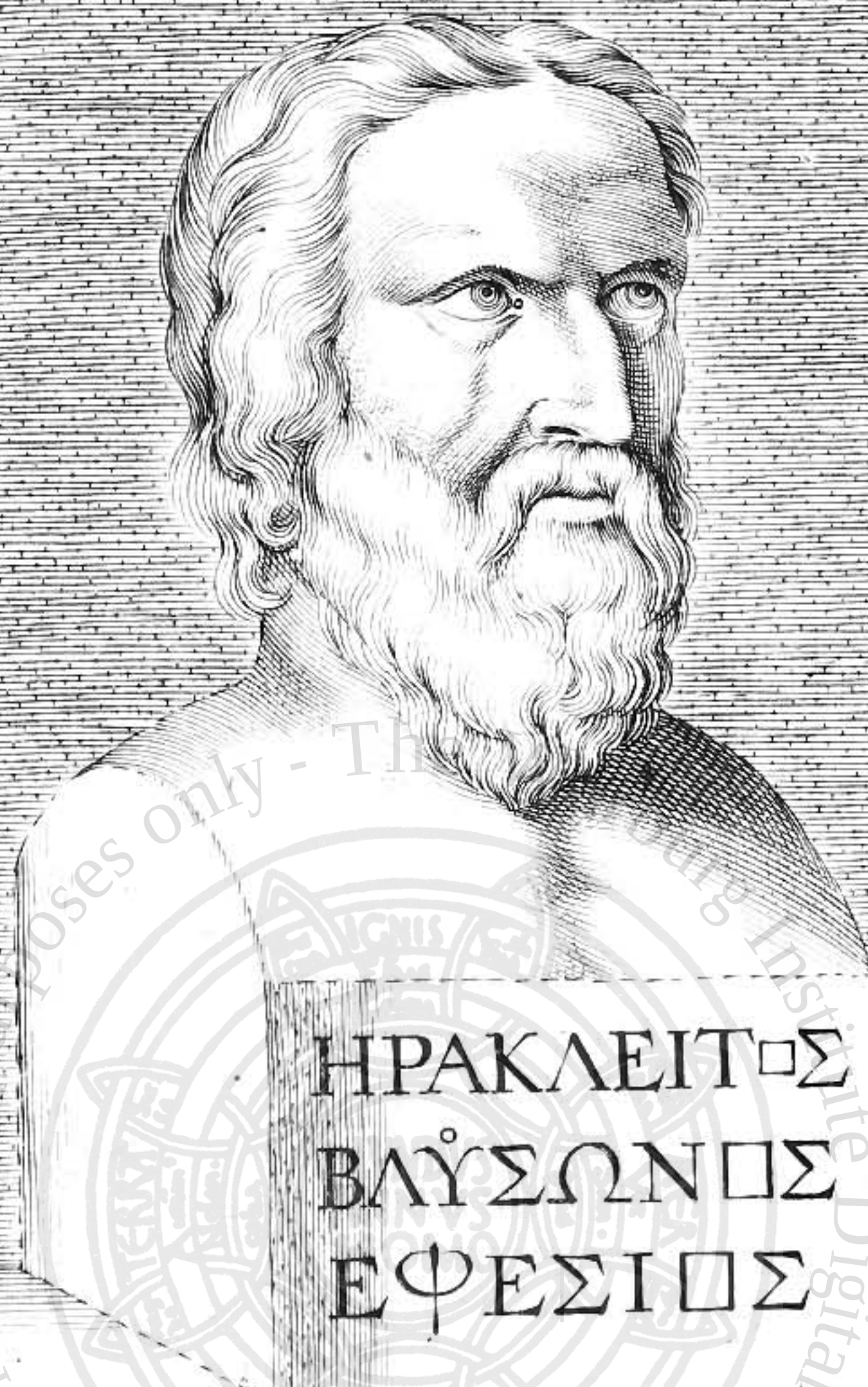
*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

HELLEN.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

HERACLITVS.

*Apud magnum Etruriæ Ducem
in marmore*

HERCVLES ET HYLAS.

*Apud Fulvium Vrsinum
in gemma.*

HERODOTVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

HESIODVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

HIERON REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

HIERONYMVS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate aereo.*

HIPPOCRATES.

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate æreo.*

HOMERVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

HORATIVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in Schedis ex nomismate
aereo.*

HYACINTHVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

HYLAS.

*Apud Fulvium Vrsinum
in gemma.*

76.

ISOCRATES.

*Apud magnum Etruriæ Ducem
in marmore.*

IVBA REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

IVBA REX.

78.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate argenteo.*

78.

IVLIA AVGVSTI FILIA .

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma .*

C. IVLIVS CAESAR.

*Apud Cardinalem Farnesium
in gemma.*

L. IVNIUS BRVTVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

M. IVNIVS BRVTVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

Q. LABIENVS PARTHICVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

LEODAMAS.

ΛΑΜΑΣ

*Apud Ducem Aquae Spartae
in marmore.*

LYSIAS.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore.*

MAGO CARTHAGINIENSIS
ET DIONYSIVS VTICENSIS.

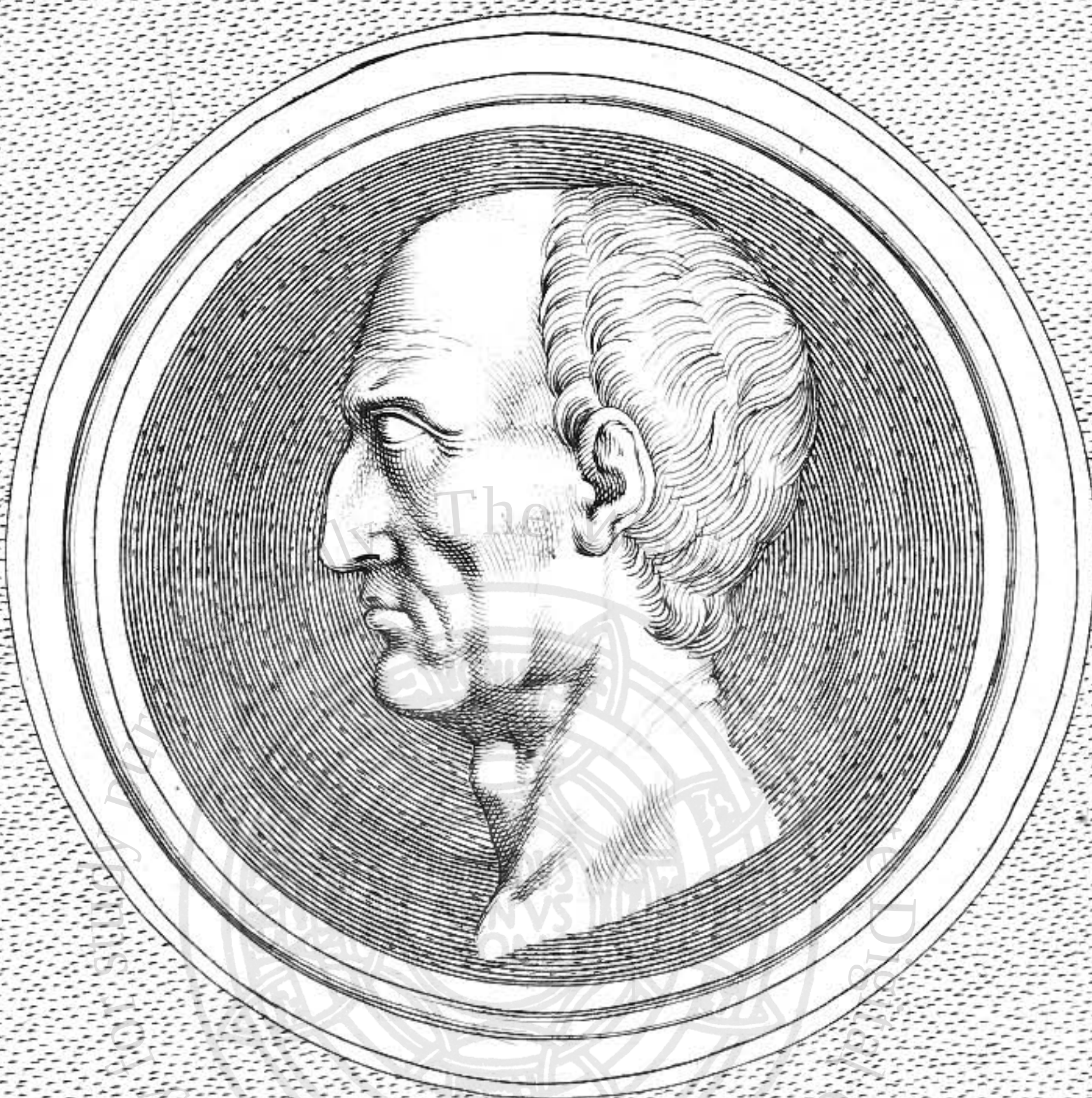
*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

MARCELLVS AVGVSTI NEPOS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

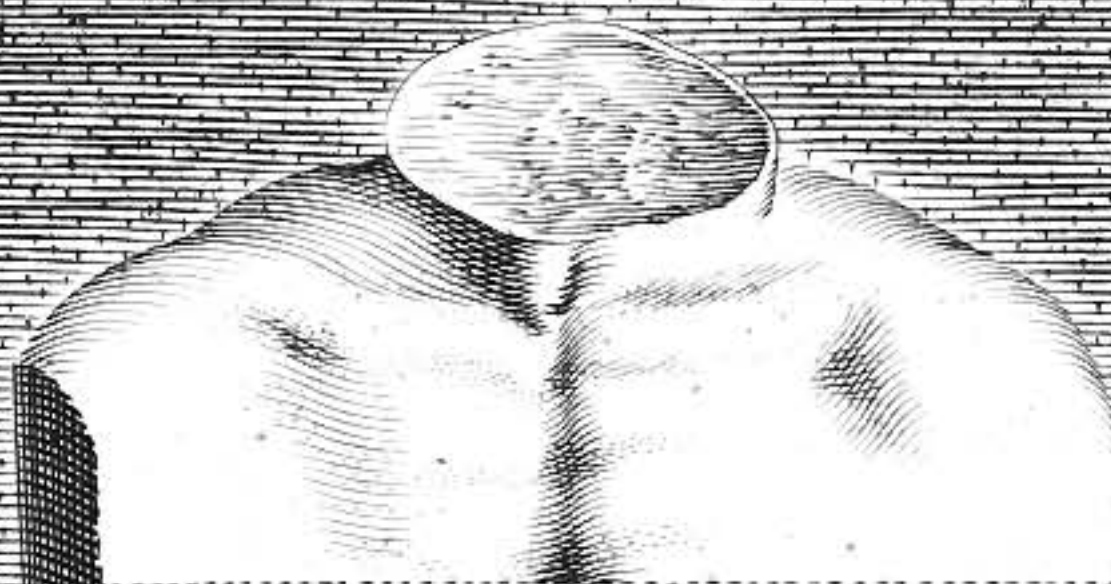
C. MARIVS. C. F.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

MAXIMVS.

89.

ΜΑΞΙΜΟΣ
ΣΕΟΥΗΡΟΥ
ΡΟΜΑΙΩΣ.

*Apud Fulvium Ursinum
in schedis ex marmore.*

89.

MENANDER.

90.

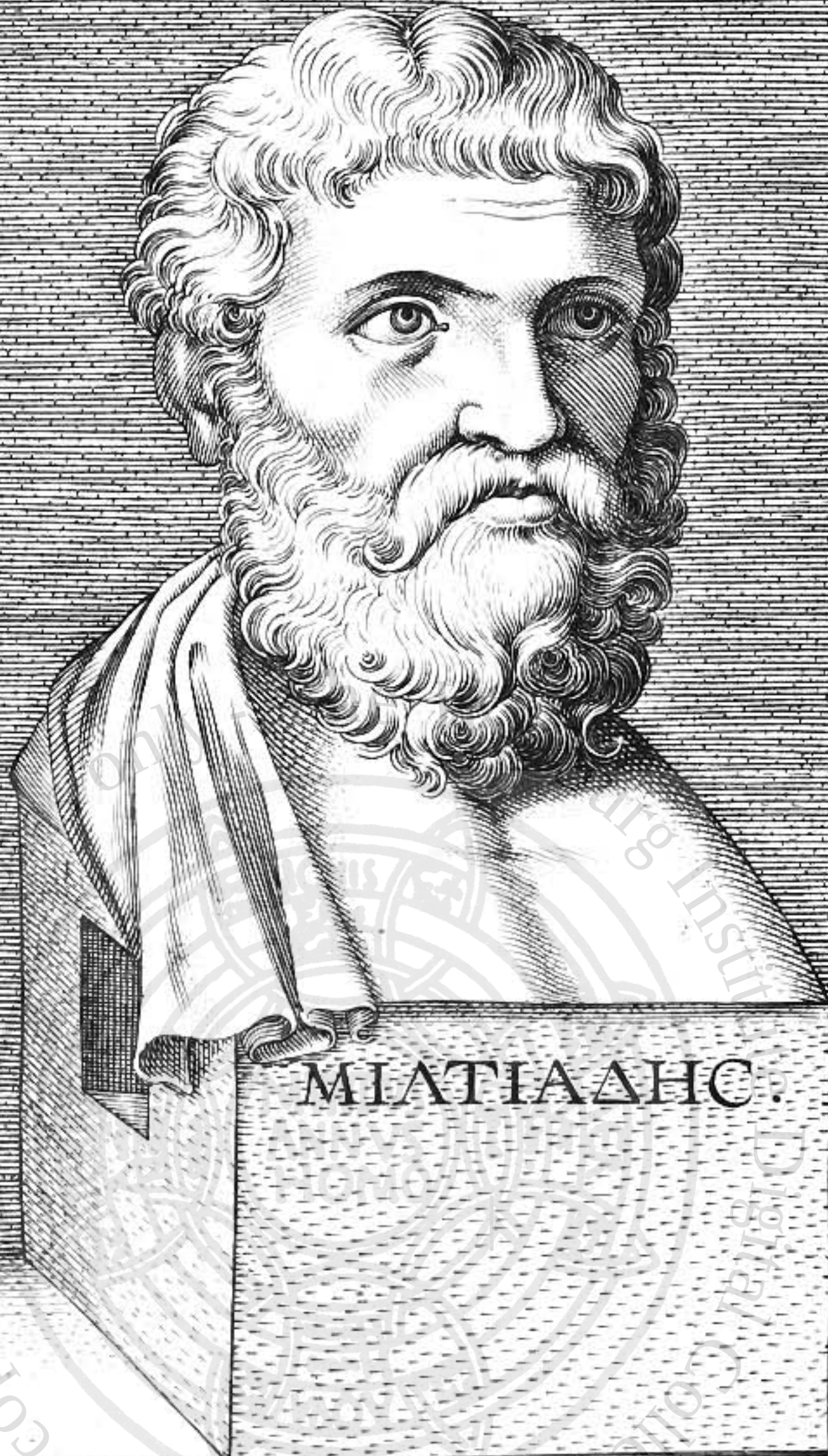

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

M. METTIVS
EPAPHRODITVS
GRAMMATICVS GRÆCVS
M. METTIVS GERMANVS FEC.

MILTIADES.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ.

*Apud Fulvium Ursinum
ex marmore.*

MILO CROTONIATA.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

MINOS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

MITHRADATES REX.

*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

MOSCHION.

96.

ΜΟΣΧΙΩΝ

Apud Fulvium Ursinum

NVMA REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

C. NVMONIVS VAALA.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

OENEVS HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PAPINIANVS ET PLAVTIA .

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

PERGAMVS HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

PERSEVS REX.

*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

PERSIVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

PHILEMON.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

PHILETAERVS.

*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

PHILIPPVS EPIPHANES
REX .

*Apud Fulvium Ursinum
in argenteo nomismate,*

PHILIPPVS MACEDO.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PHILISTIS REGINA.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PHOCION.

ΦΩΚΙΩΝ
ΣΦΙΛΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Apud Fulvium Ursinum
in Schedis ex marmore.*

PITTACVS.

111.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate æreo.*

112.

PLATO.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

Q. POMPEIUS RVFVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

CN. POMPEIUS MAGNVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

SEX. POMPEIUS .

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

M. PORCIUS CATO.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

POSIDONIVS .

117.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore .*

117.

A. POSTVMIVS ALBINVS
BRVTVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PRUSIAS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PTOLEMÆVS ÆGYPTI REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PTOLEMAEVS APION
REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

PTOLEMAEVS SOTER.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

PYRRHVS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in orbe argenteo.*

PYTHAGORAS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate æreo.*

PYTHEVS.

125.

ΠΥΘΕΟΟ

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate æreo.*

125.

T. QVINCTIVS FLAMINIVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

ROMVLVS REX.

127.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

127.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

SAPPHO.

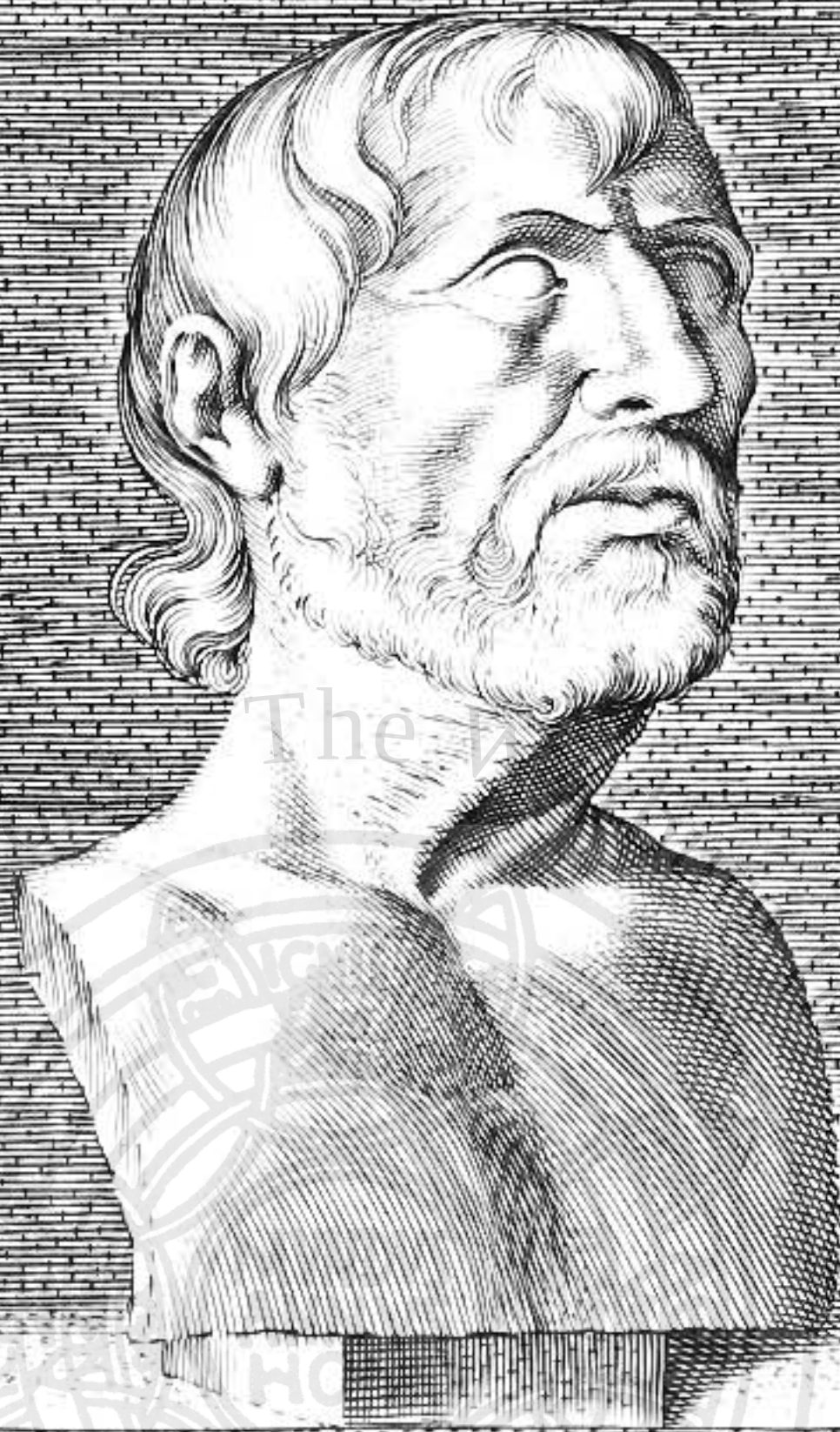
*Apud Cardinalem Farnesium
in nomismate argenteo.*

SELEVCVS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

SENECA.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore.*

C. SERVILIUS AHALA,

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

SOCRATES.

133.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

133.

SOCRATES.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore.*

SOLON:

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

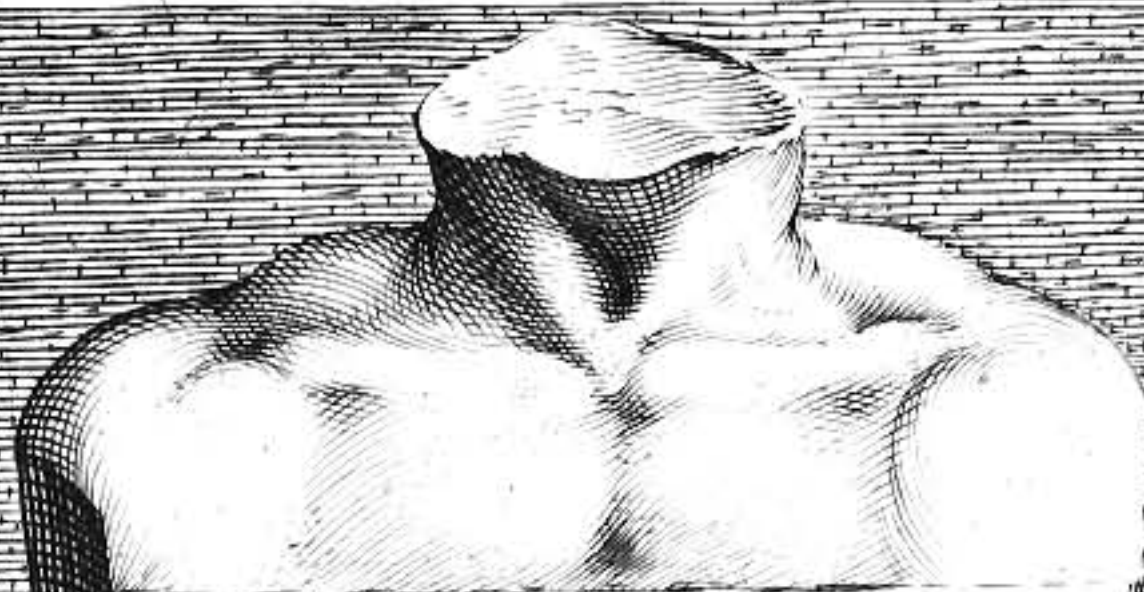
SOPHOCLES.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

SPEVSIPPVS.

137.

СПΕΥΣΙΠΠΟΣ
ΕΥΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

*Apud Fulvium Ursinum
in Schedis ex marmore.*

137.

SER. SVLPICIUS RVFVS.

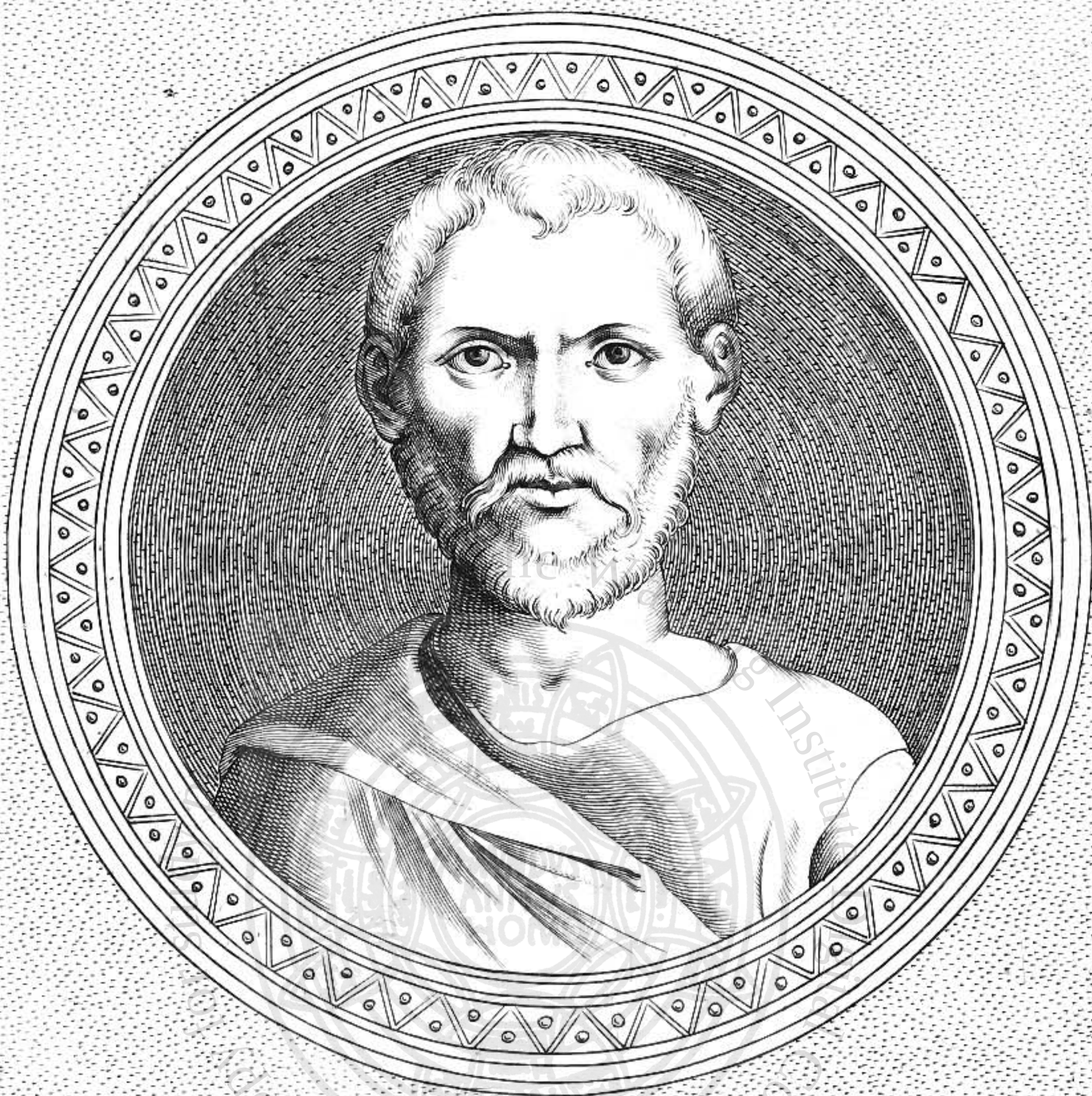
*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

TATIVS SABINVS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate argenteo.*

TERENTIUS.

*In antiquo libro Vaticanae
bibliothecae.*

THEMISTOCLES.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

THEOCRITVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

THEOPHRASTVS.

143.

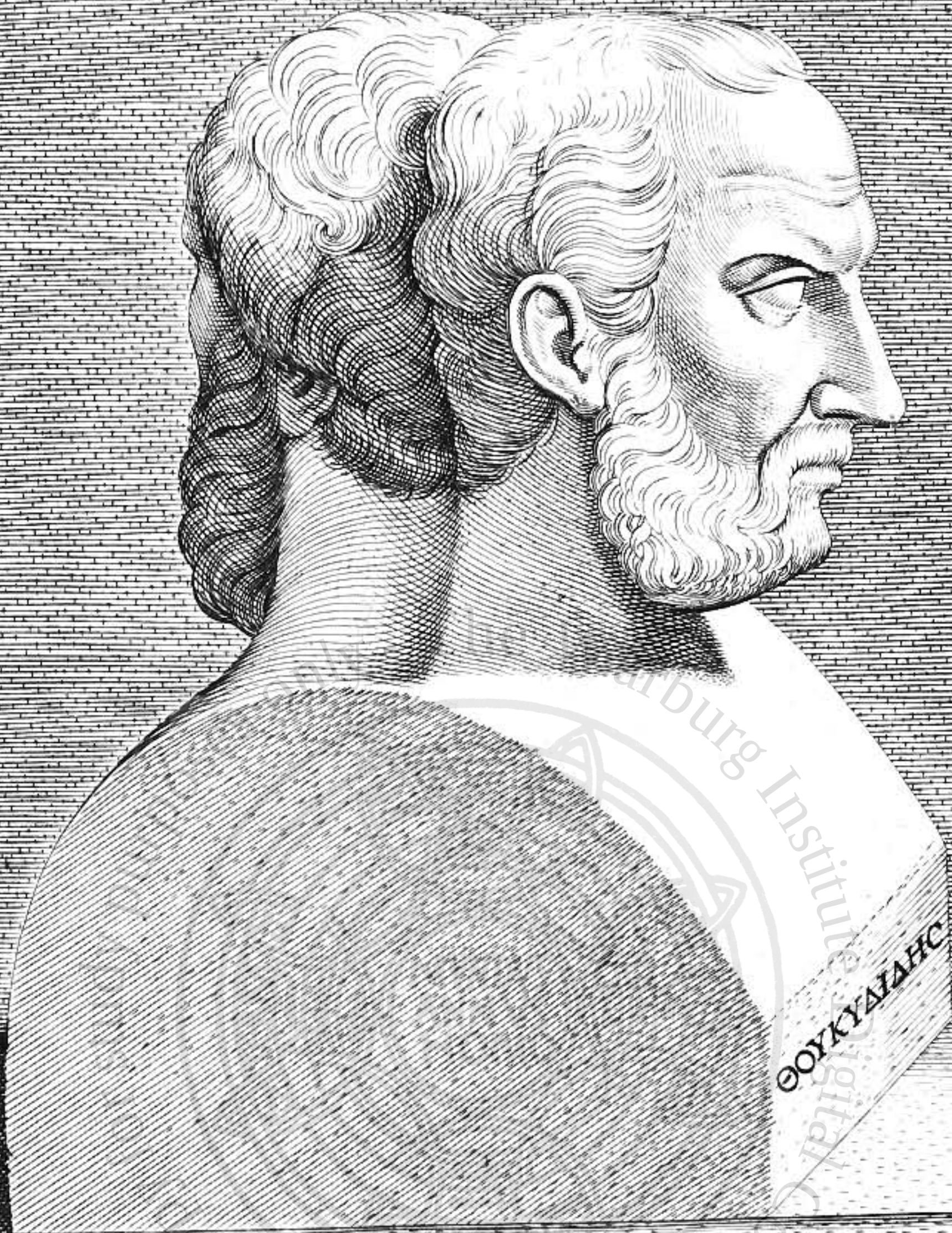

ΘΕΟΦΡΑΣΤΗΣ
ΜΕΛΑΝΤΑ
ΕΡΕΣΙΩΣ

*Apud Petrum de Maximis
in marmore.*

143.

THVCYDIDES .

*Apud Fulvium Ursinum
in marmore.*

TMOLVS HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

M. TVLLIVS CICERO.

146.

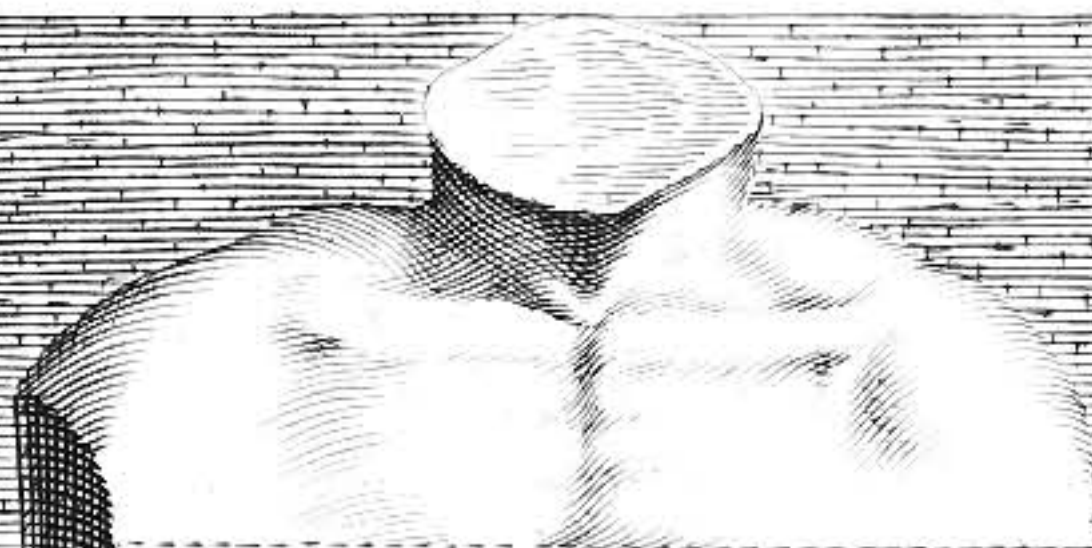

*Apud Cyriacum Matthæum
in marmore.*

146.

P. VALERIUS POPLICOLA.

147.

P. VALESIUS
VOLESI. F
POPLICOLA

*Apud Fulvium Ursinum,
in schedis ex marmore.*

147.

VIRGILIUS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

XENOCRATES.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ
ΑΓΑΘΑΝΟΡΟΣ
ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΟΣ

*Apud Fulvium Ursinum
in Schedis ex marmore.*

ZALEVCVS,

150.

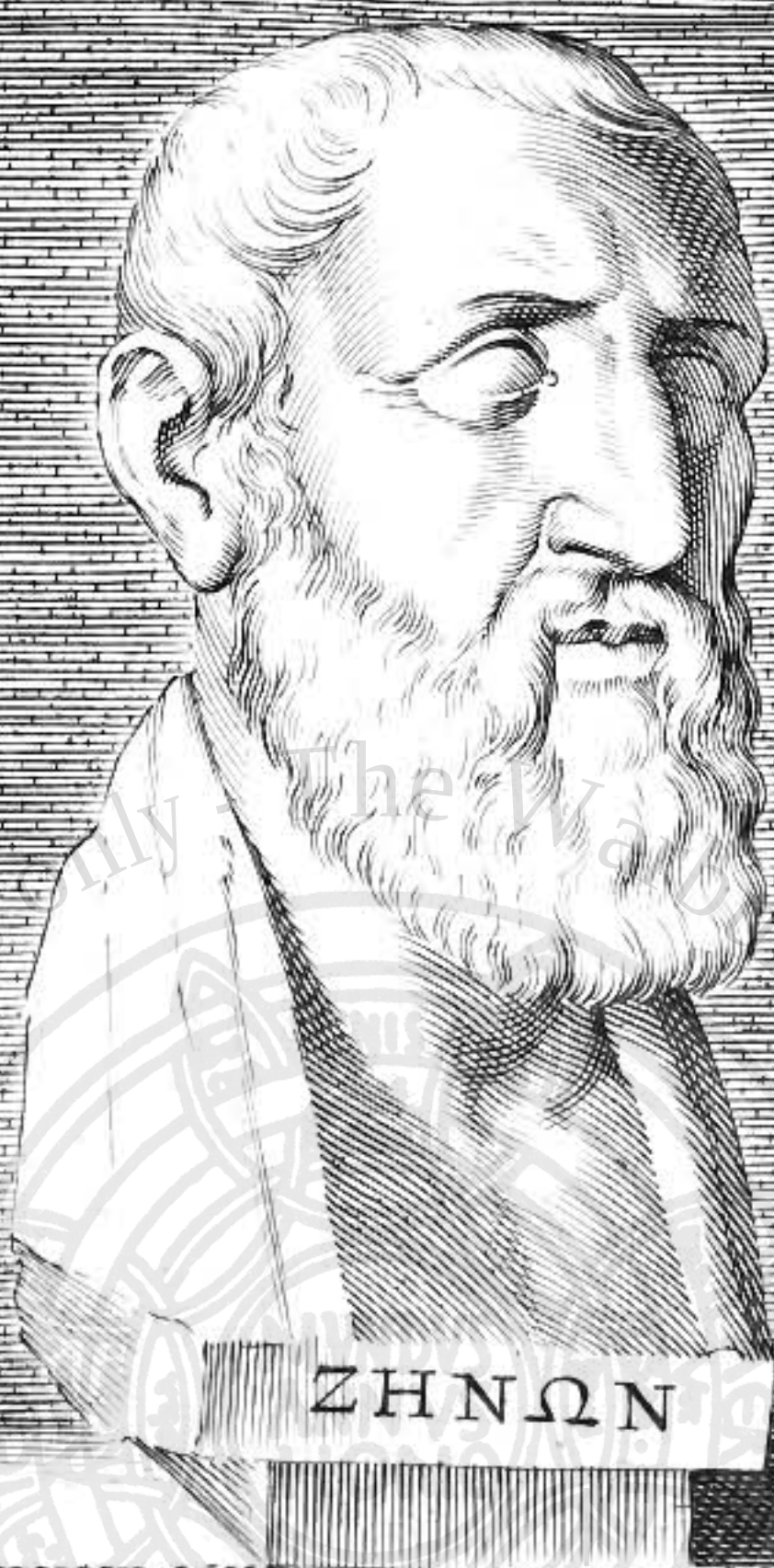

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate argenteo.*

150.

ZENON.

151.

*Apud Cardinalem Farnesium
in marmore.*

151.

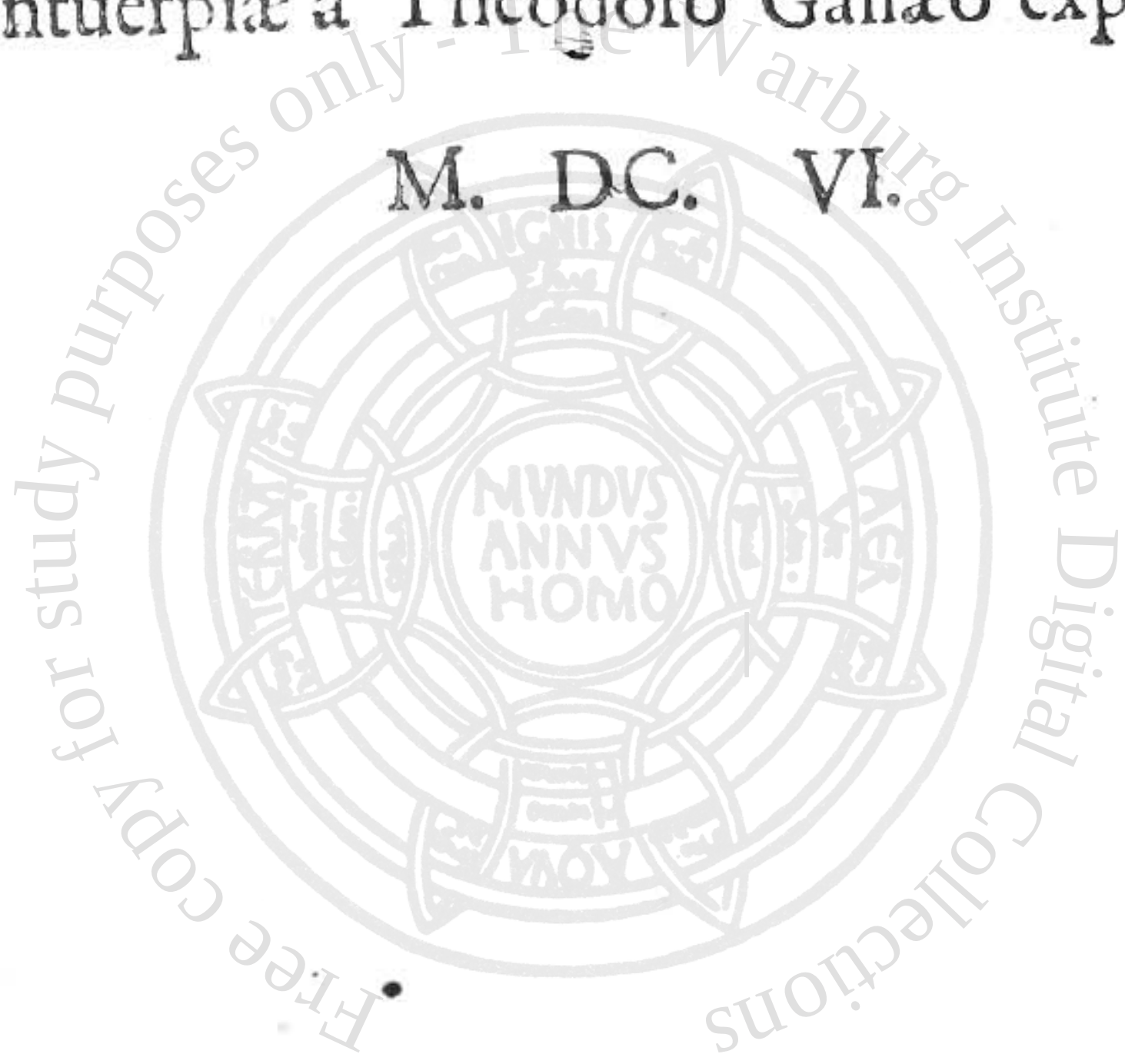

APPENDIX
AD
IMAGINES
ILLVSTRIVM

Ex FVLVII VRSINI Bibliotheca,

Antuerpiæ à Theodoro Gallæo expressas.

M. DC. VI.

A.

M. VIPSANIVS AGRIPPA.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

ANTIOCHVS REX COMMAGENVS.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate aereo.*

C.
ARATVS SICYONIVS.

*Apud Ducem Ferrariae
in æreo nomismate.*

D.

ARCHELAUS REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate argenteo.*

E.

C. CAESAR AVGVSTI
NEPOS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

F.

L. CAESAR AVGVSTI NEPOS.

Apud Fulvium Ursinum
in numismate aereo.

G.

CIMON.

Apud Fulvium Ursinum
in numismate aereo.

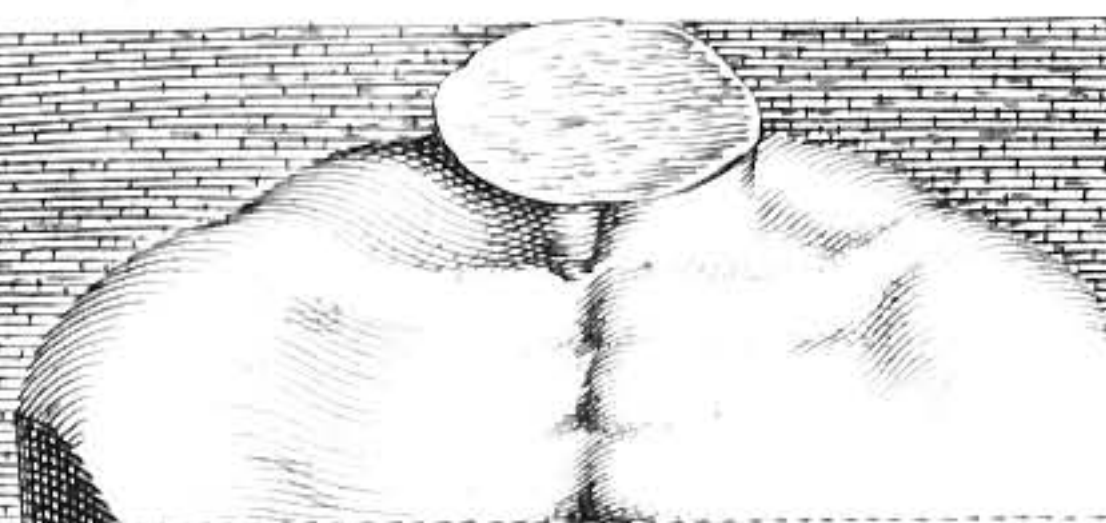
H.

P. CORNELIVS SCIPIO NASICA.

Apud Fulvium Ursinum
in numismate æreo.

CRATIPPVS.

ΚΡΑΤΙΠΠΟΣ
ΑΣΚΙΟΝΔΟΥ
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

*Apud Fulvium Ursinum
in schedis ex marmore.*

GERMANICVS CAESAR.

K.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

L
LEANDER HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

M
L. REGVLVS PR.

*Apud Fulvium Vrsinum
in numismate argenteo.*

N.

NERO CAESAR ET IVLIA VXOR.

Apud Fulvium Ursinum
in gemma.

○

NICOMEDES REX.

*Apud Fulvium Ursinum
in numismate argenteo.*

CN. POMPEIVS MAGNI F.

P.

*Apud Fulvium Ursinum
in gemma.*

TOMVS HEROS.

*Apud Fulvium Ursinum
in nomismate aereo.*

R.

M. TVLLIVS CICERO.

*Apud Fulvium Vrsinum
in nomismate aereo.*

INDEX

ILLVSTRIVM,

ORDINE ALPHABETI.

Litteris Romanis signati, in Appendice nouæ huius
editionis quærantur.

A <i>Emilius Lepidus</i> , III.	111.	<i>tra.</i>	19
<i>Vir.</i>	1	<i>Antiochus Commagenorum</i>	
<i>Aeschines Orator.</i>	2	<i>Rex.</i>	B
<i>M. Agrippa.</i>	A	<i>Antisthenes Philosophus.</i>	20
<i>Alcaeus Poëta.</i>	3	<i>C. Antius Restio.</i>	21
<i>Alcibiades Atheniensis.</i>	4	<i>L. Antonius Cos.</i>	22
<i>Alexander Magnus.</i>	5	<i>M. Antonius III. Vir.</i>	23
<i>Alexander & Olympias.</i>	6	<i>Apollonius Tyaneus.</i>	24
<i>Alexander Epirota.</i>	7	<i>Apuleius Madaurensis Philoso-</i>	
<i>Alexander Theopator Euer-</i>		<i>phus.</i>	25
<i>getes.</i>	8	<i>Aratus Poëta.</i>	26
<i>Amilcar Carthaginienſis.</i>	9	<i>Aratus Sicyonius.</i>	C
<i>Amyntas Rex.</i>	10	<i>Archelaus Rex.</i>	D
<i>Anacreon Poëta.</i>	11	<i>Archytas Tarentinus Philoso-</i>	
<i>Ancus Marcius Rex.</i>	12	<i>phus.</i>	27
<i>Andocides Orator.</i>	13	<i>Ariarathes Eusebes Rex.</i>	28
<i>Annibal, vide Hannibal.</i>		<i>Ariarathes Epiphanes Rex.</i>	29
<i>Antiochus Magnus.</i>	14	<i>Ariobarzanes Philoromæus</i>	
<i>Antiochus Epiphanes.</i>	15	<i>Rex.</i>	30
<i>Antiochus Epiphanes Nicepho-</i>		<i>Ariobarzanes Eusebes Philoro-</i>	
<i>rus.</i>	16	<i>mæus Rex.</i>	31
<i>Antiochus Euergetes.</i>	17	<i>Aristippus Philosophus.</i>	32
<i>Antiochus Syria Rex, sine cogno-</i>		<i>Aristogiton Atheniensis.</i>	33
<i>mento.</i>	18	<i>Aristophanes Poëta.</i>	34
<i>Antiochus Grypus & Cleopa-</i>		<i>Aristoteles Philosophus.</i>	35
		B	M. Ar-

<i>M. Arrius secundus</i>	36	E.	
<i>Arsinoë Regina.</i>	37	<i>Euripides Poëta.</i>	60
<i>M. Attilius Regulus.</i>	38	F.	
<i>Augustus Cæsar.</i>	39	<i>Faustus Felix, Sullæ F.</i>	61
B.		G.	
<i>Byzas Heros.</i>	40	<i>Gelon Rex.</i>	62
C.		<i>Germanicus Cæsar.</i>	K
<i>C. Cæsar, Augusti nepos.</i>	E	H.	
<i>L. Cæsar, Augusti nepos.</i>	F	<i>Hannibal.</i>	63
<i>Callisthenes Poëta.</i>	41	<i>Hellen Heros.</i>	64
<i>Carneades Philosophus.</i>	42	<i>Heracitus Philosophus.</i>	65
<i>Cimon Atheniensis.</i>	43. G	<i>Hercules Heros.</i>	66
<i>Claudia Vestalis.</i>	44	<i>Herodotus Historicus.</i>	67
<i>M. Claudius Marcellus Cos.</i>	45	<i>Hesiodus Poëta.</i>	68
<i>M. Claudius Marcellus Augusti</i>		<i>Hieron Rex.</i>	69
<i>nepos, vide Marcellus.</i>		<i>Hieronymus Rex.</i>	70
<i>Cleopatra Regina.</i>	46	<i>Hippocrates Medicus.</i>	71
<i>C. Cælius Calvus Cos.</i>	47	<i>Homerus Poëta.</i>	72
<i>L. Cornelius Lentulus. Cn. F.</i>	48	<i>Horatius Poëta.</i>	73
<i>P. Cornelius Scipio Africanus.</i>	49	<i>Hyacinthus.</i>	74
<i>P. Cornelius Scipio Nasica.</i>	H	<i>Hylas.</i>	75
<i>L. Cornelius Sulla Cos.</i>	50	I.	
<i>Cratippus Philosophus.</i>	I	<i>Isocrates Orator.</i>	76
<i>Cynegyrus Atheniensis.</i>	51	<i>Iuba Rex, senior.</i>	77
D.		<i>Iuba iunior, Rex.</i>	78
<i>Demetrius Poliorcetes Rex.</i>	52	<i>Iulia, Augusti filia.</i>	79
<i>Demetrius Nicator Rex.</i>	53	<i>C. Iulius Cæsar.</i>	80
<i>Demetrius Soter Rex.</i>	54	<i>L. Iunius Brutus.</i>	81
<i>Demosthenes Orator.</i>	55	<i>M. Iunius Brutus.</i>	82
<i>Diogenes Philosophus.</i>	56	L.	
<i>Diomedes Heros.</i>	57	<i>Q. Labienus Parthicus.</i>	83
<i>Docimus Heros.</i>	58	<i>Leander Heros.</i>	L
<i>Cn. Domitius Ahenobarbus.</i>	59	<i>Leodamas Orator.</i>	84
<i>Dionysius Uticensis Philosophus,</i>		<i>Linia Augusta, vide Augustus.</i>	
<i>vide Mago.</i>		<i>L. Linineius Regulus.</i>	M
		<i>Lysias Orator.</i>	85

M.		<i>Pittacus Sapiens.</i>	111
<i>Mago Carthaginensis & Dionysius Vticensis.</i>	86	<i>Plato Philosophus.</i>	112
<i>Marcellus Augusti Nepos.</i>	87	<i>Plautia, vide Papinianus.</i>	
<i>C. Marius Cos.</i>	88	<i>Q. Pompeius Rufus Cos.</i>	113
<i>Maximus Philosophus.</i>	89	<i>Cn. Pompeius Magnus.</i>	114
<i>Menander Poëta.</i>	90	<i>Sex. Pompeius, Magni F.</i>	115
<i>M. Mettius Epaphroditus,</i>		<i>Cn. Pompeius Magni F.</i>	P
<i>Grammaticus Græcus.</i>	91	<i>M. Porcius Cato.</i>	116
<i>Miltiades Atheniensis.</i>	92	<i>Posidonius Philosophus.</i>	117
<i>Milo Crotoniata.</i>	93	<i>A. Postumius Albinus, Bruti</i>	
<i>Minos Rex.</i>	94	<i>filius.</i>	118
<i>Mithradates Rex.</i>	95	<i>Prusias Rex.</i>	119
<i>Moschion Poëta.</i>	96	<i>Ptolomæus Aegypti Rex.</i>	120
N.		<i>Ptolomæus Apion, Rex.</i>	121
<i>Nero Claudius Cæsar.</i>	N	<i>Ptolomæus Soter, Rex.</i>	122
<i>Nicomedes Rex.</i>	O	<i>Pyrrhus Rex.</i>	123
<i>Numa Pompilius Rex.</i>	97	<i>Pythagoras Philosophus.</i>	124
<i>C. Numonius Vaala.</i>	98	<i>Pytheus Poëta.</i>	125
O.		<i>Q.</i>	
<i>Oeneus Heros.</i>	99	<i>T. Quinctius Flaminius.</i>	126
<i>Olympias mater Alexandri,</i>		R.	
<i>vide Alexander.</i>		<i>Regulus, vide Attilius Regulus.</i>	
P.		<i>Romulus Rex.</i>	127
<i>Papinianus Iurisconsultus.</i>	100	S.	
<i>Pergamus Heros.</i>	101	<i>Sallustius Historicus.</i>	128
<i>Perseus Rex.</i>	102	<i>Sappho Poëtria.</i>	129
<i>Persius Poëta.</i>	103	<i>Seleucus Rex.</i>	130
<i>Philemon Poëta.</i>	104	<i>Seneca Philosophus.</i>	131
<i>Philetærus Rex.</i>	105	<i>C. Servilius Ahala.</i>	132
<i>Philippus Epiphanes Philadel</i>		<i>Socrates Philosophus.</i>	133, 134
<i>phus Rex.</i>	106	<i>Solon Sapiens.</i>	135
<i>Philippus Macedo Rex.</i>	107	<i>Sophocles Poëta.</i>	136
<i>Philistis Regina.</i>	108	<i>Speusippus Philosophus.</i>	137
<i>Phocion Atheniensis.</i>	109	<i>Ser. Sulpicius Rufus.</i>	138
<i>Pindarus Poëta.</i>	110	T.	
		<i>Tatius Sabinus Rex.</i>	139

<i>Terentius Poëta.</i>	140	V.	
<i>Themistocles Atheniensis.</i>	141	<i>P. Valerius Poplicola.</i>	147
<i>Theocritus Poëta.</i>	142	<i>P. Virgilius Maro.</i>	148
<i>Theophrastus Philosophus.</i>	143	X.	
<i>Thucydides Historicus.</i>	144	<i>Xenocrates Philosophus.</i>	149
<i>Timolus Heros.</i>	145	Z.	
<i>Tomus Heros.</i>	2	<i>Zaleucus Legislator.</i>	150
<i>M. Tullius Cicero Orator. R.</i>	146	<i>Zenon Philosophus.</i>	151

HAs Illustrium Imagines, per Theodorum Gal-
læum perfectissimè delineatas, vnà cum Epistola
dedicatoria ad Illustriss. & Reuerendiss. Dominum Eber-
hardum Episcopum Spirensen, ijsdem præfixa, utili-
ter imprimi posse iudico. Datum Antverpię, XI. Calend
Septem. Anno M. D. XCVIII.

*Silvester Pardo S. Theol. Licentiatus,
Cathedralis Ecclesię Ant. Canonic.
Librorumque Censor.*

IOANNIS FABRI Bambergensis, Medici Romani,
IN
IMAGINES
ILLVSTRIVM
EX FVLVII VRSINI Bibliotheca,
Antuerpiæ à Theodoro Gallæo expressas,
COMMENTARIVS.

Ad Illustrissimum & Reuerendissimum Dominum
CYNTHIVM ALDOBRANDINVM
Cardinalem S. Georgij, &c.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Ioannem Moretum.

CLC. ILC. VI.

ILLVSTR^{MO} ET REVER^{MO} PRINCIPI
ET DOMINO
CYNTHIO ALDOBRANDINO
CARDINALI S. GEORGII,

*Ioannes Faber Bambergensis, Medicina Do-
ctor ac Professor in Romana Academia,
& Simpliciarius Pontificius,*

S. D.

INTER illos, qui Antiquita-
tis notitia & politioris Lite-
raturæ laude claruerūt, quales
superius sæculum complures
habuit, nequaquam postre-
mas ferre, sed familiam du-
cere doctissimis quibusque visus est FVLVIVS
VRGINVS ROMANVS, clarissimæ memoriæ
vir, quem Romanarum Antiquitatum Condum
ac Promum meritissimò quis appellare possit.
Hic est enim ille, qui iam amplius annis quadra-
ginta, cùm singulares Literarum, omnisque Ro-
manæ Antiquitatis, vindices & patronos nactus
* 2 esset,

esset, ex nobilissima & principe familiarum FARNESIA gente, infinitis propè beneficijs prischorum sæculorum memoriam affecit. Non enim vnum Scriptorum genus, sed ferè omnes veteres, tum Græcos, tum Latinos, sacrosque non paucos emendauit; & partim librorum, & antiquitatum variarum auxiliaria opera, partim ingenio vsus sagacissimo, eruditioneque polita, feliciter auxit & suppleuit. Denique nullum est Auctorum genus, de quo ipse non sit optimè meritus: vt ita, & Scriptoribus & Monumentis antiquis non solum, sed & ipsis, quorum virtutes & facta ijs continebantur, memoriam saluam, sartam & tectam conseruarit. Quibus beneficijs eius amplissimis, & pulcerrimum paullò ante obitum suum auctarium mantissæ loco adiecit, vulgò communicatis ex thesauro suo ILLVSTRIVM IMAGINIBVS; quas iam multos annos, maximis sumptibus, bono publico compararat, atque collegerat. Quo quidem pacto, ita omnem propemodum Antiquitatem illustrauit, vt oculis pænè tot Heroës, tot Imperatores, Reges, Reginas, & Duces, tot Philosophos, Oratores, Poëtas, & Historicos, aliosque magni nominis, & prisce æui viros intueri possimus. Cùm autem in IMAGINIBVS
illis

illis in ære incidēdis & diuulgandis, opera Theodori Gallæi viri optimi, & solertissimi eo in genere artificis, vsus esset; sed hoc tamen illis, velut mutis simulacris, deesse adhuc videret, vt nimirum interpretatione aliqua breui & succincta velut animarentur, & cuius quæque effigies fuissent, ipsę loquerentur: Nobilissimum & Clarissimum virum G A S P A R E M S C I O P P I V M, Patri-
cium Romanum, magno sibi vsu & familiaritate iunctum, vt declarandis breuiter Imaginibus illis nonnullam styli sui operam tribueret, hoc-
que pacto & amico & publicæ vtilitati gratificaretur, rogauit. Scioppius ergo, quamuis alijs tunc curis occupatus, neque aliter huic studiorum generi deditus, nisi quòd animum fessum reficere & auocare possint, ne tamen Fuluius suo præcideret ac negaret, cùm sæpius ad eum in Farnesiana domo vna omnium amplissima maximeque regia commearet, & marmorea signa, tabulas, gē-
mas, ac numismata, ex quibus Gallæus Imagines suas desumpserat, ante oculos & in manibus haberet, conscripsit tum nonnulla, quæ ad intelligendas illas non parum lucis afferre possunt. Sed mortuo postea Fuluius, cùm neque illi, quibus thesauri Fuluiani, seu mundi antiquarij à CARD.

FARNESIO commissa erat cura, nisi elapso demum biennio ad sua Scioppio schedia restituenda induci possent, & Scioppius ipse grauioribus operosioribusque negotijs plus plusque indies implicaretur, omnis illa Imaginum declarandarum cura fuit deposita. Superioribus demum diebus, literis viri Illustris MARCI VELSERI, Duumviri Augustani, rogatus Scioppius, ne Galæo, qui maximas in hoc opus impensas fecisset, suum illud bene de publico bono merendi studium fraudi ac damno esse pateretur, quod omnino futurum censeret, si nudæ ac velut mutæ Imagines ederentur: vt quoquo modo illis satisficeret, hoc mihi, quamuis neque ipsi satis otium à quotidiana egrorum cura & lectione medica habenti, oneris imposuit; vt, quoniam sæpissimè cum illo apud Fuluium fuisset, neque minùs sæpè, quàm ipse, sacra illa Antiquitatis monumenta tractassem, manibusque & oculis vsurpasssem, Notas tam suas Latinas, quàm Fuluij Italicas diligenti lectione recognoscerem, ac nonnulla, quæ deesse forsàn viderentur, adderem, alia verò superflua & otiosa præciderem. Ego voluntate viri clarissimi, cui ob summa eius erga me merita, coniunctionemque inter nos artificissimam, nihil
saluo

saluo officio negare possum, morem, quoad eius
per tenuitatem meam potuit fieri, gessi; libellum-
que hunc, ex illis quas dixi Notis conflatum, vo-
to publico diutius debere nolui. Quoniam verò,
si Scioppius ipse operi huic manum admouere
potuisset, nec eum ab his leuioris notæ studijs
abstraheret amor boni publici, in quod ipsum
omnes suas curas cogitationesque conferre ILL^{MA}
CEL^{DO} V. præter ceteros attestari potest; quippe
quam ipse omnium suorum consiliorum & a-
ctionum consciam, nec participem modò, sed du-
cem etiam auctoremque habere solet; ad nemi-
nem potius, quàm ad CEL^S. V. libelli sui nun-
cupatione aditurus fuisset: religionem mihi duxi,
vel hac in re quicquam ab ipsius voluntate dis-
crepare. Sic igitur libellum hunc, exiguum illum
quidem, sed tamen si nulla alia re, Scioppiano
certè & Fuluiano nomine commendabilem,
(cùm de me inter viros illos modestia mea me-
minisse ne prohibeat) ILL^{MAE} CEL^{NI} VRÆ offe-
ro, vt eum in gratia vestra fauoreque mihi con-
ciliando efficacissimi pararij aut proxenetæ loco
futurum esse confidam; nulloque modo dubi-
tem, amoris illius partem, quo non Scioppium
dumtaxat, sed vniuersam Germanicam natio-
nem,

nem, maximo complectitur, in me, dignitatis,
& quibus illam peperit, eruditionis ac virtutis
suæ religiosissimum cultorem, deriuatum iri.
Romæ, ad S. Spiritus in Saxia, mense Iulio.
Anno M. DC. VI.

LECTORI

LECTORI S.

I

QUONIAM ex Euripidis sententia, τὸ γεῦμα τὴν ὄνῃν καλεῖ, gustatio emptorem allicit: nequaquam alienum aut absurdum factus iudicari, si eorum, quæ hoc Imaginum opere continentur, nonnulla velut in antecessum tibi delibarem; gustumque, ex quo iudicium de reliquo facile facere posses, præberem. In eo igitur, ut misso antelugio rem ipsam loquar, videre erit, quasi rediuvios omnes eos, quos prisca sæcula ob conditas vrbes, latas leges, magistratus laudabiliter administratos, res pace & bello fortiter sapienterque gestas, sapientiæ studia exculta, & variarum denique rerum, ut Lucretius loquitur, diu reperta, vnicè suspexerunt, & partim diuinis fuerunt honoribus prosecuti. Hic Hæroum videbis antiquissimorum effigies, partim in gemmis sculptas, partim numismatis à ciuibus eorum, memoriæ ergo, impressas; Byzantis, Hellenis, Oenei, Pergami, Tmoli, Tomi, & præ omnibus laudati illius Herculis. Hic in viuas intueberis figuras summorum Imperatorum, Ducumque bellicorum, Alcibiadis, Amilcaris, Annibalis, M. Antonij, Arati Sicyonij, Arrij secundi (cuius annulus signatorius apud eundem Fulvium exstabat) M. Claudij Marcelli, Cimonis Atheniensis, P. Cornelij Sullæ, L. Cornelij Lentuli Lupi (cuius Imago à Tiburtinis in memoriam eius facta, & Tiburi publicè asseruari solita, eiusdem Fulvii thesaurum & mundum antiquarium exornat) Scipionis Africani (cuius caput ex statua quæ ipsi Literni posita fuerat, superest, & hoc libro repræsentatur, itemque ex annulo, qui filij eius fuisse creditur, expressa eius effigies) Fausti Sullæ cum ci-

A

dari,

dari, siue diademate, quod ipsi Mithradates donarat; Germanici Cæsaris, L. Iunij Bruti (cuius statuæ reliquum extat caput in Capitolio) Marci Iunij Bruti (cuius imago ex illo expressa est nummo, cuius Dion meminit) C. Labieni Parthici, Magonis, Caij Marij (cuius hæc sola, quæ hîc proponitur ex Cameo, vera est effigies, cùm ceteræ omnes sint commentitiæ) Miltiadis, Scipionis Nasicæ (cuius imago extat in numo qui cusus ab Vrbe condita anno DL. ætatis verò eiusdem XXVIII.) Phocionis, eius cui ferè soli Magnus Alexander salutem in literis scribere solebat, Pittaci, Cn. Pompeij (cuius signatoria gemma ex eo biryllo representata, cuius Appianus meminit) M. Porcij Catonis, P. Valerij Poplicolæ, C. Seruilij Ahalæ (cuius aneum ex statua antiqua caput apud Farnesium (ardin. hodie extat) T. Quinctij Flaminini cum elogij sui literis, τ. φ. θ; & Themistoclis, cuius statua ab Atheniensibus ipsi dedicata, licet capite trunca, hoc in libro videtur. Hîc ora & vultus summorum olim Regum videre datur, Alexandri Magni, Alexandri Epirotæ, Amyntæ, Anci Marcij, Antiochi Magni, Antiochi Epiphanis, Ariarathis, Ariobarzanis, Demetrii Poliorcetæ, Gelonis, Hieronis, Iubæ primùm Regis, postea Historici, Iubæ filij cum elogio G. T. M T. id est, Genius Tutelaris Mauritaniæ, Iulij Cæsaris, Minois, Mithradatis, Nicomedis, Numæ Pompilij, Persei, Philippi Epiphanis, Philippi Macedonis, Prusiæ, Ptolemæorum, Pyrrhi Epirotæ, Romuli, Seleuci, & Tatij. Hîc Reginarum superstites vultus, Arsinoës, Cleopatrac, & Philistidis : hîc duarum diversissima quamvis fama nobilium formam, Q. nimirũ Claudię Vestalis, & Iulię Augusti filiæ, cum admiratione videre potes. Hîc Heliconiadum
comites

comites, hoc est, Poëtas illos antiquos, coràm quasi visere li-³
cebit, Alcæum, Anacreontem, Aratum illum Solensem in
sidera intuentem, Aristophanem, Callisthenem, Euripidē
(cuius statuæ ab Atheniensibus ipsi posita caput Farnesius
Card. habet) Hesiodum, Homerum (cuius effigiem repræ-
sentat caput eius statuæ, quam Ælianus olim possedit) Me-
nandrum (cuius Hermes superstes eiusdem Æliani fuerat)
Moschionem, Persium, Philemonem, Pindarum, Py-
theum, Sappho Poëtriam, Sophoclem, Terentiū, Theo-
critum, & primo loco nominandum Virgilium. Hic repræ-
sentatos tibi videbis, sapientiæ illos cultores & amicos, Pit-
tacum, Antisthenem, Apollonium Teaneum, Apuleiū,
Archytam cum cylindro & cubo, Aristippum, Aristote-
lem, Carneadem, eo (vt fert opinio) tempore sculptum, quo
Romæ legatum egit, Cratippum Ciceronis filij præceptore,
Heraclitum, Magonem, cum Dionysio Vticensi, Maxi-
mum Juliani Imp. præceptorem, Platonem, Catonem,
Possidonium, Pythagoram, Senecam, Socratem, Solo-
nem, Speusippum, Theophrastum, Xenocratē, & Ze-
nonem. Hic expressa cernere est insignium Legū latorum simu-
lakra, Solonis, & Zaleuci; & Oratorum nobilissimorum,
Æschinis, Andocidis, Cælij Caldi, Isocratis, Leodaman-
tis, Lysia, & antesignani eorum, M. Tullij Ciceronis, cuius
hic repræsetatur numus, ævo eiusdē & anno ætatis eius XLVI.
à Magnesiis percussus. Hic duo visenda se exhibent Iuris con-
sultorum lumina, Seruius Sulpicius, & Papinianus cum
sua Plautia: & Historici palmarij, Herodotus, Thucydi-
des, & Sallustius; quibus meritò accēsemus Iubæ regno ex-
uti imaginem. Hippocratis quoque Medici simulacrū tueri
delectabit, & Grammatici M. Mettij Epaphroditi, Militis

⁴ Cynegiri, & Athletæ Milonis. Neque non gratum esse poterit, trigam illam summæ & formæ & expectationis iuuenum cernere, Hiacynthi, Hylæ, & M. Claudij Marcelli, cuius gemma videtur insculpta ad exprimenda hæc Virgilij de eodem ipso verba :

Egregium forma iuuenem, fulgentibus armis;
Sed frons læta parum.

Quis verò non æstimet, summoque teneatur desiderio videndi illa celebratissima olim artificum opera à nobis expressa, Augusti scilicet senis, & Liuiæ, itemque Iuliæ Augusti filiae imagines à Dioscoride scalptas; cuius etiam, vel certè Zosimi opus creditur Marcelli (de quo modò loquebar) effigies, nisi Epitynchani fuerit, qui et Germanicum sculpsit, quem hic imitando expressum videmus. Aristotelis quoque in Diaspro simulacrum à Mycone factum, itemque illud marmoreum, quod Atticus habuit, & de quo Cicero meminit, meritò quemuis ad se alliciat. Et hoc igitur est opus illud, quod postremum FVLVIVS ὁ μακρότης literarū amatoribus & veteris memoriæ studiosis communicare voluit. Hoc tu, beniuole Lector, cum comodo tuo fovere; reliquarumque Fulvianarum in bonos auctores, Varronem, Agellium, Nonium, Apuleium, Catullum, Tibullum, Propertium, in primis autem Tertullianum, Notarum et Emendationū, SCIOPPII nostri fidei concreditarum, editionem æquo animo expecta: siquidem commissurus non videtur Scioppius, ut habeant plagiarij isti postremi hominum, cur sibi, quod iam facere cœperunt, editione eorum, quæ partim ex Vaticana (in qua omnes melioris notæ libri, à Fulvio isthuc legati, publicè afferuntur) partim Scioppiana Bibliotheca clepserunt, et suffragati sunt, diutius gratulentur. Vale.

IOANNIS

5

IOANNIS FABRI Bambergensis
IN
IMAGINES
ILLVSTRIVM,
EX FVLVII VRSINI Bibliotheca,
COMMENTARIVS.

Mago ÆMILII LEPIDI, quæ in numismatis eius argenteis aureisque reperitur, impressis, ut videtur, eo tempore, quo ipse vnà cum Augusto & M. Antonio Triumuir erat R.P.C., ad quorum similitudinem hæc est efficta; dubium prorsus nullum est, quin ad archetypum aliquod sit expressa, quamuis non vsque adeò fabre facta. vnde illud artificij maioris caput delineatum est, quod in quadam annulari gemma insculptum visitur; illi fortassè non absimile, quod ab inaurata illa statua repræsentabatur, quam Cicero, se decernente, Lepido in Rostris, loco Fori Romani celebratissimo, positam fuisse scribit in Philippicis.

Caput ÆSCHINIS præstantissimi Oratoris, qui Demostheni æquæuus, & æmulus fuit, iam complusculis abhinc annis cum multis aliorum virorum illustrium capitibus in villa Hadriani Imperatoris Tiburtina repertum est; ex Græcia, ut existimatur, olim allatum, & fortean Athenis, quæ ipsi patria erat. vbi hominibus eruditis moris erat Hermas poni quadratos, cum lit-

teris item quadratis, ad significandam virtutis soliditatem, cum ea statuarum forma sit reliquis perfectior: sicut & homo quadratus, perfectus dicitur, Græco verbo τετράγωνος ἀνὴρ. Quæ causa fuit, ut eiusdem formæ statuæ Mercurio quoque ab antiquis ponerentur, quas à Græco eius nomine Hermas appellarunt; uti paullo post, cum de Andocide sermo erit, pluribus dicemus.

A M. AGRIPPÆ L.F. imago frequens est in numis æreis, & argenteis, sed ut plurimum rostrata cum corona. Quam verò nos edimus, desumpta est ex Cameo pulcherrimo, qui non rostratam, sed lauream exhibet in eius capite coronam; qua quidem corona, in numo item quodam æreo ab Hispanica Colonia cuso, cernitur coronatus. Huius filius fuit *Agrippa Postumus*, ex Iulia Augusti F. natus; quem Augustus post obitum C. & L. Cæsarum fratrum adoptavit, unà cum Tiberio, anno ab V. C. DCCLVI. Sex. Ælio, C. Sentio Coss. eiusque imaginem putamus eam esse, quæ in denario quodam Augusti argenteo media est inter Caij & Lucij imagines. Horum enim esse tria illa capita existimamus, quæ alij ad Triumuiros R.P.C. non benè referunt, tum quòd minimè conueniunt cum ijs imaginibus, quæ vulgò circumferuntur Triumuiorum, tum quòd capita illa puerorum sunt. Absurdum autem fuisset, Triumuiorum imaginibus, inter quos numeratur Augustus, in postica denarij parte positis, eiusdem Augusti imaginem in antica parte iterum ponere. Extat enim alius denarius, in quo pro capite *Augusti*, impressa est *Veneris* effigies, quæ ad familiam pertinet *Iuliam* per *Æneæ* filium *Iulum*, in qua familia per adoptionem Augusti inserti sunt C. & L. Cæsares, & *Agrippa* hic *Posthumus*, qui ob ferox ingenium in Insulam Planasiam relegatus, ibi statim ab Augusti morte, iussu Tiberij necatus est. De rebus autem à M. *Agrippa* gestis, omnes ferè scriptores meminerunt, quos erit operæ pretium consulere.

3 Caput ALCÆI, qui vnus fuit ex nouem lyricis Poëtis, ex antiquo numo æneo repræsentatum est, in quo legitur MYTIA; qui numus inuersus caput exhibet *Pittaci*, vnus ex septem Græciæ

Græciæ sapientibus. Cusus est autem à populo Mytilenensi in honorem suorum ciuium, vt & sibi quoque id honori esset, cum *Pittacum* & *Alcaum* eo monumento Mytilenis oriundos ostenderent: sicut & in alio quodam numo argenteo Sapphûs Poëtriæ effigiem expresse- runt, quod & illa Mytilenæa esset. Quo exemplo Aristoteles Chios Homeri, Parios Archilochi, tametsi maledici, caput in numismatis sculpsisse scribit. id quod & in alijs numis à diuersis gentibus in honorem ciuium suorum, vt suo loco dicemus, factum est.

Caput *ALCIBIADIS* in gemma, quam Italico idiomate 4
Corniolam vocant, visitur forma ouali ab artificiosa manu expressum, vt & alterum, quod forma est quadrata; vt non absimile vero videatur, si dicamus vtrumque gemmæ anularis loco fuisse. Hanc autem esse ipsam Alcibiadis imaginem, ex comparisone alterius Corniolæ apparet, quam Petrus Bembus Cardinalis habebat; in qua præter Alcibiadis effigiem, Socratis quoque caput cum eius nomine Græcis litteris insculpto videbatur. Extabat etiam superioribus annis antiqua statua marmorea in forma Socratis Alcibiadem amplexantis, quæ inter antiquitates Angeli Colotij Episcopi Nucerini, prope aquam Virginem conspiciebatur; cuius mentionem facit Andreas Fuluius tempestatis illius antiquarius: quæ sanè statuæ Socratis & Alcibiadis, non absimiles ijs, quas modò nominauimus, repræsentant imagines. Neque dubito quin aliquam multæ anulares gemmæ, in quibus caput Sileni & Fauni simul visitur, Socratis & Alcibiadis imagines referant; cum Plato scribat Socratis effigiem Silenum repræsentasse, Xenophon etiam de eodem referat, ὅτι ἐτύγχανε προσεµφερῆς ὦν τοῖς Σιληνοῖς, id est, quod erat assimilis Silenis. Hinc factum est, vt vtriusque caput antiqui sculptentes simul exprimerent, cum alterum præceptoris sit, alterum discipuli: qua de causa in Corniola quadam vna cum Platonis capite Socrates quoque visitur, vt suo loco dicetur.

Caput *ALEXANDRI MAGNI*, in numis argenteis re- 5
peritur, qui ex altera parte *Lysimachi* nomen exhibent. Cornua

6 nua autem arietis gestat ob historiam quam Græci scriptores de illo scribunt, quod nimirum fuerit Iouis Ammonis filius, cui cornua arietis affinxere. Propterea in sculptura Corniolæ, quæ secundo loco cernitur, caput OLYMPIADIS & ALEXANDRI exprimens, in pectore ipse Alexander Iouis Ammonis caput tenet; sicut Scipio Africanus Serapidis, ut suo loco dicemus. Plutarchus scribit, Alexandri matrem Olympiadem à serpente compressam, secretum hoc reuelasse, quod nimirum Alexander non Regis Philippi, sed Iouis Ammonis filius esset, ex quo in draconem commutato ipsa Alexandrum conceperit. Idem scribunt, Arrianus, Q. Curtius, & alij; & hoc amplius, quod cum Alexander ad Iouis oraculum accessisset, sciscitaturus de patre suo, excipiens eum Iouis sacerdos Græcè non bene loquens, cum ei *ὦ παῖς ἰών*, id est, *ô fili*, dicturus esset, dixerit *ὦ παῖς ἰδός*, hoc est, *ô fili Iouis*, littera N. in Σ. commutata. Quæ quidem historia in gemma quadam anulari exprimitur, in qua insculptus est Alexander, & sacerdos, qui Iouis Ammonis caput forma arietina tenet, idque Alexandro, veluti patris sui caput commonstrat. Itaque in alia gemma (quam Cameum Itali vocant) caput Olympiadis & Alexandri galeatum cum imagine Iouis Ammonis in pectore simili exemplo insculptum est; quæ res historiam superiorē mirificè confirmat. Imago galeata reperitur etiam in numismate aureo, cum Alexandri nomine in altera numi parte expresse: quod quidē numisma cum alio nummo aureo convenit, qui inuersus, loco sedentis Palladis, leonem exhibet, & clauam, quæ familiæ regum Macedoniæ insignia fuerunt, ad ostendendam suam ab Hercule originem: cum scribat Plutarchus Regem Philippum Alexandri patrem non alia de causa leonis imaginē pro sigillo vsurpasse. Exstat aliud eiusdem caput in sapphiro gemma, quod præter artificium, vix habet quicquam aliud notatu dignum, nisi quod hedera coronatum sit: cuiusmodi coronam Alexander ad Bacchi imitationem post victoriam Indicam portare cœpit: unde non ineptè suspicari quisquam poterit hanc gemmam in anulo gestari solitam à quopiam, eius superstitionis ergo, cuius Trebellius Pollio in Macrianis hoc modo commemorat: *Alexandrum Ma-*
gnum

gnum Macedonem viri in auro, & in argento; mulieres, & in reticulis, & dextrocherijs, & in anulis, & in omni ornamentorum genere, exsculptum semper habuerunt: eò vsque, vt tunica, & limbi, & penulae matronales in familia eius hodieq; sint, quae Alexandri effigiem delitijs variantibus monstrent. &c. Ea de causa multa reperiuntur antiqua monumenta, tam in numis aureis, quàm in gemmis varijs, cum Alexandri capite, quas omnes ei superstitioni seruijsse verosimile videtur.

Caput ALEXANDRI EPIROTÆ, qui filius fuit Pyrrhi, & frater Olympiadis matris Alexandri Magni, ex numo eius argenteo tetradrachmo, hoc est drachmas quattuor valente, artificiosè factò, desumptum est. Inuersus ille, ipsius Alexandri nomen continet. De rebus eius gestis Historici, maximè Iustinus Trogi abbreviator, copiosè meminerunt. Et Iustinus quidem sub initium libri XII. suae epitomæ scribit, hunc Alexandrum Epiri Regem in Italiam, à Tarentinis auxilia aduersus Lucanos Brutiosq; deprecantibus sollicitatum, venisse; & postea Pandosiae, iuxta oraculum Dodonæum occubuisse. Et quoniam in Africa quoque & Sicilia Alexander hic bella gessit, hinc factum creditur, cur caput capite elephanti cum proboscide tegat; cum hoc animal locorum illorum proprium sit. Corpus eius, vt scribit Iustinus, Thurij publicè redemptum sepulturæ tradiderunt.

Caput ALEXANDRI, cuius nomen inuersa numi argentei tetradrachmi pars litteris Græcis descriptum continet, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΘΕΟΠΑΤΟΡΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ, artificiosè satis factum est: quòd autem pater eius cognomen haberet ΘΕΟΣ, ipse ΘΕΟΠΑΤΩΡ dictus est, & item ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ à beneficentia: qui titulus, vt ex alijs numis suo loco positus videre erit, multis Regibus communis fuit.

Caput AMILCARIS, qui pater fuit Annibalis, est ex numo argenteo tetradrachmo expressum. Is numus fuit olim Petri Contareni Patricij Veneti, qui ex literarum Punicarum, quæ in eo visuntur, explicatione sibi facta, eam Amilcaris effigiem esse

esse credidit. Qua de re dubitari non debet, cum valde similis sit ea imago illi, quæ in veteri Cameo habetur: in quo, præter Amilcaris caput, est etiam ipsa Annibalis etiamnum pueri imago expressa; quæ valde cum Corniola gemma conuenit, in qua visitur sacrificium illud ipsius Amilcaris, quod celebrant Historici, & de quo nos infra in Hannibale. Ista gemma, quæ vulgò dicitur *Cameus*, optimè exprimit habitum Africanum, & operimentum capitis vſitatum eius regionis hominibus, vt & marmora nonnulla, aliæque gemmæ anulares testantur.

10 Caput AMYNTÆ Macedoniæ Regis, qui fuit pater Philippi, & Auus Alexandri Magni, in numis eius argenteis tetradrachmis cum Græco nomine AMYNTΩY reperitur. Neque dubito, quin exuuiæ illæ leonis in eius capite positæ originem illius ab Hercule designent: quæ quidem communia fuerunt Regum Macedoniæ, & in primis Alexandri Magni, insignia.

11 Caput ANACREONTIS Poëtæ, qui vnus fuit è nouem Lyricis, ex numo æneo, mediæ magnitudinis, repræsentatum est: qui numus à populo insulam Teum incolente in honorem ciuis sui cusus est; ita vt hinc caput ipsius Anacreontis lauro coronatum vnà cum nomine eiusdem, illinc nomen patriæ THION, (vnde eum Horatius *Anacreonta Teium* vocauit) itemque *Bathilli*, tantopere ab Anacreonte celebrati, imaginem exprimeret; sicut ex litteris, quæ in orbe numi tales visuntur, ΒΑΘΥΛΛΑ ΟΣ, intelligitur. Alia effigies, huic persimilis, in quadam pulcerrimi coloris Corniola apud Fuluiū Vrsinum conspicitur, ab eccellente artifice sculpta: quam, à quodam Anacreontis & poëmatum eius studioſo, in anulo gestari solitam crediderim.

12 Caput ANCI MARCII Regis, ex numo argenteo expressum est; quem Marcius Philippus, cum Triumuir Monetælis esset, cudi fecit ad significandam familiæ suæ originem. Quam ob causam Marcius quoque Cenſorinus ex eadē oriundus familia, cum itidem Triumuir esset, numismata cudit ænea mediæ magnitudinis; in quibus capita Regum, Anci Marcij, & Numæ Pompilij (ex cuius filia Ancus ipse natus erat) impressa cernimus.

cernimus. Sed huiusmodi historiæ sunt cognitissimæ ijs, qui rerum Romanarum lectione delectantur.

Hermes ANDOCIDIS Leogoræ filij, vt inscriptio indicat, 13
ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ ΛΕΩΓΟΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ, sine capite est: quod quidem trūcatum videtur potius iniuria temporū, quàm petulantia Alcibiadis; qui dicitur vna nocte omnium Hermarum, qui Athenis erant, capita deiecisse, vt refert post Cornelium Nepotem Plutarchus, excepto eo, qui erat Andocidis, Oratoris disertissimi, dicatus ei ab Ægeide tribu, forma quadrata. Hac enim velut perfectiore, Mercurij scientiarum artiumque inuentoris statuæ fieri solebant: quas à Græco eiusdem Mercurij nomine *Hermas* appellabant, ijsque hominum illustrium, qualis erat Andocides, capita superimponebant, eademque inde nominibus eorundem indigitabant: verbi gratia, *Hermathena* dicebatur Hermes, cui Mineruæ caput; *Hermeracla*, cui Herculis erat superpositum: cuiusmodi hic, de quo nunc nobis sermo est, *Andocidis*.

Caput ANTIOCHI cognomento MAGNI Syriæ Regis, 14
cum quo Romani bellum Asiaticum siue Antiochenum gesserunt, & de quo L. Cornelius Scipio ex eadem victoria *Asiaticus* dictus triumphauit, ex numis eius aureis & argenteis desumptum est. Qui numi rari sunt artificij, & aureus octo drachmas habet: vterque inuersus, Antiochi ipsius nomen expriment; alter hoc modo: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ, alter verò sic: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ. *Belli* istius *Asiatici* grauitatem & magnitudinem, omnes cum Græci, tum Latini rerum Romanarum scriptores diligenter scripserunt; in quo Scipio Africanus fratri suo legatus fuit, itemque Annibal fuit ipsius Antiochi consiliarius, apud quem etiam opera parum laudata T. Quinctij Flaminini paullò post obijt: vt refert Scriptor de viris illustribus, cap. XLII. & LI.

Caput ANTIOCHI cognomento EPIPHANIS Syriæ Regis, 15
Antiochi illius Magni filij, de quo iam diximus, ex numis eius expressum est, tam aureis, quàm argenteis, artificiosissimè factis.

Vtrumque numisma, & nomen eius, & cognomen, postica siue inuerfa parte exhibet hoc modo : ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ; quamuis ab Athenæo pro ΕΠΙΦΑΝΕΣ, hoc est *illustris*, propter insignem eius dementiam ἐπιμηνής, hoc est *furiosus* fuerit appellatus, quod idem in Machabæorum historia legitur. Adolescens etiamnum Romæ pro obside fuit, remissus postea Seleuco fratri suo: cui deinceps, adiuuantibus Attalo & Eumene, in regno successit, idque per annos duodecim obtinuit. Quo tempore cum bellum aduersus Ptolomæum Ægypti Regem pararet, circulum legato Pop. Romani M. Popilio Lænate, minis additis, humi scribente, nimirum, ut antequam circumscriptione illa egrederetur sibi responderet, belli consilium abijcere coactus est.

16 Caput ΑΝΤΙΟΧΙ Syriae Regis, cui Iosephus cognomen tum addit ΘΕΟΣ, ex numismate argenteo tetradrachmo præsentatum est, quod hæc insuper cognomina ei tribuit: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΘΕΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ. Huius Antiochi, præter Florum, Iustinum, & Iosephum, complures alij Historici meminerunt.

17 Caput ΑΝΤΙΟΧΙ Syriae Regis, qui in numo argenteo tetradrachmo EVERGETES cognominatur, idem fortè est cum eo, qui in quodam alio numo ΠΙΙ insuper cognomento affectus est. Sic enim habet inscriptio: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ ΕΥΣΕΒΟΥΣ. Huius Appianus & Iustinus meminere, eumque à Tigrane Armeniae Rege regno exutum scribunt.

18 Caput ΑΝΤΙΟΧΙ Syriae Regis, sine cognomento, ex numo desumptum est, quem à Tyrijs cusum inscriptio indicat, ΤΥΡΟΥ ΠΑΤΕΡ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ. Is numus, quod ordinarium est huiusmodi numorum pondus, quattuor argenti drachmas continet.

19 Caput ΑΝΤΙΟΧΙ Syriae Regis, quod in numo argenteo tetradrachmo cum capite Cleopatrarum coniugis eius visitur, tametsi ΓΡΥΠΟΥ titulo careat, idem tamen videtur esse cum

eo, quod in numis alijs cum hac inscriptione cernitur: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ ΓΡΥΠΟΥ; quod ipsi cognomen fortasse ab aduncitate nasi inditum est. Eius Iosephus, Appianus, Iustinus, & Athenæus lib. 12. cap. 19. pluribus meminerunt, scribuntque Cleopatram vxorem eius cognomen ΣΕΛΗΝΗΣ siue *Luna* habuisse; filium autem eius *Antiochum, Dionysy*: conuenienter cum eo numo æneo, qui caput radiatum & hedera coronatum habet, cum hac inscriptione: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ, vt ita Bacchicaput non esse facile appareat.

Caput ANTIOCHI Commagenorum Regis, ex æneo mediae magnitudinis numo desumptum est, in cuius antica parte insculptum est ΒΑΣΙ. ΜΕΓΑΣ. ΑΝΤΙΟΧΟΥ. ΕΠΙΦΑ: in postica autem siue inuersa parte ΚΟΜΜΑΓΗΝΩΝ, id est *Commagenorum*, qui sanè populi numisma illud cuderant. Huius Cicero lib. 15. epistola ad Senatum sæpius meminit: denique Strabo, & Dion; qui etiam scribunt, quòd bello Ciuili, Pompeio contra Cæsarem auxilia miserit, cùm tamen à Pompeio prius, victo Tigraue, oppugnatus fuisset: à quo, posteaquam cum eo in gratiam rediisset, Seleuciam Mesopotamiæ urbem obtinuit.

Caput ANTISTHENIS primi Philosophi Cynici, qui κύων, id est *Canis*, itemque ἀπλοκύων, id est *Canis simplici veste utens*, teste Laërtio, cognominatus fuit, sine barba in hac gemma conspicitur; cùm tamen Socrates apud Diogenem Laërtium scribat, hunc fuisse primum ex Philosophis, qui barbam promiserit. Vnde colligere liceat, hanc effigiem, quæ ex amethysto artificiosa operâ perfectò repræsentata est, itemque similem aliam, quæ extat apud Fuluium Ursinum paullò minor, prius fuisse factas, quàm Antisthenes barbam alere incoeperit. In vtraque ista gemma lora siue vincula apparent, quibus peram adstrinxit; qua ille primus usus fuit, vt & pallio duplici, itemque baculo Philosophorum, sicut apud Laërtium Diocles auctor antiquus scribit. Legitur phthisi perijsse, ac macilentus fuisse; id quod etiam in hac eius effigie animaduertitur. Vide inf. *Diogenem Cynicum*.

21

Caput C. ANTONII RESTIONIS, ex numo eius argenteo, cuius cum denario Romano idem est pondus, repræsentatum est. Hic Ciceronis coætaneus fuit, & à *Triumviris proscriptus*, quamvis, scribente Macrobio, *incredibili quadam serui pietate servatus fuit*. &c. Idem post latam à se legem sumptuariam, qua sumptus conuiuiorum ad certum modum redegerat, ne eam contemptim haberi & proculcari cerneret, nunquam foris cænasse legitur.

22

Caput L. ANTONII, qui *M. Antonij* Triumviri R. P. C. frater erat, ex numo eius argenteo, cuius pondus denario Romano æquale, desumptum est. Is numus, ut apparet ex inuersa seu postica eius parte, quæ caput M. Antonij exhibet, primo quinquennio Triumviratus eiusdem M. Antonij cusus fuit à M. Licinio Nerua tum Proquestore; cum *L. Antonius* hic Consul esset, ut apparet, ante bellum Ciuile Perusinum: quod ipse contra Augustum gessit, quodque præter multos alios Historicos Appianus Alexandrinus copiosissimè describit.

23

Caput M. ANTONII ex Corniola quadam antiqua expressum est, multo artificiosius, quàm id quod reperitur in numis eius aureis, argenteis, æneisque; quos diuersis temporibus cufos fuisse, diuersitas monetariorum, & titulorum quoque ipsius Antonij, ostendit. Plutarchus in eius vita scribit, eum in adolescentia forma pulcrum & amabilem fuisse; id quod ipsa Corniola exprimere videtur, cum artificij maioris sit, quàm numi eius: in quibusdam tamen argenteis, in primo & secundo eius Triumviratu cum Augusto adolescente cufis, nescio quid artificiosius, quàm in cæteris animaduvertere licet. Vide inf. *Cleopatram*.

24

Caput APOLLONII TEANEI (cuius vitam Philostratus libris nouem complexus est) ex numo magno æneo repræsentatum est; in quo nomen eius, & cognomen, quamuis vitiosè, cum *Tyanens* non *Teaneus* scribi debuisset, expressum est. Non est autem is numus usque adeò artificiosè factus, neque nimis antiquus, sed ex illo numorum genere, quos *Contorniatos* appellant

appellant à circulo in eis addito; quique sub Imperatoribus posterioribus, memoriæ ergo, non tanquam monetæ cusi sunt. Lampridius in vita Alexandri Seueri Imperatoris scribit, eum Apollonij imaginem in larario suo sanctè coluisse. Vopiscus item statuam & imaginem eius ab Aureliano Imperatore dedicatam, Xiphilinus insuper eundem à Caracalla Imperatore sepultura cohonestatum, scribunt; quibus quidem temporibus numum istum cusum fuisse, vero non absimile videtur. Extat etiam apud Fulvium Ursinum antiquus anulus aureus cum gemma amethysto pulcherrima; in qua, præter nomen *Apollonij*, signum quoque *Dianæ* docta artificis manu impressum est: ob eam fortasse causam, quam referunt veteres scriptores, *Apollonium* scilicet singulis diebus anulos variasse pro planetarum varietate, atque hunc esse illum, quem diebus Lunæ dicatis (quæ eadem cum Diana est) gestare solitus fuerit.

Caput L. APVLEII MADAVRENSIS Philosophi Platonici, 25
in numo Contorniato æneo, cuiusmodi est ille *Apollonij*, conspicitur cum nomine in ambitu: qui iisdem fortè temporibus Alexandri Seueri, aut alterius alicuius Imperatoris, qui nominis eius studiosus esset, cusus videtur. Planè caput hoc cum illis conuenit, quæ de se ipso Apuleius in Apologia scribit; objectiones aduersarij, eum tanquam formosissimum philosophum quique capillos concinnaret calumniantis, confutans. Inter alia & hæc sunt: *Accusamus apud te Philosophum formosum, & tam Græcè, quàm Latinè, pro nefas! disertissimum. Nisi fallor enim, his ipsis verbis accusationem mei ingressus est Tanninius Pudens, homo &c.* Et paullò post: *Capillus ipse, quem isti aperto mendacio ad lenocinium decoris promissum dixere, vides quàm non sit amœnus ac delicatus, horrore implexus atque impeditus, stuppeo tomento assimilis, & inaequaliter hirtus, & globosus, & congestus; prorsus inenodabilis diutina incuria, non modò comendi, sed saltem expediendi & discriminandi. Satis, ut puto, crinium crimen, quod illi quasi capitale intenderunt, refutatum est. &c.*

Caput ARATI Poëtæ Solensis, numus æneus magnitudinis 26
mediocris

mediocris exhibet: quem Pompeiopolitæ, olim *Solenses* dicti, in memoriam Arati ciuis sui cudi fecerunt; sicut ex inscriptione numi apparet, ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΙΤΩΝ. Inuersus ille numus caput Philemonis Poëtæ Comici habet, qui & ipse Solensis fuit, vt suo loco dicemus. *Aratus* Poëta *Theocrito* Syracusano, qui Bucolica scripsit, σύγχρονος & æqualis, vixit temporibus Hieronis Regis Siciliae. Tametsi autem Astrologiæ non valde gnarus fuerit, magna nihilominus laude Phænomenon libros conscripsit; quod & Cicero 1. de Orat. his ipsis verbis testatur: *Constat inter doctos, hominem ignarum Astrologiæ, ornatissimis atque optimis versibus Aratum de cælo stellisque scripsisse. &c.* Propterea in numo hoc caput eius tanquam in cælum intuentis expressum est. Suidas scribit, Aratum prope Pompeiopolim Ciliciæ sepultum esse, quæ prius à Solone Soli dicata fuerit. Et Pomponius Mela hæc adiicit: *Iuxta Solos in paruo tumulo Arati monumentum; ideo referendum, quia ignotum, quam ob causam iacta ad id saxa dissiliunt. &c.*

C Caput ARATI SICYONII in numo extat, quem Sicyonij cuderunt in honorem & memoriam ciuis sui, qui eos à tyrannide, qua oppressi erant, liberauit. Nomen Arati in postica siue inuersa numi parte legitur; in qua quòd luna cum stellis quinque impressa sit, dubitarunt nonnulli ad Aratum Poëtam, de quo suprà diximus, pertinere; eoque inclinarunt, vt hunc illum Poëtam Solensem esse crediderint. Sed nimirum non animaduenterunt, illi diadema siue fasciam non conuenire, quam in capite gestat, à Sicyonijs acceptam, tanquam Dux & liberator patriæ. Plutarchus pluribus de eo scribit in vita ipsius; & Polybius similiter licet paucis, prudentissimis tamen verbis, Arati virtutem collaudat in fragmento quodam, quod apud Suidam Grammaticum reperitur.

D Caput ARCHELAI Macedonum Regis Perdiccæ filij, ex numo argenteo didrachmo desumptum est; in cuius numi inuersa parte equus cū Græco nomine ΑΡΧΕΛΑΟΥ visitur. *Archelaum* hunc Cicero scribit fuisse felicissimum, lib. v. Tuscul. Quæst.

Caput

Caput ARCHYTÆ Philosophi Tarentini, ex numo æneo mediocris magnitudinis repræsentatum est. Eius numi antica pars, nomen *Archytæ* notis quibusdam insculptum; postica piscem quendam impressum habet, quod symbolum fuit à Tarentina ciuitate in numismatis vsurpatum, eò quòd ciuitas illa esset maritima, & in tutela Neptuni. Eiusdem *Archytæ* figura exstat in Corniola veteri sculpta, additis signis quibusdam, hoc est, Cylindro & Cubo, instrumentis Mathematicis, ab ipso Archyta (vt Diogenes Laërtius in vita eius scribit) inuentis. Hinc & Horatius venusta Oda XXIX. lib. I. Carm. in eius laudem :

*Te maris & terræ, numeroq; carentis arenæ,
Mensorem cohibent, ARCHYTA, &c.*

Eiusdem Archytæ imaginem exhibere videtur, qui apud Fuluium exstat numus argenteus tetradrachmus, quem item Tarentini in honorem ciuis sui cuderunt; nisi dicere malimus, eam Tarantis esse effigiem, qui vrbi Tarento à se nomen fecit, cùm disertim nomen ΤΑΡΑΣ numo illi inscriptum sit. Sed esse Archytæ, verosimilius videtur: cùm figuræ superiori, quæ in Corniola est; itemque ei, quæ est in numo æneo, prorsus sit similis.

Caput ARIARATHIS Cappadociæ Regis, ex numo eius expressum est, cuius æquale est cum denario Romano pondus. Ipse enim, & fratres eius, quòd populi Romani socij atque amici, magnisque beneficijs ob id eis deuincti essent (quippe Romani *Ariobarzani* eorum patri regnum constabiliuerant) non solum in monetis suis pondus Romanum obseruabant ad exemplum multarum ciuitatum, sed Romana quoque insignia ijs imprimebant. Cognomen eius in dicto numo est ΕΥΣΕΒΗΣ, hoc est PIVS; & videtur esse frater alterius ARIARATHIS, qui in alio quodam numo ΕΠΙΦΑΝΗΣ, siue ILLUSTRIS cognominatur. Vtrumque autem esse puto fratrem *Ariobarzani* eius, cui cognomina tribuuntur ΕΥΣΕΒΗΣ & ΦΙΛΟΠΩΜΑΙΟΣ: ita vt nihil necesse sit hæsitare super Ciceronis loco epist. 2. lib. XIII. ad Attic. scribentis: *Ariarathes Ariobarzani filius Ro-*

man venit, &c. Verumtamen quòd mihi, summo beneficio meo, magna cum fratribus illius necessitudo est, &c. cùm dictio fratribus, pro qua Manutius fratre legendum suspicabatur, triumnum auctoritate, & altero Ciceronis loco epist. 2. lib. xv. ad Senat. confirmetur, vbi sic scribit: Cùm enim vestra auctoritas intercessisset, ut ego Regem Ariobarzanem Euseben & Philoromæum tuerer, &c. postero autem die cum Ariarathe, fratre suo, &c. in his amantissimum sui, summa pietate præditum fratrem, dicere ea, quæ is me quoque audiente dicebat, se sollicitatum esse, ut regnare vellet; id viuo fratre suo accidere non potuisse, &c. ex quibus verbis nemo non videt duos esse fratres Ariobarzanis, vtrumque Ariarathe nominatum, sed cognominibus Eusebis & Epiphanis distinctos. Istius Ariobarzanis caput proximè sequitur, ex numo eius argenteo repræsentatum; in quo inuerso, Pallas victoriam manu gestans, vel potius Roma galeata, conspicitur.

- 30 Caput ARIOBARZANIS, quod in postica eius numi parte sic describitur, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΡΙΟΒΑΡΖΑΝΟΥ ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΥ, omnino existimamus esse patris illius ARIOBARZANIS, de quo paullò superius est facta mentio, qui præter nomen ΦΙΛΟΡΩ-
- 31 ΜΑΙΟΣ dictus est insuper ΕΥΣΕΒΗΣ, ut ex sequenti numo apparet, cuius hæc est inscriptio: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΡΙΟΒΑΡΖΑΝΟΥ ΕΥΣΕΒΟΥΣ ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΥ. Hic autem is ipse est *Ariobarzanes*, de quo Cicero in epistola modò adducta ad Senatum & ad Catonem, itemque pro lege Manilia his verbis commemorat: *Regno expulsus est Ariobarzanes socius populi Romani, atque amicus.* &c. Erat autem expulsus à Rege Mithradate, ut Historici referunt, quos operæpretium fuerit consulere.

- 32 Caput ARISTIPPI Philosophi Cyrenaici, in gemma Corniola solerti artificis manu insculptum, prorsus illi assimile est, quod Pyrrhus Ligorius ex marmore, ut aiebat, designatum ac descriptum habuit, cum eiusdem nomine. Fuit Socratis discipulus, à Xenophonte & Platone (ut Laërtius refert) notatus, tanquam delicijs & voluptatibus nimis deditus; quam ob causam eum Socrati & Platoni minùs gratum fuisse legimus. Exprimit hæc

hæc effigies nescio quid molliculi ac delicati, atque earum elegantiarum quas in ipso Horatius notat, tanquam in Philospho aulico: scribit enim lib. 1. epist. ad Scæuam.

*Si pranderet olus patienter, Regibus uti
Nollet Aristippus.*

Cicero etiam lib. 3. de Orat. *Tum ab Aristippo*, inquit, *quem ille magis voluptuaria disputationes delectarunt, Cyrenaica philosophia manauit.* &c. Propterea in vestitu, & odoribus, omniq; adeò vita, supra modum sumptuosus & delicatus fuisse legitur.

ARISTOGITONIS Atheniensis effigies adhuc nulla usquam apparet; tametsi virtute, meritisque suis, statuas, aliaque monumenta complura obtinuerit. Hermes enim eius nunc capite truncatus visitur, solis his quadratis litteris reliquis, ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΩΝ ΘΕΟΤΙΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Pausanias in libro, quo res Atheniensium complectitur, sepulturam eius describit. Et Valerius Maximus cap. 10. lib. 20. sic eius meminit: *Harmodij & Aristogitonis, qui Athenas tyrannide liberare conati sunt, effigies aneas Xerxes, ea vrbe deuicta, in regnum suum transtulit. Longo deinde interuallo temporis, Seleucus in pristinam sedem reportandas curauit. Rhodij quoque eas, vrbi suæ appulsas, cum in hospitium publicè inuitassent, sacris etiam pulvinaribus collocauerunt.* &c. Herodotus prætereà scribit Aristogitonem, occiso Hypparcho fratre Hippia Tyranni Athenarum, liberatorem eius vrbis salutatum fuisse. 33

Caput ARISTOPHANIS, Poëtæ veteris Comœdiæ, quod in Herma eius marmoreo in villa Tiburtina Hadriani Imperatoris cum hac inscriptione repertum fuit, ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ, non præ se fert caluitium, cuius Plutarchus & ipse Aristophanes in Comœdia ΕΙΠΕΝΕ meminere. Suspiciari ergo libet, Hermen hunc diuersa ætate fuisse factum: tametsi Aristophanes hoc caluitio vel maximè turpis fuisse memoretur, cum reliqua corporis eius constitutio quadrata esset, & secundum Græcum illud τετραγωνος: quod quidem non minùs ad animi, quàm ad corporis quadraturam, & soliditatem, ac perfectionem referri potest. 34

In inscriptione non satis internosci potest, *Philippides* ne an *Phidippides* sit patris nomen, ob vicinitatem & similitudinem litterarum Δ & Λ. sed constat ex omnibus scriptoribus, quod *Philippus* fuerit pater eius. Socratis temporibus vixit; in quem etiam, instinctu Anyti & Meliti, Comœdiam scripsit, quæ Ν Ε Φ Ε Λ Α Α Ι dicitur: quam Dionysio Syracusarum Tyranno misit Plato, ut inde velut in speculo, Reipub. Atticæ formam, ut petierat, intueri posset.

- 35 Imago ARISTOTELIS in marmore sculpta, palliata Philosophorum more, paulò minor est media statuarum magnitudine, cuiusmodi sunt quædam aliorum Philosophorum imagines. Quod argumentum est, fuisse illam ornandæ bibliothecæ potius alicui destinatam, quàm villæ. Basi inscriptum est, Α Ρ Ι Σ Τ Ο Τ Ε Λ Η Σ. Et quantum conijci potest ex loco ubi abhinc annos quatuordecim effossa fuit, in radicibus nimirum montis Quirinalis, credibile est hanc esse illam ipsam, quam T. Pomponius Atticus domi suæ habuit; de qua in epist. ad eum Cicero sic scribit: *Malo sedere in illa tua sedecula, quam habes sub imagine Aristotelis*, &c. Atticus autem, ut Cornelius Nepos & ipse Cicero scribunt, in Quirinali domum habuit, & ut verosimile est, theca quapiam imaginem illam inclusit, sub eaque sedeculam posuit. Sculpta est manu artificis faberrima, nasum habens quasi aquilinum, ut & aliæ eiusdem imagines: ætatem autem viri referre videtur quadragenarij, aut quinquagenarij, quo tempore comam totondisse legitur eodem prorsus modo, quo Theophrastus eius discipulus; cuius imago raras, minimeque prolixos habet capillos, minusque barbæ, ut & hæc Aristotelis. Porro tonsuram illam scribit Ælianus, inter cætera, causam fuisse dissidij inter ipsum & Platonem; qui more Philosophorum, & secundum imagines eius, quæ in duabus Corniolis & in marmorea statua exstant, comam alebat, barbamque promittebat: cum è contrario Aristoteles, ut scribit Ælianus, ἐκείρετο πούραν ἀήθη τῶν Πλάτωνι: hoc est, *contra Platonis morem crines abradebatur*: Et Laërrius alibi de eodem, ἐκείρετο, scribit, hoc est, *tondebatur*: quæ quidem res mollitiæ quandam præ se ferre videbatur

videbatur, parū Philosopho dignam, vt Musonius apud Stobeu testatur, tametsi reliquam vitam suam *Aristoteles* modestissime egerit: vt ita credibile sit eum, non tam quod delicatulus molliſque eſſet, tonderi ſolitu, quā quod naturæ aliquod vitium in facie hoc pacto tegere ſtuderet; cuiusmodi eſſe poteſt paruitas oculorum eius, quæ in marmore cernitur, ob quam à Laërtio *μικρομματος* appellatur. Hinc ætate prouectior raſura uſus videtur, ex imagine eiufdem, quæ eſt in tabella marmorea; & in gemma vulgò dicta ſardonis, quæ in pectore primam ſui nominis habet literam A. itemque ex effigie, quæ eſt in Diaſpro à Mycone ſcalpta: in quibus omnibus, præter raſuram, elegantiam quoque pallij, eiufque plicas complures videre eſt, cuius rei nominati ſuperius ſcriptores meminerunt. Quos ſanè non videtur legiſſe is, qui caput Ariſtotelis comatum & barbatum finxit: tametsi eo tempore, quo rerum huiusmodi notitia ſufficiens non habebatur, error iſte à compluribus pro veritate receptus, & confirmatus fuit. Nunc igitur meritò imago illa in hoc libro reiicitur, vt & generis eiufdem nonnulla alia; cū *δευτεραι φροντίδες*, ſecundū tritum illud Græcorum prouerbium, *σοφώτεραι* eſſe ſoleant.

Caput ARRII SECVNDI ex numo eius argenteo deſumptum, perquam ſimile eſt illi, quod in gemma anuli, quo ipſe ſignare ſolitus fuit, nimirum in amethyſto pulcherrima, viſitur. Et quamuis de hoc *Arrio Secundo* nihil alibi reperiatur, veroliſimile tamen eſt eum Ciceroni coætaneum, & illum ipſum eſſe fortasſe, de quo Cicero epiſt. vii. lib. 2. ad Attic. ſcribit: *Arrius ſibi conſulatum ereptum fremit*, &c. Operæpretium igitur fuerit videre illa, quæ in libro de Familijs Romanis ad *Arriani familiam* à Fulvio Urſino ſcripta ſunt. 36

Caput ARSINOES Reginae, quæ fuit filia Ptolemæi Ægypti Regis, & coniux Lyſimachi Regis Macedoniae, ex numo aureo expreſſum eſt; in cuius parte poſtica legitur, ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ. Numus hic à Cyrenæis cuſus videtur, ob ſignum in capite ſculptum *Laſerpicij*, proprium Cyrenæorum inſigne, vt ex numiſmatis eorum pluribus apparet; cū ea lo- 37

corum istorum planta fuerit, vt scriptores Græci dicunt, & Catullus testatur illo versu: *Laserpiceris iacet Cyrenis*, &c. Cæterum hac de re vberius, vbi ad *Ptolemaum Apionem* ventum erit, dicemus.

38

M. ATTILIVS REGVLVS spectatur in numis argenteis, constantiæ ac fortitudinis fideique erga pop. Rom. gratia merito cufis, vt exitus declarauit. Consul enim anno post Ro. cond. CDLXXXVI. de Sallentinis triumphum egit. Iterumque anno v. c. CDXCVII. Cos. suffectus in Q. Cædicij in magistratu mortui locum, bello Punico primo, quo primus Romanorum Ducum in Africam classe traiecit. Ea quassata, de Amilcare naues longas tres & sexaginta cepit, ait Scriptor de Viris illustribus cap. XL. Mox arte Xantippi Lacædemonij mercenarij militis captus, in carcerem missus. Legatus dehinc de pace ac permutandis captiuis Romam missus anno DII., dato iureiurando, vt si non impetrasset, ita demum rediret, in Senatu vtramque conditionem dissuasit: reiectisque à complexu coniuge ac liberis, Carthaginem regressus: vbi in arcam ligneam coniectus, clauisque introrsum actis, vigilijs ac dolore crudelem in modum punitur. De Reguli constantia, præter Liuij Epitomen xviii. Cicero lib. i. & iii. Offic. & de Finibus v., & in Pisoniana, *Carthaginenses*, inquit, *resectis palpebris, illigatum in machina, vigilando necauerunt*. Agellius lib. vi. cap. 4. & Horatius lib. iii. oda 5. Silius Italicus lib. vi. belli Punici.

39

Caput AVGVSTI senilem ætatem repræsentans, & LIVIÆ vxoris eius, ex gemma anulari, oualis formæ, quæ vulgari idiomate *Prasma* dicitur, expressum est: hanc autem gemmam insignis ille quondam artifex Dioscorides sculpsisse creditur, qui, testibus Plinio & Suetonio, *Augusti* imaginem expressit, qua ipse primum, tum insequuti quoque Principes signasse dicuntur. Ex multis sanè *Augusti Liuiæque* imaginibus, quas in numis & gemmis videre licet, hæc præcipuam sibi laudem poscere videtur, fuitque olim Petri Bembi Cardinalis; cuius similem in Gallia se vidisse scribit Ludouicus Demontiosus, ab aliquo

IN IMAGINES ILLUSTRIVM 23
quo fortassè expressam, qui superiorem imitari voluit.

Caput BYZANTIS Herois, qui *Byzantium*, *Constantinopolim* postea dictam, condidit, ex numo æneo didrachmo desumptum est: in quo *Byzantini* imaginem hanc conditoris sui, honoris & memoriæ ergo, videntur impressisse. De eo Stephanus sic meminit: Βυζάντιον ἐκτίσθην ἀπὸ Βύζαντος τῆς μεγίστης τῆς ἰσθμοῦ γαζῆος καὶ ποσειδῶνος, ἡ ὅτι τῆς πόλεως τῆς Βύζης ἦν ἡγεμὼν. &c. 40

Caput C. CÆSARIS *Augusti nepotis*, qui ex Agrippa & Iulia Augusti F. natus, & ab Augusto adoptatus, Augusti filius dictus est, Cameus insignis gemma nobis exhibet, sed puerilem eius ætatem representans. Apparet autem eam gemmam ab eodem artifice sculptam esse, Epitynchano scilicet, quæ Germanici Cæsaris adolescentis effigiem in alio Cameo expressisse, infra demonstramus. Quod ex utriusque Camei comparatione intelligi maximè potest, atque in primis ex huius artis peritorum constanti testimonio. C. hic Cæsar natus est Coss. C. Furnio & C. Syllano, anno v. c. DCCXXXVII. mortem autem obiit anno DCCLV., ut Historici referunt, in Lycia; vel morbo, vel Liviæ nouercæ dolo: ex quo constat eum vixisse annos XVIII. Hæc autem imago valde conuenit cum ea, quæ habetur in numis æreis Tiberij Augusti, in quibus L. quoque Cæsaris fratris eius effigies simul representatur. Exstatque de eodem vetus hæc inscriptio ex lapide Tiburtino, reperta multis abhinc annis, inter sacram viam & Forum Romanum, vbi basilicam Iuliam fuisse credunt omnes antiquitatis periti: quæ quidem inscriptio talis est. E

C. CÆSARI. AVGVSTI. F.
PONTIFICI. COS
DESIGNATO
PRINCIPI. IVVENTVTIS.

Imago L. CÆSARIS, qui & ipse Augusti nepos, ex eadem Iulia Augusti filia & Agrippa genitus, ab Augusto adoptatus, Augusti filius describitur, ex numo Græco æreo desumpta est, circumscriptis in eo litteris, ΑΕΥΚΙΟΣ ΚΑΙ ΣΑΡ. Fuit autem tem

tem is numus à Cæsariensibus cusus, vt ex inscriptione apparet, quæ habet in postica parte ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ, impresso ibidem signo Capricorni, qua nota Augustus denarios signauit. L. Cæsar natus est, M. Appuleio, P. Silio Coss. A.V. DCCXXXIV. obiit verò Massiliæ, vt scribit Paterculus, ante diem propè quinquagesimum, quàm Caius frater eius. Ex quo intelligitur, vixisse eum annos fermè XXI. De eo etiam exstat inscriptio, eodem loco reperta, quæ talis est:

L. CÆSARI. AVGVSTI. F.

AVGVRI. COS

DESIGNATO

PRINCIPI. IVVENTVTIS.

Ad auguratum hunc designandum, in numismate suprà nominato, additus est lituus, Augurum notum insigne.

41 Caput CALLISTHENIS Poëtæ Comici, in tabella marmorea sculptum visitur; in qua litteris euanescentibus scriptum legitur, ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ ΑΥΣΙΜ Qui quidem *Lysimachus* videtur Callisthenis pater fuisse, cùm caput eius ex aduerso ipsius Callisthenis sculptum sit. Athenæus & Suidas *Calliam*, non *Callisthenem*, dicunt (sed vitiosè, opinor, cùm antiquis inscriptionibus plus fidendum sit, quàm libris, quos ignaua librarij aut scioli manus deprauare potuit) & aliquot eiusdem Comœdias citant. Filius restionis fuit *Callisthenes* Athenis natus, & ea propter χοῦριον, hoc est *funiculus* appellatus: & cùm fuerit Poëta Comicus, in inuersa tabellæ illius parte, larua siue persona sculpta perspicitur, cuiusmodi actores Comœdiarum seu histriones vti solebant.

42 Imago CARNEADIS marmorea, in pallio nomen ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ inscriptum habet. Sculpta est excellenti manu artificis, sed quæ non ita grandem natu referat, sicut altera quæ apud Fuluium exstat pariter marmorea, decrepitum iam, & ætatis nimirum senescentis Carneadem exhibens, hoc est annorum LXXXVI. quot vixit, secundum Laërtium, vel CX. secundum Ciceronem. Tertia & ipsa marmorea in Herma eius visitur, cū hac inscriptione, ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ ΦΙΛΟΚΩΜΟΥ ΚΥΡΗΝΑΙΟΣ:

PHNAIOΣ : vt adeò errore fieri existimem, vt pro *Philocomo* *Epicomus* à nonnullis scriptorum pater eius nominetur. *Carneadem* refert Laërtius elegantia & ornatus perstudiosum fuisse, comam aluisse, & crines componere diligenter solitum, non neglecta accuratiore vnguium purgandorum & præsecandorum cura. Et talem quidem pleræque eius imagines repræsentant; maximè verò omnium illa, quam eo tempore, cum ipse vnà cum Diogene & Critolao legatum Romæ ageret, sculptam fuisse, non ineptè quis suspicetur. In ea legatione, M. Catoni ob memoriam suam insignem & dicendi vim, suspectum se reddidit. Idem cum in eadem legatione Prænestæ celeberrimam Fortunæ ædem visurus venisset, dixisse legitur, se nusquam Fortunam fortunatiorem vidisse, quàm Prænestæ. Cui quidem dicto omnes, qui reliquias & rudera templi illius, cum pavimento musiuo opere à Sulla (vt scribit Plinius) perfectò, attentè considerarint, assensuros certum est. Cicero lib. v. de Finibus facit quoque mentionem *Carneadis* imaginis : *Modò enim fuit Carneades, inquit, quem videre videor: est enim nota imago: à sedeq; ipsa, tanta ingenij magnitudine orbata, desiderari illam vocem puto, &c.*

CIMONIS Atheniensis statuam in Hermæ forma habemus; cui tamen caput deest, temporum iniuria truncatum. 43
Quam verò exhibemus imaginem, ea desumpta est ex æreo G
mediæ magnitudinis numo, qui in postica eius parte, habet statuam equestrem ipsius fortè *Cimonis*, nam nomen adiectum est, ΚΙΜΩΝ. Fuit *Cimon* Miltiadis filius, pietate in patrem insignis, velut Historici meminerunt.

Imago Q. CLAVDIÆ Vestalis, more Vestalium velata, in 44
gemma anulari amethysto artificiosè insculpta conspicitur. Verisimile est, eam à quopiam gentis *Claudia* gestitatum in anulo fuisse, in memoriam huius Virginis; quæ, quòd sola digna fuisset inuenta ad Matrem Deum Romam adducendam, summam nominis celebritatem eo populi Romani iudicio consecuta est, sicut pluribus in imagine *Scipionis Nasica* paullò post exponemus.

Caput M. CLAVDII MARCELLI visitur in numo argenteo, quem in memoriam eius Lentulus Marcellinus, à Claudia in Corneliam familiam adoptatus, cudi curavit. Inversa numi pars hanc habet inscriptionem, MARCELLVS COS. QVINQ. Exprimit autem *Marcellum* in habitu triumphali, in quo ille Ioui Feretrio spolia opima victor retulit. Ponè caput tria crura sculpta sunt, quæ Siciliae (quæ ob tria promontoria Trinacria dicitur) insignia sunt. Innuitur autem eo signo triumphus Marcelli de Syracusanis, ex quo tota Insula Sicilia semper fuit Marcellis addictissima, in quorum honorem etiam Festa *Marcelli* celebrabant. Hic, auctore Plutarcho, primus familiae suæ dictus fuit *Marcellus*, id quod binis inscriptionibus apud Fulvium Ursinum confirmatur, in quibus huius Marcelli pater sine vilo cognomine sic exprimitur.

M A R T E I

M. CLAVDIVS. M. F.

M. CLAVDIVS M. F.

C O N S O L.

C O N S O L V O V I T.

H I N N A D. C E G I T.

Vtraque harum inscriptionum in lapide Peperino, ut vocant Itali, sculpta visitur. quarum prior, in dedicanda Marti statua, ut videtur, facta, nuper extra portam Capenam, ubi Martis templum erat, reperta fuit: posterior, in qua est elogium huius M. Claudij, non ita pridem prope Suburram inuenta est. Ex quibus satis liquet, errorem esse, quòd in Fastis Consularibus M. Claudio Consuli anno CDLXVI. & patri ipsius Consuli A. V. C. CDXXII. Marcelli cognomen tribuitur. Porrò inscriptiones istæ multò sunt Duiliana vetustiores: cùm forma litterarum in Duiliana sit ab ævo Augusti, sub quo basis Columnæ Rostratæ fuit renouata sic, ut lingua tantùm prisca in ea retenta sit: in ista autem Claudiana, non lingua solùm, sed & orthographia antiqua conseruata fuerit; ut cùm ex forma litterarum eiusdem æui, quas Romani paullò antè è Sicilia & Magna Græcia mutuati fuerant, tum ex Græcis populorum istorum numismatis apparet, maximè LEONTINON, & NEOΠΟΛΙΤΟΝ. Similes sunt litteræ in tabella ænea, quæ penes est Fulvium Ursinũ.

L. T E R E N T I O. L. F.

C. A Γ Ρ V F E N I O. C. F.

L. TVRPILIO. L. F.

M. ALBANI. L. F.

T. MVNATIO. T. F.

QVAISTORES

AIRE MOLTATICOD

DEDERONT

In qua inscriptione illud notatu dignum est, verbum MOLTATICOD, merè Romanum esse, & antiquum; quemadmodum & vox HINNAD in illa Claudiana, quod nomen est ciuitatis Siciliae, vt scribit Ptolemæus. Romani enim sæculo isto vocalibus litteram D. subiungebant, vt ex Plautino illo MEDERGA, & ex inscriptione Duiliana in ALTOD MARID, alijsque monumentis, apparet.

M. Claudium Marcellum Augusti Nepotem, vide infra in litterâ M.

Caput CLEOPATRÆ Ægypti Reginae, quæ coniux fuit 46
M. Antonij Triumviri, repræsentatum est ex gemma anulari, ovalis formæ, & grandiuscula (Itali *Prasma* vocant) pulcherrimi coloris, & artificij consummatissimi. Capiti diadema Regium impositum, arcus item & pharetra pone collum addita, eò quòd in Dianæ forma expressa fuerit. Eò enim insanie devenit Antonius (vt Plutarchus & Dion scribunt) vt se quidem *Osiridis*, Cleopatram autem *Isidis* nomine appellari vellet: quos Deos antiquitus eosdem cum Sole & Luna, siue Diana, fuisse constat. Et hoc est, quòd in plurimis Antonij numis argenteis, ipse in forma Solis cum corona radiata, alijsque signis Solem significantibus, expressus videtur; Cleopatram verò imagini Luna, vt in quadam anulari gemma, addatur. Vide infra *Iubam* iuniorem. Hæc autem imago Cleopatram multò est artificio maiore elaborata, quàm illa, quæ in numis æneis & argenteis, vnà cum imagine Antonij, reperitur. Sed opere & artificio omnes antecellit ea, quam in fragmento etiam gemmæ Corniolæ cælatam Fulvius Vrsinus habet, in qua imago Cleopatram cum serpente in pectore conspicitur, ob historiam mortis eius; quæ apud Plutarchum, aliosque auctores, legi potest.

47

Caput COELII CALDI Consulis Romani anno v. c. DCLIX. ex binis eius numis repræsentatum est, quos in memoriam aui sui *Cælius Calvus* Triumvir Monetalis cudi fecit, qui Ciceroni in Proconsulatu Ciliciæ Quæstor fuit. In altero numo, præter titulum Consulatus, quem Cælius, referente Cicerone, velut homo nouus eloquentia sua adeptus est, tabella insuper impressa est, quam ille iudicio perduellionis exhibuit, duabus litteris L. D., exemplo iudiciariæ tabellæ Cassij, in qua litteræ A. C. notæ erant Absolutionis, & Condemnationis, sicut istæ Cœlianæ, Liberationis, & Damnationis.

48

Imago L. CORN. LENTULI cognomento LVPI, non ita olim Tiburi reperta fuit, cum tabella ænea, in qua eiusdem *Lentuli* nomen hoc modo inscriptum exstat: L. CORNELIVS. CN. F. PR. SEN. CONS. A. D. III. NONAS. MAIAS. SVB. ÆDE. KASTORIS. &c. *Lentulus* enim cum Prætor esset anno v. c. DXCIV. Senatus nomine Tiburibus verba illa respondit, quæ in ea tabella insculpta sunt, quæque in libro de Legibus & Senatusconsultis Romanorum referuntur. Ob isthæc igitur verba, quod per ea populus Tiburtinus à certis calumnijs, quibus delati erant ad Senatum, liberaretur; non Senatusconsulti tantum memoriam, quo absoluti, sed & L. Cornelij Prætoris, qui Senatus nomine ad ipsos verba fecerat, imaginem ad posteros transmittere voluerunt. Anulus autem ille, ex metallo perfectus, qui ponè imaginem eius conspicitur, suspicari nos facit, eam pariter cum dicta tabella, in publico aliquo ciuitatis Tiburtinæ loco, parieti aut muro affixam, aut appensam fuisse.

49

Effigies P. CORNELII SCIPIONIS AFRICANI, in petra nigri coloris, & durissima quæ silicem refert, efficta est; iam olim Literni inuenta, oppido Campaniæ, vbi ipse Scipio villam habuisse, ibidemq; post exilium obiisse legitur. Senilem exhibet ætatem, & ramos capillos atque barbam: vt prorsus cum Pliniano hoc loco conueniat, lib. 7. cap. LIX. *Primus omnium radi quotidie instituit Africanus.* &c. Liuius libro XXXVIII. Literni statuam Africani se vidisse scribit: *Nam & Literni*

*Literni, inquit, monumentum, monumentoq; statua superimposita fuit, quam tempestate disiectam nuper vidimus ipsi. &c. paulò enim prius de eodem Africano dixerat: Vitam Literni egit sine desiderio urbis. morientem rure eo ipso loco sepeliri se iussisse ferunt, monumentumq; ibi edificari, ne funus sibi in ingrata patria fieret. &c. Non tamen confirmare audeo, quòd hæc ipsa effigies in statua illa fuerit; sicut nec in illa altera, quæ Romæ erat extra portam Capenam, cuius idem Liuius meminit. Alia eiusdem Africani effigies apud Fulvium in gemma exstat, quæ etatem præ se fert iuuenili nonnihil grandiore, & velut maturam: facta, ut apparet, cum ipse in Africa bellum gereret. De ea, ex ratione similitudinis quam habet cum lapide superiori (eam Itali *Hicolum* vocant) conijcere est, quòd artificiosa manu perfecta fuerit. In pectore *Serapidis* habet imaginem, qui idem est cum Ioue, cuius filius fuisse credebatur Africanus, ut auctor est Liuius lib. 26. Plinius lib. 16. cap. 44. Val. Maximus cap. 3. lib. 1. & Quintilianus cap. 4. lib. 2. Publius Scipio (scribit Auctor de Viris illustribus) ex virtutibus cognominatus Africanus, Iouis filius creditus fuit. nam antequam conciperetur, serpens in lecto matris eius apparuit. &c. ob quam eandem historiam, in pectore imaginis Alexandri Magni caput Iouis Ammonis positum visitur, cum & ipse Iouis filius esse crederetur: id quod à compluribus Historicis, Græcis maxime, scriptum est; teste Agellio cap. 1. lib. 7. Quod de Olympiade, inquit, Philippi Regis uxore, Alexandri matre, in historia Græca scriptum est; idem de P. Scipionis quoque matre, qui prior Africanus appellatus est, memorie datum est: nam & C. Oppius, & Iulius Hyginus, alijq; qui de vita & rebus Africani scripserunt, matrem eius diu sterilem existimatam tradunt: P. quoque Scipionem, cum quo nupta erat, liberos desperauisse: postea in cubiculo atque in lecto mulieris, cum absente marito cubans sola obdormisset, visum repente iuxta eam cubare ingentem anguem, eumq; ijs qui viderant territis & clamantibus, elapsum inueniri non quisse: id ipsum P. Scipionem ad *Aruspices* retulisse; eos sacrificio facto respondisse, fore ut liberi gignerentur: neque multis diebus postea, quàm ille anguis in lecto visus est, mulierem concepisse, concepti fetus*

signa atque sensum pati: exinde mense decimo peperisse, natumque esse hunc P. Scipionem Africanum, qui Annibalem, & Carthaginenses in Africa bello Punico secundo vicit. &c. Aliæ insuper binæ eiusdem Africani imagines in Cameo (vt eam gemmam Itali vocant) apud Vrsinum spectantur, faberrimè sculptæ; & perquam similes ei, quam Literno allatam dixeramus: neque inconueniens fuerit, si eas gemmas anulis inclusas fuisse existimemus, quas ex eadem familia *Cornelia* oriundi gestarint; cum Valerius Maximus scribat, filio Africani, tanquam degeneri, à Censoribus anulum fuisse è manibus detractum, in quo caput *Africani* insculptum erat. Notum est enim veteres maiorum imagines in anulis gestasse, vel ex hoc Ciceronis loco lib. v. de Finib. *Nec tamen Epicuri licet obliuisci, si cupiam, cuius imaginem non modò in tabulis nostris familiares, sed etiam in poculis, & in anellis habent, &c.*

H

Numus, in quo P. CORNELII SCIPIONIS NASICÆ est effigies, mediæ est magnitudinis ex metallo, artificij, vt apparet, non vsque adeò exquisiti, sed vetustati temporum respondentis, quibus cusus est; anno nimirum v. c. DL. id quod ex figura litterarum sæculi illius colligitur, quæ perquam sunt similes Græcis Siciliae & Magnæ Græciæ characteribus: inde enim Romani primas litteras Latinas mutuati sunt, quæ hodie in inscriptionibus vetustioribus, maximè in ea, quæ pertinet ad Marcellum Consulem A. v. c. DLXVI. de qua suo loco egimus, reperiuntur. Porro in antica numi huius parte, imagini *Nasicæ* nomen quoque adscriptum est NASSICA: quod certissimum est eius sæculi antiquitatis signum, cum priscis Romanis geminationem litteræ s. familiarem fuisse videamus, velut in CAVSSA, IMPERIOSSVS, alijsque, quæ in marmoribus vetustis, maximè Capitolinis, reperiuntur; in quibus orthographia vetus Romana conseruata est. Ipsa imago *Nasicæ* ætatem quasi viginti octo annorum ostendit, cum scribat Liuius, Nasicam, cum Matrem Idæam hospitio reciperet (in cuius rei memoriam numus hic cusus est) nondum fuisse Quæstorium, qui Magistratus anno demum ætatis xxx. dari solebat ante Ædilitatem

litatem & Præturam, quæ Consulatum præcedebant: vnde Liuius eum vocat, *adolefcentem nondum Quæſtorium*; & ſimiliter Valerius Maximus, Liuium imitatus. Filium ipſum faciei pulcrum eſt & amabile, quodque quaſi confirmet Senatus Romanus de illo iudiciũ, quo vnus *Nafica* (velut Liuius ait) *in tota ciuitate fuit vir optimus iudicatus*. &c. Plinius cap. 34. lib. VII. *Vir optimus*, inquit, *ſemel à condito æuo iudicatus eſt Scipio Nafica à iurato Senatu*. &c. Cuiusmodi iudicium (vt rectè idem Liuius ſcribit) *nemo non omnibus honoribus, imperijs, & triumphis anteponeret*. &c. Quamobrem verofiſmile eſt; quòd quiſpiam *Corneliæ* familiæ, cuius & *Nafica* fuit, cum Monetalis Triumuir eſſet, in memoriam honoris familiæ ſuæ tributi numum hunc percufferit. Sicut *Corniolam*, in qua eadem eſt imago, credibile eſt à quopiam *Corneliæ* gentis in anulo geſtitatam fuiſſe: quomodo Cicero ſcribit *Lentulum*, coniurationis *Catilinariæ* ſocium, imagine aui ſui *Cornelij*, quam in anulo habebat, ſignare conſueuiſſe. Prætereà, quod propius ad noſtrum inſtitutum, & *Naficæ* numum facit, in amethyſto gemma imago *Q. Claudiæ* Virginis Veſtalis (quæ & ipſa cum matronis Romanis Matrem *Idæam* excepit) artiſcioſiſſimè ſculpta viſitur; eamque gemmam in anulo *Claudij* alicuius fuiſſe non de nihilo ſuſpicari licet: à quo etiam, Monetalis Triumuir cum eſſet, numus argenteus cuſus eſt cum *Claudie* imagine, addita inſcriptione *VESTALIS*: de qua Tacitus ſcribit, & Valerius Maximus, quòd ſtatua ipſi in veſtibulo templi Matris *Idææ* dicata, cum templum bis conflagraſſet, incolumis tamen permanſerit. Taciti verba lib. 4. hæc ſunt: *Adduntur ſententiæ, vt mons Cælius in poſterum Auguſtus appellaretur, quando cunctis circumflagentibus, ſola Tiberij effigies ſita in domo Iunij Senatoris, inuiolata manſiſſet. Eueniſſe id olim Claudiæ Quinctæ, eiſque ſtatuum vi ignium buſ elapſam, maiores apud ædem Matris Deum conſecrauiſſe*. &c. Val. autem Maximi hæc ex lib. I. cap. VIII. *Quòd Quinctæ Claudiæ ſtatua in veſtibulo templi Matris Deum poſita, bis ea æde incendio conſumpta, in ſua baſi flammis intacta ſtetit*. &c. De his ipſis, *Nafica* nempe & *Claudia*, deque hoc ipſorum facto, ſic ſcribit Cicero in oratione de Haruſpicum reſponſis:

sponsis: Hac igitur vate suadente quondam, defessa Italia Punico bello, atque ab Annibale vexata, sacra ista maiores nostri ascita ex Phrygia Romæ collocauerunt: quæ accepit vir is, qui est optimus à populo Romano iudicatus, P. Scipio; femina autem, quæ matronarum castissima putabatur, Quincta Claudia, &c. itemque Liuius lib. xxix. rem integram paullo copiosius sic enarrat: Ciuitatem eo tempore recens religio inuaserat, inuento carmine in libris Sibyllinis, propter crebrius eo anno de cælo lapidatum inspectis. Quandocumque hostis alienigena terræ Italiæ bellum intulisset, eum pelli Italia, vincique posse, si Matris Idææ Pessinunte numer Romam aduectum foret. &c. & paullo post: Legati Asiam petentes, protinus Delphos cum descendissent, oraculum adierunt consulentes. responsum esse ferunt per Attalum Pergami Regem, compotes eius fore quod peterent. Cum Romam Deam deuenissent, tum curarent, ut eam, qui vir optimus Romæ esset, hospitio acciperet. &c. Idem Liuius paullo inferius subiungit: Eò accessit consultatio de Matre Idæa accipienda: quam, præterquam quod M. Valerius unus ex legatis prægressus, actutum in Italia fore nuntiauerat, recens nuntius aderat, Tarracina iam esse. Haud parvæ rei iudicium Senatum tenebat, qui vir optimus in ciuitate esset. Veram certè victoriam eius rei sibi quisque mallet, quàm vlla imperia, honorésve suffragio seu patrum, seu plebis delatos. Patres Conscripti P. Scipionem Cn. filium, eius qui in Hispania ceciderat, adolescentem nondum Quæstorium, iudicauerunt in tota ciuitate virum optimum esse. P. Scipio cum omnibus matronis Ostiam ire iussus obuiam Deæ, isque eam de naui accipere, & in terram elatam tradere perferendam matronis. Postquam naus ad ostium Tiberini amnis accessit, extulitque in terram, matronæ primores ciuitatis, inter quas vnus Claudie Quinctæ insigne est nomen, accepere; cui dubia (ut traditur) antea fama, clariorem ad posteros tam religioso ministerio pudicitiam fecit. Eæ per manus succedentes, deinde aliæ alijs, omni effusa ciuitate obuiam, thurribulis ante ianuas positis, quæ præferebatur, atque incenso thure, precantibus ut volens propitiâque urbem iniret; in adem Victoriæ, quæ est in Palatio, pertulere Deam pridie Idus Aprilis, isque dies festus fuit. populus frequens dona Deæ in Palatium tulit, lectisterniumque

niumq̃, & ludi fuere Megalesia appellati. &c. Sed contraria
 his idem Liuius videtur adferere lib. 37. dum Valerij Antiatis
 auctoritatem secutus, ludos illos omnium primum in templi
 dedicatione celebratos scribit. Postquam enim de *Nasica* locu-
 tus est, subiicit: *Per idem ferè tempus ædes Matris Magnæ Idææ*
dedicata est: quam Deam is P. Cornelius aduectam ex Asia, P. Cor-
nelio Scipione, cui post Africano fuit cognomen, P. Licinio Coss.,
in Palatium à mari detulerat. Locauerant ædem faciendam M. Li-
nus, C. Claudius Censores, M. Cornelio, P. Sempronio Coss. ter-
tiodecimo anno, posteaquam locata erat, dedicauit eam M. Iunius
Brutus; ludiq̃ ob dedicationem eius facti, quos primos scenicos
fuisse Valerius Antias est auctor, Megalesia appellatos. Valerius
 quidem Maximus lib. 8. cap. 15. priorem Liuij narrationem
 sequitur his verbis: *Rarum specimen honoris à Scipione quoque*
Nasica oboritur, eius namque manibus & Penatibus nondum
Quæstorij, Senatus Pythij Apollinis monitu Pessinunte accersitam
Deam excipi voluit; quia eodem oraculo præceptum erat, ut hæc
ministeria Matri Deum à sanctissimo viro præstarentur. Explica-
tos fastos, constitue omnes currus triumphales, nihil tamen mo-
rum principatu speciosius reperies. &c. Porro ad ludos illos, quos
Megalenses Liuius appellatos scribit, postica numi huius pars
 haud dubiè referri debet, in qua caput bouis est, ad denotan-
 dum sacrificium ante ipsos ludos ab Ædilibus fieri solitum: vel-
 ut in compluribus antiquitatis monumentis videmus, in ijs
 maximè, quæ sunt *Domitiani*, in quibus ipse boue faciens cer-
 nitur, propter ludos *Seculares*, quos decimumquartum cele-
 brauit: qua de causa in numo isto duorum Ædilium, ad quos
 ludorum cura tunc pertinebat, nomina sunt posita hoc modo:
 C. VAL. C. SEX. ÆD. PLE. hoc est: C. VALERIUS. C. SEXTIVS
 ÆDILES. PLEBEI. Vterque ex familia plebeia erat oriundus,
 cum *SESTIA* familia per s. scripta, esset patritia: sicut & *Valeriæ*
 gentis familiæ partim patritiæ fuerunt, partim plebeia. Et ex in-
 scriptione ista aperte colligitur, quod cura ludorum *Megalen-*
sium principio penes Ædiles plebeios fuerit (quod ipsum &
Dion scribit lib. 43.) & primos qui ludos illos fecerunt, fuisse
 C. Valerium & C. Sextium, anno Urbis DXLIX. Coss. Corne-

lio Cethego, & Sempronio Tuditano; eandemque curam postmodum cum Ædilibus Curulibus, Atilio Sarano & Scribonio Libone, communicatam fuisse decennio post, anno Urbis DLIX. Scipione Africano iterum, & Sempronio Longo Coss. velut ex his Liuij verbis lib. 34. colligitur. *Megalensia ludos scenicos, C. Atilius Sarranus, L. Scribonius Libo Aediles Curules, primi fecerunt.* &c. Hoc enim Liuius vult, primos ex Ædilibus Curulibus, qui hos ludos celebrarunt, fuisse *Atilium Sarranum, & Scribonium Libonem*: quod & Asconij Pædiani commentarijs in Cornelianam Ciceronis orationem confirmatur, quamuis Asconius scribat ludos à dictis Ædilibus factos, non *Megalenses*, sed *Romanos* fuisse appellatos, quod aliter subsistere non posset, cum alteri ab alteris nimium inuicem distarent: *Megalenses* enim a. d. XII. Aprilis, Matri Magnæ Idææ; *Romani* autem a. d. XXXI. Augusti, Conso, & Magnis dijs, Ioui scilicet, Iunoni, & Mineruæ, fiebant. Sed fieri potest, vt Cicero in loco, quem citat Asconius, alios annales, & fortasse Valerium ipsum Antiatem secutus fuerit, non nihil ab ijs discordantes, quos Liuius auctores habuit; qui non paucis in locis ab alijs dissentit, ob auctorum, quos sequebatur, diuersitatem. Cum Liuius conuenit Val. Maximus lib. 2. cap. 4. scribens: *Per quingentos autem & quinquaginta octo annos, Senatus populo mixtus spectaculo ludorum interfuit; sed hunc morem, C. Atilius Sarranus & L. Scribonius Libo Aediles, ludos Matri Deum facientes, superioris Africani sententiam secuti, discretis Senatus & populi locis, soluerunt: eaque res auertit vulgi animum, & fauorem Scipionis magnopere quasauit.* &c. vnde verissimum esse liquet, populum Romanum, per quingentos & quinquaginta octo annos, Senatui mixtum ludos spectare solitum; donec decretum Scipionis Africani Consulis secuti Ædiles Curules, Atilius & Scribonius, anno v. c. DLIX. populum & Senatum sedibus distinxerunt in ludis Megalensibus, vel certè Romanis, si in ijs, secundum Cicero- nem in Corneliana, à dictis Ædilibus huiusmodi separatio facta fuit. Dicemus igitur *Scipionem Nasicam* non solum ludos *Megalenses* instituisse (velut ex postica numi huius parte, & ex Liuij verbis superius citatis, disertim apparet) sed templum quoque

quoque eiusdem *Matris Idææ* dedicasse: quod præter alios scriptores, Auctor quoque libri de Viris illustribus aperte testatur, tametsi Ovidius contradicere videatur in lib. 4. Fast. illis versibus:

*Nasica excepit, templi non exstitit auctor;
Augustus nunc est, antè Metellus erat.*

Quorum versuum priorem Pomponius Lætus sic corrigebat: *Templi tunc exstitit auctor*: causam dicens, quod templum illud primum à Nasica dedicatum, cum bis incendio conflagrasset; semel à Q. Cæcilio Metello, iterum ab Augusto, instauratum restitutumque fuerit. De iisdem ludis, ut multa reliquorum scriptorum loca hîc prætermittam, sic scribit Cicero in oratione de Haruspicum responsis, ut nos Asconij auctoritatem secuti legimus: *Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in Palatio maiores nostri ante templum Matris Magnæ fieri celebrariq; voluerunt? Qui sunt more, institutisq; maximè casti, solennes, & religiosi. &c. Quorum religio tanta est, ut ex ultimis terris accersita, in hac urbe confederit: qui uni ludi ne verbo quidem appellantur Latino; ut vocabulo ipso, & appetita religio externa, & Matris Magnæ nomine suscepta declaretur. &c.* Ex quibus verbis aperte videas, quàm non vera sit *Megalensium* etymologia, à Varrone alijsque Grammaticis tradita.

Imago L. CORNELII SULLÆ in numo argenteo exstat, quem in patris memoriam filius eius *Faustus* cudi fecit. Eadem effigies in gemma anulari insculpta est, quam sine dubio aliquis Cornelix familiæ gestitavit: cuius cum fragmentum tantum quoddam superfit, hîc relata non est. Reperitur etiam hæc Sullæ effigies in numo quodam argenteo, multo pòst tempore, memoriæ eius ergò, non ut monetæ loco esset, cuso: in cuius antica parte, caput *Sullæ* tectum pelle leonis, insculptum est; ob eandem, ut opinor, causam, qua imago *Fausti* eius filij in forma Herculis diademate redimiti inuenitur. In postica verò huius, de qua sermo est, parte, tria illa trophæa expressa sunt (quibus Sulla signare solitus fuit) cum titulo, LIBERATOR VRBIS P. P. cuius inscriptionis Plutarchus quoque in Sullæ vita facit men-

tionem. Eadem hæc imago (quantum per figuræ exiguitatem intelligi potest) in statua equestri conspicitur , quæ in postica cuiusdam numi aurei Consularis parte cum hisce litteris insculpta est: SVLLÆ. FELI. DICT. quod quidem ad locum Appiani Alexandrini facit , cuius verba Græca lib. 1. bell. Ciu. Latinè sic sonant: *Omnia Sullæ acta, tam Consulis quàm Proconsule, rata s. p. q. r. habuit, & statuam auratam equestrem pro Rostris ei posuit, hoc titulo: CORNELIO. SVLLÆ. IMPERATORI. FELICI.* Sic enim ab adulatoribus vocabatur, ob perpetuos rerum contra inimicos gestarum successus ; quam adulationem Sulla in cognomen veriit. Inueni etiam Commentarios, qui tradant, eum hoc s. c. VENUSTVM appellatum, quod eò faciliùs credo, quando & FAVSTI cognomen accepit, non alienum à significato festiui, gratiosiq̃, &c.

I CRATIPPI Philosophi Mytilenæi Hermes tantum exstat, cum quadratis hisce litteris, ΚΡΑΤΙΠΠΟΣ ΑΣΚΙΩΝΔΟΥ ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ. Caput tamen huic Hermi deest, iniuriâ temporum truncatum. Cicero Cratippi mentionem facit sæpè, nimirum quòd filij sui præceptor esset. Et Plutarchus in Pompeij vita, dissertationem de Prouidentia coram ipso Pompeio post cladem Pharalicâ ab eodem habitam recenset.

§ I Effigies CYNEGIRI Atheniensis in numo argenteo tetradrachmo exstat, quem cudi fecerunt Athenienses in eius memoriam, cum hac inscriptione, ΚΥΝΕΓΕΙΡΟΣ ΑΛΚΙΜΟΣ. In postica numi parte nauem cum duabus manibus videre est, ob historiam, quam Iustinus lib. 2. sic recenset: *Cynegiri quoque militis Atheniensis gloria, magnis scriptorum laudibus celebrata est; qui post prælij innumeras cedes, cum fugientes hostes ad naues egisset, onustam nauem dextra manu tenuit, nec priùs dimisit, quàm manum amitteret: tum quoque amputata dextra, nauem sinistra comprehendit; quam & ipsam cum amisisset, ad postremum morsu nauem detinuit: tantam in eo virtutem fuisse, ut non tot cedibus fatigatus, non duabus manibus amissis victus, truncus ad postremum, & veluti rabida fera dentibus.*

37
*ribus dimicauerit. Ducenta millia Persæ eo prælio sine naufragio
 amisere. &c.*

Imago DEMETRII filij Antigoni Macedoniae Regis, ex 52
 numo eius argenteo tetradrachmo desumpta est: in cuius in-
 uersa parte, Neptuni est figura cum pede innixo navis rostro, cū
 hac inscriptione, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Quæ figura
 cū in altero quoq; numo eiusdem tetradrachmo impressa sit,
 qui in parte postica victoriam supra rostrum navis tenet; credi-
 bile est figuris huiusmodi victoriam significare naualem, quam
 Demetrius de Ptolemæo Ægypti Rege tulit, sibiq; Cyprum
 subiecit, vt Plutarchus narrat in vita huius ipsius Demetrii, qui
 Poliorcetes, hoc est, *urbium expugnator*, siue, vt Plautus vocat,
urbi-capus cognominatus fuit.

Imago DEMETRII cognomento NICATORIS, non *Nicano-* 53
ris, vt libri vulgati habent, Macedoniae Regis, ex numo eius te-
 tradrachmo repræsentata est; in quo non solum NICATOR, sed
 ΘΕΟΣ quoque cognominatur his verbis, ΒΑΣΙΛΕΩΣ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΟΥ ΝΙΚΑΤΟΡΟΣ. Numus ille
 insignis est artificij, & exstat ei similis aureus, cuius octodrach-
 marum pondus est.

Effigies DEMETRII Syriae Regis cognomento SOTERIS, in 54
 numo visitur argenteo; qui inuersus idem cognomen exprimit,
 ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ. Hic à patre
 Seleuco pro Antiocho Epiphane Romam fuit missus obses: sed
 mortuo Antiocho denegata à Romanis domum redeundi po-
 testate, profugit simulata venatione, & in regnum suum rece-
 ptus est, quod postea decem annis obtinuit. De eo scribit Athe-
 næus lib. 10. cap. 12. quod vino & luxui deditus fuerit: quæ for-
 tassis causa est, cur in postica numi huius parte Cornucopiæ
 impressum fuerit.

Caput DEMOSTHENIS ex figura marmorea repræsentatum 55
 est, quæ abhinc annis aliquot Tarracone in disco marmoreo
 inuenta fuit: cuius adumbrationem seu delineationem Anto-
 nius Augustinus Fulvio Vrsino olim miserat. qui non satis sibi
 constare

constare ait, cuius sit ea effigies, quamvis inclinet, vt Demosthenis Atheniensium in bello Peloponnesiaco Imperatoris imaginem referat potius, quàm alterius Demosthenis oratorum principis, quamvis & ipse Atheniensis fuisse legatur.

56 Imago DIOGENIS Philosophi Cynici ex marmore sculpta est; & quantum ex formę paruitate colligere licet, ornandæ Bibliothecæ aut Pinacothecæ alicui asseruari solita fuit. Pallio duplici superinduta est, secundum quod Horatius de eodem Diogene scribit: *Contrà, quem duplici panno patientia velat*, &c. Nam tametsi pallij duplicis inuentionem *Antistheni* præceptoris Diogenis vulgò tribuunt, non tamen defunt eruditi homines, qui Diogenem primum eius auctorem faciant. Exstat & figura in postica parte numismatis cuiusdam ænei, & grandiusculi (*Contorniatum* vocant Itali) in qua sedet Diogenes baculum velut clauam manu tenens, hac scilicet in re Herculem imitatus, velut Theon Sophista in libro Exemplorum de eodem scriptum reliquit, his verbis: *Imitatore se esse voluit Herculis cum scipione obambulans, & quærens quos reddere meliores posset.* &c. In capite verò pileolum gestat rotundum, conuenienter illi imagini marmoreæ. Quæ etiam res mihi persuadet, vt effigiem aliam, quæ apud Fuluium in gemma conspicitur, potius *Diogenis* quàm *Pythagoræ* esse credam, ob eundem pileolum: vt ita clypeus, cui infidentem eum gemma exhibet, qui quæ *παλιγγενεσίαν* Pythagoræ significare poterat, potius sit scyphus ille, siue cupa, qua Diogenes pro poculo vsus fuisse legitur; quàm scutum, aut clypeus militaris, quem dicitur Pythagoras agnouisse, tanquam sibi in Troiano bello, cum Euphorbus esset, gestatum: vnde & Horatius dixit; *Clypeo Troiana re-fixo Tempora testatus*, &c. item quæ, *Pythagoræ arcana renati*, &c.

57 DIOMEDIS Herois caput, vnà cum nomine, in numo æneo, paullo quàm communiter sunt minuscule, exstat. In postica eius numi parte, Victoriæ est simulacrum, cum inscriptione, ΕΠΙΓΑΙΟΥ ΠΑΠΙΡΙΟΥ. Sunt qui putent ab Ætoliscum, quorum princeps fuit *Tydeus* Diomedis pater. Penes Fuluium Vrsinum numisma argenteum didrachmum Ætolorum exstat;

exstat; quod inuersa sui parte, Mercurij, tutelaræ Ætolia Dei, simulacrum cum Tydei nomine exhibet. Similiter fieri potuit, vt ab iisdem Ætolis Diomedis effigies, memoriae ergo, in numo illo cuderetur, quo tempore C. *Papirius Carbo* prouinciam illam Proconsule, aut Prætor obtinuit; vt in libro de familijs Romanorum, in gente *Papiria*, copiosius dictum est.

DOCIMI Herois imago, ex numo æneo mediocris magnitudinis desumpta, à populo Docimensi videtur facta in memoriam conditoris ciuitatis suæ Docimij in Phrygia; cuius meminit Stephanus, dum scribit, ciuem ex hac ciuitate vsitatè & κατὰ συνήθειαν dici Δοκιμινόν, cum ex regula & κατὰ τέχνην Δοκιμῆς dici deberet, quomodo & in numo ipso exprimitur. 58

Imago CN. DOMITII AHENOBARBI, proauis, teste Suetonio, *Neronis* Imperatoris, ex numo eius argenteo, qui Romano denario æquiualeat, desumpta est. Factam fuisse crediderim, quo tempore ipse classi præfuit in mari Ionio, vt Dion refert lib. 48. Fuit vnus ex percussoribus Cæsaris, & post bellum Philippense, M. Antonio se coniunxit, teste eodem Dione; cuius verba legi possunt, loco citato, & in libro de Familijs, in gente *Domitia*. 59

Imago EURIPIDIS Poëtæ Tragici, ex marmore sculpta videtur, in pectore nomen, vt nunc scribunt, habens ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ; non verò ΕΥΡΕΙΠΙΔΗΣ, quod ratio poscebat, & in Herma eius apud Fuluium Vrsinum apparet: ibi enim legitur ΕΥΡΕΙΠΙΔΗΣ ΜΝΕΣΑΡΧΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ: itemque in signo quodam marmoreo, in cuius basi exstat, ΕΥΡΕΙΠΙΔΗΣ. Legimus, librum ipsius Euripidis manuscriptum, qui 75. eius tragœdias continebat, Ptolemæo Ægypti Regi ab Atheniensibus fuisse dono missum, exornandæ (vt & Galenus scribit) bibliothecæ eius Alexandrinæ causa. Annos natus LXXV. à canibus Archelai Macedoniae Regis, cum quo vivebat, laniatus interijt. Et quòd non liceret Atheniensibus ossa eius Pellæ sepulta Athenas transferre, cenotaphium ipsi posuerunt, eiusque statuam in Theatro dedicarunt, vt Pausanias scribit, quamuis. 60

uis dissentiente Strabone : cuius fortasse statuae caput est, quod penes eundem Vrsinum reperitur, (quamuis Constantinopoli altera eiusdem statua fuerit) inque eius basi inscriptum ΕΥΡΕΙΠΙΔΗΣ, secunda, ut dixi, syllaba producta; ut ex epigrammate Ionis Poetae apparet, ac Sidonio Apollinari.

61

Caput FAVSTI *Sullæ* filij, ex numo eius argenteo usitati ponderis desumptum est. Anterior numi pars nomen habet FAVSTVS; postica verò FELIX. Dictum est autem superius, patrem eius Sullam duobus cognominibus usum fuisse: & Plutarchus scribit, eum, quòd non minus felix, quàm fortis esset; in litteris subscribere solitum fuisse ΕΡΑΦΗΡΟΔΙΤΗΣ; & trophæis in Græcia erectis inscribi iussisse, L. CORNELIVS. SVLLA. ΕΡΑΦΗΡΟΔΙΤΗΣ. Hinc voluit, ut liberi sui ex Metella uxore geniti, filius quidem *Faustus*, filia autem *Fausta*, appellarentur. *Fausti* e figies in forma Herculis adolescentis, ad imaginem patris sui respicit, quæ in capite leonis pellem gerit. Diadema denique in capite eiusdem, ad illud alludit, quod Plutarchus scribit; Caium scilicet Mithradatis collactaneum, *Cidarim* insignis & artificij & pretij, Fausto donasse. Quæ nihil fuit aliud, quàm *diadema*: ut ex Plutarchi verbis colligitur, qui in Pompeio appellat Cidarim, quod in Luculli vita diadema vocat, his verbis: Τηγεάνης &c. καὶ τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς ἀφελόμενος, ἔθηκεν ἀπὸ τῶν ποδῶν. &c. In Pompeij autem vita de hoc ipso Tigrane memorat: καὶ τέλος ὡς πρὸς αὐτὸν ἦλθε Πομπήιον, ἀφελόμενος τὴν κίδαριν ὥρμησε ἀπὸ ποδῶν θείναι. &c. κίδαρις autem, & κίταρις, apud Græcos eandem rem denotant, mutata, ut apud Latinos quoque, δ. littera in τ. ex antiqua scribendi consuetudine.

62

Imago GELONIS Siciliae Regis, in numo eius argenteo didrachmo exstat; in cuius postica parte, biga duorum equorum visitur, cum inscriptione, ΓΕΛΩΝΟΣ ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Eadem imago in numis vnius drachmæ reperitur. Amicus fuit Romanorum, eiusque multam scriptores mentionem faciunt; & Plutarchus quidem in Dionis vita scribit, quòd Dionysius Tyrannus eum pro *Gelone* ΓΕΛΩΤΑ appellavit,

appellarit, hoc est *ludibrium iocumq;* Siciliae, quod nimirum rationem eius regnandi nequaquam probaret.

Effigies GERMANICI adolescentis, in onychino lapide, siue K
Cameo, visitur; manu perfectissimi artificis, ut ipsum opus arguit, sculpta, una cum ipsius artificis Graeci nomine, quod est Epitynchanus: quem Augusti aeo floruisse verisimile est, cuius etiam libertus forsitan fuit; cum credibile sit isto aeo imaginem illam Germanici etiamnum adolescentis fuisse factam, cum eum Augustus, referente Suetonio, diu cunctatus, an sibi successorem destinaret, Tiberio adoptandum dederit, cum esset Germanicus eius Drusi filius, qui Tiberij frater fuit. Ipsa imago perquam similis est ijs, quas numismata Graeca exhibent, à Caligula Imperatore filio eius cusa: ex quarum comparatione certò colligere licet, hanc Germanici effigiem esse, sed in adolescentia ipsius factam.

Caput HANNIBALIS seu ANNIBALIS, ex numo argenteo 63
tetradrachmo desumptum est: in quo litterae quae visuntur Punicæ, nomen eius exprimunt; ut aiebat Petrus Contarenius, cuius hoc olim numisma fuit. Exstat verò apud Vrsinum nobilis quædam gemma (Italico idiomate dicta *Cameus*) faberrimè facta, in qua cum Annibalis effigie Amilcar quoque pater eius insculptus est, sicut ex lineamentis conijcere licet, quæ videntur esse patris & filij, itemque ex capitis operimento Afris usitato. Annibalem gemma ista expressit puerili ætate, quasi novem aut decem annos natum: in qua ætate, Livius, Appianus, Aurelius Victor, & alij, eum à patre aris admotum, perenne in Romanos odium iurasse scribunt. Quæ quidem historia in Corniola apud eundem Vrsinum visitur; in qua à dextris Amilcar sacra faciens sculptus est, ipso Annibale puero ad aram stante, à sinistris Asdrubal galeatus patruus Annibalis. Nec à vero abhorret, si dicamus gemmas istas Afro alicui Annibalis studioso pro petra anulari fuisse. Et fors fuit, ut illa, quæ duo capita repræsentat, ipsius *Annibalis* fuerit: cum notum sit, eam in agro Perusino prope lacum Thrasimenum, ubi Annibal tetendisse & commoratus fuisse oculo amisso legitur, repertam

pertam esse. Verba Liuij Historiam illam recensentis lib. 31. vt Græca Appiani de eadem re præteream, hæc sunt: *Fama est, Annibalem annorum fermè nouem pueriliter blandientem patri Amilcari, vt duceretur in Hispaniam, cum perfecto bello Africo exercitum eò traiecturus sacrificaret, altaribus admotum, tactis sacris iureiurando adactum, se, cum primùm posset, hostem fore populi Romani. &c.*

64 HELLENIS Herois imago, ex sarda gemma, siue Corniola pulcherrima, & artificio exactissimo elaborata, desumpta est; in qua & nomen eius est insculptum. Tradunt Auctores, ab eo Græcos dictos esse ἑλλήνας, eumq; Deucalionis, non Phthij fuisse filium, ab eoq; ciuitatem Thessaliæ ἑλλάδα denominatam.

65 HERACLITI Philosophi Ephesij, qui ob scriptorum obscuritatem σκοτεινός cognominatur, effigies ex Herma eius repræsentata est: in qua hæc legitur inscriptio; ΗΡΑΚΛΙΤΟΣ ΒΑΥΣΩΝΟΣ ΕΦΕΣΙΟΣ. Sed & in gemma quadam anulari (*Diasprum* vocant Itali) insigni artificio sculpta visitur apud Fuluium Vrsinum. Hic *de rerum natura* librum scripsisse legitur, quem, vt ab eruditis tantum legeretur, in templo Dianæ Ephesiæ deposuit: vnde eum Crates ablatum in Græciam deportauit, & cum Philosophis communicauit, qui *Heraceliti* postea dicti sunt. Copiosè de eo scribit Laërtius, aitq; eum sexagenarium hydropisi mortuum esse.

66 Imago HERCVLIS Herois, ex Corniola pulcherrima desumpta est: in qua & *Hylæ* effigies visitur, qui discipulus eius fuit, vt Theocritus in Idyllio *Hylas* scribit, de quo suo dicemus loco. Nunc minimè alienum à consilio & instituto nostro putamus, si nonnulla ad eandem *Herculis* effigiem spectantia subtexamus. Reperitur itaque imago eius puerilis in marmore, quæ quòd *Hermæ* quadrato imposita sit, eadem fortè est, quam Cicero *Hermeraclam* nominat, de qua nos suprà in *Andocide* diximus. In basi huius *Hermeraclæ*, distichon Græcum illud vulgò celebratum exstat:

43

IN IMAGINES ILLUSTRIVM.
 ΗΛΙΚΙΗΝ ΠΑΙΣ ΕΙΜΙ ΒΡΕΤΑΣ ΔΕΣΤΗΣΑΤΟ
 ΦΗΛΙΞ
 ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΕΙΚΩ ΟΙΣΘΑ ΜΕ
 ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΚΟΥ.

In eo *Prodici Ceij* Philosophi fit mentio : qui, ut auctor est Xenophon, de *Herculis* pueritia scripsit, quod & Cicero i. offic. testatur; Herculem, nimirum, relictâ voluptatis via, alteram quæ virtutis erat, ingressum esse: sic ut post multos labores exanclatos, & domita multiplicia vitiorum monstra, meruerit, ut quidam præstantissimus sculpturæ artifex, ad demonstrandum se quoque post ingentes demum labores ad illam artificij præstantiam & perfectionem deuenisse, in Corniola, quæ penes Fulvium Ursinum est, figuram *Herculis* sedentis sculpsit, ac velut interquiescentis, & circa ipsum monstra ab eo domita, cum inscriptione Græca, ΠΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΩΣ ΗΣΥΧΑΖΕΙΝ ΑΙΤΙΟΣ: innuens, veram quietem & tranquillitatem labore venalem esse, nec aliter acquiri posse. Eiusdem argumenti alteram Corniolam habet idem Fulvius, pulcherrimam, & artificiosissimam; in qua similiter sculptus est *Hercules*, Cerberum fune ligatum tenens, & tria eius capita diversis vicibus elidens: quæ res visu perquam mira est, nec aliud significat, nisi eum virtutis & laboris operâ vitia domuisse.

Imago HERODOTI Historici, ex marmore est repræsentata, 67
 & in pectore inscriptum habet nomen ΗΡΟΔΟΤΟΣ. Alia similis in marmore penes Fulvium exstat, quæ & in pectore idem nomen habet; sed ponè affixa ei est *Thucydides* effigies, ex vno eodemque marmore. Is enim discipulus fuit Herodoti, & tredecim annis natu minor; cum Herodotus LIII. annis ante Peloponesiacum bellum natus fuerit, Thucydides XL. Herodotus apud Thurios in Italia obiit, vnde nonnulli in principio librorum eius legunt, *Herodoti Thurij*, & non *Halicarnassei*. Pater eius *Xyli* nomine fuit vocatus, & non *Lyxi*, ut alibi docuit Fulvius.

HEIODI Poëtæ effigies ex marmore desumpta est, similis 68
 illi, quæ in Corniola olim videbatur, quæ nunc intercidit, no-

meneius, Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ sculptum habens. Illa autem, quæ in Herma marmoreo erat, cuius litteræ tantum hodie leguntur superstites, Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ Δ Ι Ο Υ Α Σ Κ Ρ Α Ι Ο Σ, temporis iniuria periit. Porro Hesiodus LX. annis fuit ante urbem Romam conditâ, & valde senex obiit, ut Plutarchus scribit; qui & prouerbum de eo dici solitum recenset, ἡσιόδου γρηαιότερος, &c. Pausanias eius statuae ex ære meminit, quam Thespian in foro ipsi dedicatam statuerunt, itemque aliarum, quæ ipsi positæ sunt. Et quamuis eum nonnulli *Homero* multo antiquiorem faciant, & Velleius CXX. annis ab eo distinctum scribat; Cicero tamen, alijque scriptores recentiorem crediderunt.

69 Imago HIERONIS Syracusarum Regis, in grandiusculo argenteo numo pentadrachmo exstat; in cuius inuersa parte quadriga est, cum Victoriæ simulacro, loco aurigæ: quod forte innuit victoriam Olympicam Hieronis, quam Pindarus prima Oda, siue epinicio Olympionicarum celebrat. Litteræ quoque in numo leguntur, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΕΡΩΝΟΣ. Eiusdem effigies in quodam altero numo æneo visitur, cuius postica pars statuam equestrem habet, quam ipsi, referente Pausania lib. 6., *Mycon* Syracusanus artifex sculpsit: cuius quidem Myconis Theocritus v. Idyllo meminit, quiq; *Aristotelis* imaginem sculpsit, quæ exstat in gemma anulari, quam Diasprum dicunt. Sed hæc posterior effigies, nomen tantum habet ΙΕΡΩΝΟΣ. De Hierone multa scribunt Historici, quæ Græci, quæ Latini: apud quos legitur primum Carthaginensibus amicus fuisse Siciliam tenentibus, sed postea Romanis se coniunxisse, tanquam potentioribus, & ad finem usque vitæ in eorum amicitia permanisse.

70 Imago HIERONYMI *Hieronis* filij, Syracusarum Regis, ex numo eius argenteo didrachmo desumpta, similis planè est illi alteri, quæ ex ære reperitur. Vtriusque autem generis numus in postica parte fulmen habet, cum litteris ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ. Eius copiosè meminit Polybius, alijque, qui res tempore ipsius gestas descripserunt.

Imago HIPPOCRATIS Medici, in numo æneo exstat; quem
Coi in honorem eius, tanquam ciuis sui, cudi fecerunt: sicut
alibi diximus, multas alias ciuitates, ad conseruandam ciuium
suorum memoriam, imagines eorum monetis publicè impres-
sisse. Porro numus ille inuersus, baculum Æsculapij exhibet
serpente circumuolutum; quod Cois pro insigni fuit, cum
quòd *Æsculapius* medicinæ inuentor tutelaris eorum Deus es-
set, tum quòd hunc suum ciuem insignem fuisse Medicum de-
clarare vellent. In numis quibusdam Romanis, à *Manio Acilio*
Triumuiro Monetali cufis, idem insigne à familia *Acilia* vsur-
patum est; fortasse ad innuendum nominis etymon, cum *ἀνεί-
μας* sit *medeor*, vel quòd in familia *Acilia* insignis aliquis Me-
dicus fuerit. Alia eiusdem imago in pulcherrima & summi
artificij Corniola apud Vrsinum visitur, quam verosimile est
anulo inclusam gestari solitam fuisse à Medico quopiam Hip-
pocratis studioso. In ea pallium insuper adiectum est, quod ab
Hippocrate principe Medicorum minimè alienum fuit.

HOMERI imago, ex numo grandi æneo (qui *Contorniatus* 72
Italicè dicitur) expressa est: qui sanè numus cufus videtur sub
posterioribus Imperatoribus, habetque inscriptum nomen
Ω Μ Η Ρ Ο Σ, contra veram orthographiæ rationem, quæ scri-
bi iubet Ο Μ Η Ρ Ο Σ, sicut in numis Græcis reperitur: quo-
rum præcipuus est, qui apud Fuluium visitur, Amastrianorum;
quæ ciuitas in Ponto Smyrnæorum Colonia videtur fuisse. Is
numus in parte postica figuram habet fluuij Smyrnæorum se-
dentis, qui Meles vocabatur, & iuxta quem Smyrnæi *Home-
rum* natum credebant. Fluuius autem dextra lyram tenet pro-
pter Poëtam Homerum, sinistra ramum; & innititur vasi
aquam effundenti, vsitata fluminum figura, cum litteris Μ Ε-
Λ Η Σ. In alio verò eorundem Amastrianorum numo, Homeri
effigies fasciam habet in capite, & in postica numi parte Victo-
ria impressa est, palmam manu tenens. Fascia eadem corona-
tus conspicitur Homerus, non tantum in duabus imaginibus
marmoreis, sed etiam in Corniola anulari; itemque in alia ima-
guncula marmorea, in cuius basi Homeri nomen legitur. Chij

quoque, vt Aristoteles & Iulius Pollux referunt, eò quòd or-
tum Homeri sibi vendicarent, numismatis suis sphingem, in-
signe eorum, vnà cum inscriptione $\text{XI} \Omega \text{N}$; in postica autem
parte, *Homeri* sedentis & *Iliada* manu tenentis imaginem im-
primebant, cum litteris $\text{O M H P O} \Sigma$: vt in æreo apud eundem
Fulvium numismate videre est, itemque in Corniola antiqua,
quam fortè Homeri studiosus quispiam gestauit. Istæ imagi-
nes ita inuicem sibi sunt similes, vt ex eodem archetypo expres-
sæ omnes videantur: quamuis Plinius scribat Asinium Pollio-
nem, cum veram Homeri imaginem, quam in bibliotheca sua
collocare cupiebat, habere non posset, eam finxisse, vt vnà cum
reliquis aliorum Scriptorum poneretur. Aliud insuper Ho-
meri caput apud Vrsinum in marmore spectatur; quod cum
in via Ostiensi repertum fuerit, credibile est Hermæ illius esse,
paullo ante ibidem inuenti, in quo tria insunt Epigrammata
Græca, quorum auctor fuisse creditur Ælianus Historicus, qui
de animalibus librum scripsit: qui forsan non procul inde vil-
lam habuit, vt ex ipsis epigrammatis colligitur, in eo Herma
sculptis.

73

Imago HORATII Poëtæ Lyrici, ex numo eius æneo gran-
diusculo (cuiusmodi numos à tornato in eis circulo *Contor-*
niatos Italico idiomate appellant) desumpta est. Is porro nu-
mus, ob ruditatem operis, Horatiano sæculo nequaquam factus
videtur; sed multis post sæculis, cum multorum quoque alio-
rum illustrium virorum imagines, memoriæ ergò, vno eodem-
que tempore ab aliquo posteriorum Imperatorum, vt diximus,
effingerentur. Nullum est dubium, quin hæc vera *Horatii* ima-
go sit, tametsi non vsquequaque conueniat cum eius descri-
ptione, quæ in libris auctorum habetur: nisi fortè hæc ætate
minùs prouectum repræsentat; cum secundum nonnullorum
opinionem LXXV. annos vixerit, secundum alios LXX. tantum,
staturæ exiguæ, sed obesus, & immatura canitie.

74

HYACINTHI imago, ex Corniola pulcherrima, & artificio-
sissimè elaborata, expressa est; quæ loco nominis eius symbolicè
florem Hyacinthum exhibet, in quem à Poëtis transformatus
dicitur.

dicitur. Diadema siue fasciam regiam tenet, propter patrē *Amyclam*, qui Rex fuit Spartæ, siue Lacedæmonis. vnde Virgilius:
*Dic quibus in terris inscripti nomina Regum
 Nascantur flores? &c.*

Græcos imitatus Poëtas, qui scripserunt in flore hyacintho duas principales nominis eius litteras legi.

Imago HYLÆ, qui discipulus fuit Herculis, siue vt Apollodorus ait, filius, in pulcherrima exstat Corniola, à præstantioris notæ artifice insculpta; simul cum nomine, littera Λ. geminata, ΥΛΛΟΥ, antiquo litteras huiusmodi geminandi more. Similiter autem scriptum id nomen, & in scriptis Theocriti, & Apollodori codicibus, reperitur; nisi quòd nonnunquam metri, aut versus causa, altera littera est omissa. De Hyla Poëtæ, & fabulosi Historici, multa scripserunt: quos consulere quis meritò debet. 75

Effigies ISOCRATIS Oratoris Atheniensis, ex Herma eius desumpta est: in quo inscriptum legitur, ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Caput non præ se fert ætatem nonaginta nouem, aut centum annorum, quos vixisse Isocrates dicitur, sed minùs senilem, aut prouectam. Scribit Plutarchus, Timotheum Cononis filium Isocratis magistri sui statuan à Leochari sculptore sculpi fecisse, & in Eleusine dedicasse. Pausanias aliarum quoque eius statuarum meminit, quæ Athenis in memoriam Isocratis positæ fuerunt, vt & Plutarchus testatur. 76

Imago IUBÆ Mauritaniæ Regis senioris, ex numo argenteo desumpta est. De eo Plutarchus in Cæsare scribit, quòd cum Pompeij partes secutus esset, à Cæsare superatus, vnà cum filio suo *Iuba* in triumpho ductus fuerit, & postea ad scribendam historiam, nec sine laude, se contulerit; sic vt & ab Auctoribus inter maiorum gentium Historicos fuerit collocatus. 77

Imago IUBÆ filij suprà nominati *Iuba*, ex numo argenteo, eiusdem cum denario Romano ponderis, desumpta est; in cuius postica parte, planta Silfij, & sistrum instrumentum musicum, 78

cum, symbola & insignia Regum Ægypti, visuntur; quamuis in nonnullis alijs numis, Silfium sit, & Ipica supra orbem Lunæ, cum inscriptione, ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ. *Cleopatra* enim, vt refert Suetonius, alio nomine *Selene*, siue *Luna*, est appellata: quod nomen ipsi mater sua *Cleopatra* fecerat, quæ similiter *Isidis* & *Luna* nomen sibi ipsa sumpserat; sicut maritus eius *M. Antonius Triumvir*, *Bacchi* & *Osiridis* nomine se appellari fecit. Porro alia eiusdem *Iuba* effigies in altero argenteo numo reperitur, in cuius postico Ara est, & supra eam serpens, vnà cum litteris G. T. M. T. hoc est, *Genius Tutelaris Mauritanie*; quomodo in alijs G. T. A. explicatum est, *Genius Tutelaris Aegypti*.

79

Cameus (vt Itali vocant) siue *Onyx*, in quo est imago *IULIAE Augusti* filia, *Marcelli* matrimonio destinata, oualis formæ, minoris paullò quàm mediocris magnitudinis, tantum habet artificij, vt artis huius periti perfectius aliquid ex *Cameo*-rum genere numquam fuisse visum affirmant. Et coniectura est quorundam non improbabilis, eiusdem hoc esse artificis opus, qui *Marcelli* effigiem, inferiùs à nobis describendam, sculpsit. Negari vtique non potest, artificis, quicumque is tandem fuerit, præstantiam à natura gemmæ nonnihil adiutam esse; quam etiam sagax ille artifex, præter ceteras, elegisse videtur, vt iudicio suo in ea potissimum, quantum ars in hoc operis genere valeat, ostenderet. Ex eadem enim gemma non albedinem tantum cutis humanæ exprimere studuit, quæ in ea conspicitur candidissima; sed & supra lucidissimam capillorum rubedinem, velum itidem rubei coloris, sed obscurioris fecit, inque eo colli candorem, vestesque circa collum terminauit, reliqua imagine in pulcherrimo *Corniola* fundo remanente. Filum ipsum faciei, stupendæ est pulchritudinis; quodque mirificè confirmet ea, quæ de forma *Iuliae*, & impudicitia, ab Historicis referuntur: quamuis hæc vultus eius diuinitas origini potius (quippe quæ *Augusto* nata est, qui & ipse formosissimus fuisse legitur) quàm turpitudini morum eius conuenire videatur. Et euidenter apparet, artificem in hac gemma eam vultus serenitatem exprimere

primere voluisse, quam in Homericis versibus legimus expressam, à quibus Phidias sculptor nobilissimus Iouis imaginem desumpsisse fertur: quam etiam Virgilius lib. 1. versu. 259. expressit, cum dixit:

Vultum quo cælum, tempestatesq; serenat, &c.

Atque hanc ipsam eiusdem Iouis serenitatem etiamnum Cameus, qui penes Cardinalem Farnesium asseruatur, ita repræsentat, ut videatur ex ipso Homero esse expressus; itemque Corniola quædam artificiosissima Fuluij Vrsini. Non hic consilij nostri est recensere omnia, quæ de *Iulia* Auctores scripsere, quod primum Marcello, deinde M. Agrippæ, demum Tiberio Imperatori nuptum data fuerit: siquidem minutiora ista, aliaque impuditiæ & adulteriorum eius exempla, peti possunt à Seneca, Tacito, Paterculo, Suetonio, Dione, & Macrobio; qui dicta quoque eius nonnulla recitat, quæ velut lasciuiora, quam ut à nobis iterari debeant, omitimus. Illud fortè memoratu non indignum fuerit, vultum Iuliæ in dicta gemma adolescentioris videri ætatis, & eius fortasse temporis, cum Marcelli matrimonio (quod tamen ob eius mortem præmaturam fuit irritum) destinata esset.

Imago IVLII CÆSARIS Dictatoris, in Cameo faberrima artificis manu insculpta visitur, quæ Molsæ Poëtæ olim in delicijs fuit: tametsi frequentes sunt Cæsaris imagines, tam in numis aureis, argenteis, & æneis, quam in marmoribus, diuerso tempore à varijs Imperatoribus percussis & sculptis. Maior autem pars numorum eius eo tempore cusi sunt, quo Augustum adoptauit, partim perfecto artificio, partim rudi. 80

Imago L. IUNII BRUTI primi Consulis, & vindicis libertatis Populi Romani, ex numo argenteo repræsentata est, quem à *Marco Bruto* percussore Cæsaris csum fuisse non malè suspicamur. Scribit Plutarchus in Capitolio dedicatam fuisse *L. Bruti* statuam, gladium nudum manu tenentis; cui, ut Suetonius narrat, tum cum de Cæsaris nece consilia agitentur à Coniuratis, subscriptum fuit, VTINAM VIVERES. Eiusdem statux Cicero quoque 2. Philippica his verbis commemorat: 81

50
 Etenim si auctores ad liberandam patriam desiderarentur illis auctoribus, Brutos ego impellerem, quorum uterque L. Bruti imaginem quotidie videret, alter etiam Ahalæ. &c. Et fortean eius statuæ caput, fuit æneum illud, quod hodie in Capitolio visitur, multis abhinc annis à Rudolpho Pio Cardinali Carpenſe illic dedicatum: sicut etiam fieri potest, ut alterius statuæ, nempe Ahalæ, fuerit caput illud æneum, quod olim Petri Bembi Cardinalis fuerat, & hodie in Pinacotheca Cardinalis Farneſij inter alias multas venerandæ antiquitatis reliquias aſſeruetur. Aliæ quoque Bruti imagines reperiuntur in gemmis anularibus, ab eiusede familiæ Iunia hominibus si forte portari solitis.

82 Imago M. IUNII BRUTI, percussoris Cæsaris, in numo argenteo reperitur; cuius Dion lib. 47. meminit, scribens, Brutum, occiso Cæsare, monetam percussisse, cum imagine sua, & cum pileo libertatis indice; itemque duobus pugionibus, suo nimirum, & Cassij. In eo numo qui habetur Bruti vultus, cum Ciceronis loco conuenit, qui est in epist. ad Attic. *Non te Bruti vulticulus ab ista oratione deterret?* &c. Aliæ eiusdem Bruti effigies apud Fuluium visuntur in gemmis anularibus, multum inter se similes. In marmore quoque imago quædam eiusdem sculpta reperitur, verbis Ciceronis suprâ citatis mirificè conueniens.

83 Imago Q. LABIENI cognomento *Parthici*, ex rarissimo eius numo desumpta est, qui argenti pondere denarium Romanum æquat. Neque dubium est, quin cusus sit eo tempore, quo Labienus Parthorum fuit Imperator, ut disertim testantur Dion lib. 48. & Appianus libro bellorum Parthicorum, & lib. 5. Ciuium, in quo scribit, Q. Labienum T. Labieni filium fuisse, eius qui prius Cæsarianus, deinde Pompeianus fuerit. Ratio autem cognominis, cur *Parthicus* diceretur, ab Appiano & Dione locis suprâ citatis peti potest.

L LEANDRI *Herois* imaginem antiqua nobis gemma, amethystus nuncupata, lepidam prorsus exhibet: in ea enim excellens artifex, ad indicandam artis præstantiam, *Leandrum* ipsum inter

inter turbatos maris fluctus, quasi ad amatam *Heronem* natantem sculpsit summo, ut apparet, artificio. *Leandri* huius & *Heronis* fabulosam historiam scripsit carminibus Græcis Musæus, non ille quidem antiquior, quem Virgilius celebrat illo versu:

Musæum ante omnes, &c.

sed alius recentior eodem præditus nomine. Cuius etiam argumenti leguntur Ouidij epistolæ quædam amatorix *Heronis ad Leandrum*. Exstat præterea apud Fulvium Ursinum nobilis quædam gemma, in qua cernitur turris Græcis insculpta literis; quæ indicant, illam esse *Sesti* turrim, unde Hero puella venientem ad se noctu ex opposita Abydo Leandrum ad lumen lanternæ, tanquam è specula spectare consueuerat. In qua item gemma *Cupido* sculptus est, tubæ sonitu, quasi cunctantem *Leandrum* excitans; expresso ibidem altero Cupidine, qui nauem quandam in ipsis maris vorticibus ex littore Sesti Abydum versus ad excipiendum Leandrum dirigit, quasi ad illud Ouidij carmen respiciens:

Ipse gubernabit residens in puppe Cupido, &c.

Caput LEODAMANTIS insignis Rhetoris, ex Herma eius petitum est, tametsi litteræ præ vetustate corrosæ evanuerint. Eadem effigies in diaspro viridi reperitur, cum inscriptione, Λ Ε Ω Δ Α Μ Α Σ: cui adsculptum est iuuenis cuiusdam caput, quod Oratoris *Aeschinis* fuisse etiânum iuuenis suspicari quis potest, cum Plutarchus *Leodamantem Aeschinis* præceptorem fuisse scribat.

84

Imago L. LIVINEI REGVLI in numis argenteis visitur, cuius, ut apparet, à L. Regulo eius filio: qui tempore Triumviratus Augusti, & M. Antonij, Quattuoruir Monetalis fuit, velut ex inscriptione numi aurei colligere licet, in qua est, III. VIR. A. F. F. Porro verosimile est, in memoriam patris hanc à filio monetam fuisse factam: qui quidem pater Cæsari coætaneus fuit, sicut ex ijs, quæ Cicero & Hirtius scribunt diuersis locis, itemque ex numo argenteo colligitur; in cuius parte antica effigies *Cæsaris*, in inuersa verò *Taurus*, Ædilitatis ipsius *Livinei* symbolum, impressus est.

M

85 Imago *LYSIAE* Oratoris Atheniensis in marmore exstat, & litteras habet in pectore, ΛΥΣΙΑΣ. Sed in Herma capite truncato, qui apud Fulvium reperitur, litteris quadratis inscriptum est, ΛΥΣΙΑΣ ΚΕΦΑΛΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ: tametsi in alio Herma, qui apud Horatium Victorium exstat, tantum legatur ΛΥΣΙΑΣ, sine patris nomine. Vixit *Lysias*, secundum quosdam, annos LXXVI. secundum alios verò LXXXIII. Mortuus est Athenis, ubi est natus, sicut Cicero scribit in Bruto.

86 Imago *MAGONIS Carthaginensis*, cum altera, quæ simul sculpta est, *DIONYSII Vticensis*, ex gemma desumpta est, quæ Italicè *Prasma* appellatur, formæ ovalis & grandioris; ut tantum memoriæ horum, non verò anulo alicui servisse videatur. Cum verò palliatæ sint ambæ istæ imagines, omnino Philosophorum videntur fuisse: quod si Philosophorum, verosimillimum est ob habitum, & faciem Africano vultui similem, esse eas supradictorum *Magonis* & *Dionysii*. Cur autem simul positæ fuerint, causa esse potest, quod *Dionysius Vticensis Magonis* de agricultura libros in Græcum sermonem transtulerit; velut apud Varronem, Columellam, & Plinium, multis locis legimus.

87 Imago *M. CL. MARCELLI*, qui filius fuit Octaviæ sororis Augusti, in sarda gemma, vulgò Corniola dicta, visitur pulcherrima, formæ ovalis, non admodum magna, sed exquisitissimi artificij: quippe quæ artis huius peritis ab artifice aliquo ævi Augusti facta videatur, verbi gratia, ab Epitynchano, aut Zosimo, quorum exstant nomina in priscis Cameis, alijsque sculpturis; vel certè à Dioscoride, qui Augusti fecit imaginem, qua ille signare solitus fuit, sicut Suetonius & Plinius referunt. Cuius Dioscoridis opus fuisse creditur gemma illa adeò celebrata, quam *Prasma* Itali vocant, in qua imagines insunt Augusti & Liuiæ, de quibus suprà: itemque Augustus deificatus cum corona radiante, in sarda gemma siue Corniola incisus; quæ exstat apud Fulvium Vrsinum, cum nomine *DIOSCORIDIS*. Eiusdem etiam verisimile est esse Cameum illum siue onychinam gemmam,

gemmam, in qua imago est Iuliæ Augusti filiæ, matrimonio M. Marcelli destinatæ, de qua sermo nobis fuit superius. Hæc autem *Marcelli* imago, quem Augustus postea adoptavit sibi, ætatem vigintiquatuor annorum præ se fert, quot ipse vixisse ab Historicis dicitur. Qui quidem annorum numerus hoc pacto colligi potest: C. Marcellus pater eius, qui Consul fuit cum L. Paulo A. V. DCCIII. Perusino bello occubuit, qui fuit annus V. C. DCCXII. quo tempore Marcellus ad minimum quattuor, aut quinque annos habuit. Et cum Suetonius in Tiberio cap. VI. scribat, Tiberium annos nouem natum, funebrem orationem more solito pro Rostris in laudem Drusi patris sui recitasse, & postea adultiorem, & ut ipse ait, pubescentem in triumpho Actiaco Augusti currum à sinistris comitatum esse, cum à dextris *M. Marcellus* equitaret; videtur Marcellus eo tempore pubertatis annos iam attigisse, neque annos minus XIV. aut XV. natus fuisse; cum Cicero pro Murena dicat, currum patrum triumphantium, filios prætextatos comitari solitos: qui cum prætextam ad decimumquintum usque annum gestare consueverint, non poterat tunc Marcellus minor esse XIV. aut XV. annis. Quod si annos habuit XV. ut habuisse iam certum est, triumphus autem Actiacus fuit anno urbis DCCXXI. ac si postea annos nouem superuixit Marcellus, usque ad annum V. C. DCCXXXI. in quo ipse obiit, ut Dion lib. LIII. testatur, completus erit numerus annorum XXIV. quos vixisse legitur. Neque verò hac in re Seruio Grammatico multum fidere oportet, in IV. *Æneid.* scribenti de Marcello, quod XVI. anno incidit in morbum, & XVII. periit. Siquidem fieri potest, ut vel in notis numeralibus errauerit librarius (quod sæpius accidit) vel Seruius tanquam Grammaticus non adeò exactam annorum Marcelli rationem inierit. Verba Suetonij, de pubertate Tiberij & Marcelli scribentis, hæc sunt: *Nouem natus annos, defunctum patrem pro Rostris laudauit: dehinc pubescens, Actiaco triumpho currum Augusti comitatus est, sinisteriore funali equo, cum Marcellus Octaviæ filius dexteriore veheretur.* &c. Dionis verò de morte *Marcelli*, quæ fuit anno DCCXXXI. hæc sunt verba, ex Græco translata: *Verum enimverò ut palàm conuinceretur hic*

Musa opus fortunæ fauq; sibi arrogasse, euenit paullo post, ut Marcellus agrotans, eademq; ratione à Musa eodem curatus, mortem obiret: quem funere publico elatum, laudatumq; pro more, Augustus in sepulchrum ab ipso factum condidit; memoriaq; eum theatri eius, quod antè ceptum à Cesare Marcelli dictum est, honestauit: iussitq; ut ludis Romanis effigies Marcelli aurea, aureaq; corona, & sella curulis, in theatrum inferretur, mediaq; inter præfectos ijs ludis Magistratus collocaretur. &c. Imago Marcelli in hac Corniola diuinam quandam pulchritudinem repræsentat, capillos habens crispis & cincinnatos, egregij prorsus artificij; ut Virgilius se quasi ad exprimendam eam imaginem composuisse videatur, lib. vi. Æn. cum Marcelli faciem versibus tantopere celebratis describeret:

Egregium forma iuuenem, fulgentibus armis, &c.

Tria attingens, ut, referente Seruio, Carminius Grammaticus dicebat: ætatem, verbo *iuuenem*: pulchritudinem, dum *egregium forma* dicit: & virtutem in bello, *fulgentibus armis*. Et quamuis versu sequenti, *Sed frons læta parum*, &c. ad mortem eius imminentem respexisse videatur: nihilominus diuina prorsus arte exprimit tristitiam quandam, quam in Corniola ingeniosus artifex repræsentauit, quod aut naturæ esset Marcellus subtristioris, aut quod grauissimis eius cogitationibus, quas agitabat, facies conueniebat, grauitati consiliorum potius, quam florentis ætatis lætitiæ respondens.

88

Gemma Onyx, Cameus vulgò dicta, cum imagine C. MARIJ, formæ est oualis, & mediocris magnitudinis, ipsum iam senem representans, & forsan eius ætatis, qua obiit, anno nimirum septuagesimo: ut mirum sibi videri Cicero scribat, *Marium hominem perfidiosissimum* (sic enim eum nominat, quamuis ciuem suum) *annos natum septuaginta, in septimo suo Consulatu, & morte non violenta obiisse*. Imago ipsa exquisiti est artificij, eamque vultus austeritatem repræsentat, quam Appianus in primo libro bellorum Ciuium in *Mario* naturalem fuisse scribit: cui similia Plutarchus refert, vultum nimirum *Marij*, morum acerbitatem quandam & amarulentiam præse

se tulisse, eamque non affectatam, sed naturalem, siue ingeni-
tam, ut ita meritò *Gratius sacra facere & litare debuerit*, ad au-
steritatem scilicet illam temperandam: id quod Xenocratem
olim Plato facere iusserat. Eamdem austeritatem scribit Plu-
tarchus à se in *Marij* statua, quæ tum Rauennæ erat, observa-
tam fuisse, his verbis: *Τῆς δὲ ὁψέως τῆς Μαρίου λιθίνην εἰκόνα κειμένην
ἐν Ραβέννῃ τῆς Γαλατίας ἐθεώμεθα, πάντῃ τῇ λεγομένη περὶ τὸ ἥθος
εὐφρόνῳ καὶ πικρία πρέπουσιν. &c.* hoc est: *Porro vultus Ma-
rij Rauennæ vidimus in Gallia positum simulacrum, statuam mar-
moream, quæ mirè morum eius acerbitalatem & amarulentiam re-
ferèbat. &c.* Ex quibus verbis colligitur, Plutarchum Rauen-
natem *Marij* statuam ad testimonium citare; eò quòd Romanæ
eius statuæ, tametsi à Cæsare, qui *Marij* affinem se prædicabat,
restitutæ, non adeò multæ fuerint, sed potius nullæ, quando eas
Sulla hostis Marij, magnam partem deiecerit, & afflixerit. Nu-
mi autem eius ænei, & argentei, qui hodie circumferuntur, ut &
aliæ similes coelaturæ, omnes sunt commentitiæ & adulterinæ:
non minùs quàm omnes alij numi cum imagine *Ciceronis*, præ-
ter eum, quem nos hoc libro edidimus. Si enim tempore Plu-
tarchi numi *Mariani* exstitissent, eorum potius auctoritate,
quàm Rauennatis statuæ, usus fuisset. Illa igitur statua, quæ
Marij esse vulgò creditur, & hodie in Capitolio cernitur, Iuris-
consulti cuiuspiam imago est, ut ex habitu colligitur; itemque
ex capsula ad pedes eius posita, cuiusmodi in aliorum quoque
Iurisconsultorum statuis videre est, ad significandum, leges &
constitutiones in ijs asseruari, cum inscriptum sit, CONSTITV-
TIONES. Quod quidam non intelligentes, in basi illius statuæ,
nomen *Marij* nuper reposuerunt, cum inscriptione, C. MARIVS
COS. VII. cum reuera dici nequeat eam esse *Marij*, quamuis an-
tiquam esse constet, & artificij non contemnendi. Sed cum
imagine *Marij* superius à nobis descripta, similitudinem
quandam habet altera marmorea, naturalem magnitudi-
nem excedens, quam Cardinalis Farnesius inter antiquita-
tes suas habet: & maiorem quoque eiusdem *Marij* ima-
ginis similitudinem gemma anularis continet, quæ est apud
Euluium Vrsinum, quæque similiter austeritatem illam
Marij,

89 Caput MAXIMI Philosophi Romani, ab Herma suo abruptum est; in quo inscriptum legitur, ΜΑΞΙΜΟΣ ΣΕΟΥΡΗ-
 ΠΟΥ ΡΩΜΑΙΟΣ. Qui si idem ipse est, vt esse creditur, cu-
 ius vitam Eunapius describit, magnus sanè fuit Philosophus,
 & Iuliani Apostatæ Imperatoris præceptor. Cuius & Ammia-
 nus Marcellinus meminit, vimque oculorum eius, & barbam
 intonsam describit.

90 Imago MENANDRI Poëtæ Comici, in rotunda tabella mar-
 morea exstat; cui altera similis tabella orbiculata, *Sophoclis*
 imaginem exhibet, de qua mox loquemur. Ambæ autem in
 monumento Poëtæ cuiusdam extra portam Aureliam repertæ
 fuerunt: super cuius reliquias, siue cineres in eo monumen-
 to conditos, statua Apollinis erat posita cum imaginibus no-
 uem Musarum, Homeri præterea, & Poëtarum Euripidis &
 Pindari. Porro hæc imago pallium Comicum exhibet, & Me-
 nandri nomen in gyro orbiculatæ istius tabellæ insculptum.
 Alia effigies sine nomine in marmore exstat apud Vrsinū; ei-
 que iuncta visitur *Sophoclis* imago, cum hic Tragœdiæ, ille Comœ-
 diæ princeps fuerit. Alia item imago, & ipsa palliata, in tabella
 marmorea reperitur; in qua velut symbolum, & insignia quæ-
 dam insculpta sunt ad Comicum Poëtam pertinentia, persona
 nempe siue larua, & baculus Comicus. Apud Agellium tres
 Apollodori versiculi leguntur, qui cum antiqua Menandri in-
 scriptione, quæ subiungitur, pulchrè conueniunt.

MENΑΝΔΡΟΣ ΔΙΟΠΕΙΘΟΥΣ
 ΚΗΦΙΣΙΕΥΣ ΕΓΕΝΝΗΘΗ ΕΠΙ
 ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΣΩΣΙΓΕΝΟΥΣ
 ΕΤΕΛΕΥΤΗΣ ΕΝ ΕΤΩΝ. Ν
 ΚΑΙ. Β. ΕΠΙ ΑΡΧΟΝΤΟΣ
 ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΑΤΑ. ΤΟ. Β
 ΚΑΙ. Α ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙ
 ΟΥ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

Apollodori quidem versus sunt hi:

Κηφισιεύς ὢν ἐκ Διοπείθους πατρός,

Πρὸς τοῖς ἑκατὸν πέντε δράματ'

Ἐξέλιπε πεντήκοντα καὶ δύο ἐτῶν.

Scribit Donatus, Terentium è Græcia redeuntem cum centum & octo Comœdijs *Menandri* à se Latinè conuersis, in mari suffocatum perijsse, & ad portum Atheniensium Piræum ap- pulsum fuisse; vbi Menander ab Atheniensibus sepultus fuit, & statua in loco celebri, quæ ex Piræo Athenas itur, posita postea cohonestatus. Erat etiam Constantinopoli in Gymnasio publico alia Menandri statua, à Christodoro in Epigrammatis celebrata. Itemque Romæ Hermes capite nunc truncatus spe- ctatur: in quo Epigrammata leguntur *Æliani Historici* in lau- dem Menandri; ex quo apparet, statuam illam in eius villa de- dicatam fuisse è regione imaginis *Homeri*, de qua superius di- ximus.

Imago M. METTII EPAPHRODITI Grammatici Græci, ex 91
statua eius marmorea desumpta est, in cuius basi hæc est
inscriptio:

M. METTIVS

EPAPHRODITVS

GRAMMATICVS GRÆCVS

M. METTIVS GERMANVS FEC.

Fuit libertus, vt apparet, *M. Mettij* eius, qui temporibus *C. Cæsar*is Dictatoris floruit, vel potius alicuius filiorum eius; cum scribat Suidas, *Epaphroditum* ex patria Cheronea Romam venisse, ibique Impp. Nerone & Nerua floruisse. Liber, quem manu tenet, credi potest esse scriptum eius aliquod aut opus *Grammaticum*; & fortasse id ipsum, quod vetus Commentator Theocriti titulo *περὶ σοιχείων* citat: etsi scribat Suidas, *Met- tium* hunc valdè deditum fuisse libris varijs colligendis, eorum- que copiam magnam possedisse.

Caput MILTIADIS *Atheniensis*, in Herma eius exstat; cui 92
litteræ quadratæ sunt insculptæ, ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ ΚΙΜΩ-
ΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Alius autem Hermes, cum disticho
Græco & Latino, olim in monte Cœlio repertus fuit: vbi in
villa quadam inter multos alios Hermas positus erat; vt ex
H fragmento

fragmento eius Hermæ, qui simul est repertus, apparet. Is Persei fuit: & in eo, præter distichon Græcum & Latinum, hæc est inscriptio; ΠΕΡΣΕΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ. Sic enim nominatur Iuppiter, ut Rex deorum. Ex eius Hermæ versibus, etsi vetustate litteris corrosis & evanescentibus, fabula originis Persei colligitur ex Danaë, & Ioue in aurum conuerso. Res gestæ *Miltiadis* adeò copiosè ab Herodoto, alijsque Auctoribus describuntur, ut minimè necesse sit easdem hîc commemorare. Porro versus Græci & Latini, qui leguntur in illo Herma, sunt hi:

QVI PERSAS BELLO VICIT MARATHONIS IN ARVIS
CIVIBVS INGRATIS ET PATRIA INTERIIT.

ΠΑΝΤΕC ΜΙΛΤΙΑΔΗ ΤΑΛΑΡΗΙΑ ΕΡΓΑΙCΑCΙΝ
ΠΕΡCΑΕ ΚΑΙ ΜΑΡΑΘΩΝ CΗC ΑΡΕΤΗC ΤΕΜΕΝΟC.

93 Imago MILONIS CROTONIATÆ, ex argenteo vnius drachmæ numo desumpta est: in quo Crotoniatæ, caput eius velut ciuis sui, & celeberrimi athletæ, impresserunt. Hic tantarum virium fuisse legitur, ut bouem sublimem humeris ferre potuerit: id quod Græci Poëtæ referunt, & Cicero in Catone Maiore his verbis testatur: *Olympiæ per stadium ingressus esse Milo dicitur, cum humeris sustineret bouem, &c.* Quæ ipsa historia in marmorea tabella artificiosè insculpta visitur, in qua imago Milonis huic numo nostro prorsus est simillima, ut etiam in sarda quadam gemma perfecti artificij.

94 Imago MINOIS Crete Regis, ex numo argenteo tetradrachmo, & didrachmo, desumpta est: quibus ciues Gnosi, quæ Crete est ciuitas, *Minos* imaginem, ad memoriam Regis & legislatoris sui conseruandam, insculpserunt.

95 Imago MITHRADATIS Ponti Regis, ex numo tetradrachmo desumpta est; in cuius postica parte hæc legitur inscriptio, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΙΘΡΑΔΑΤΟΥ ΕΥΠΑΤΩΡΟΣ. cuius cognomenti Historici quoque meminerunt. In numis cneis eadē imago reperitur; sed omisso ΕΥΠΑΤΩΡΟΣ cognomine, legitur tantum ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΙΘΡΑΔΑΤΟΥ, ut in illo
argenteo,

argenteo, & non ΜΙΘΡΙΑΤΟΥ, vt vulgò vitiosè scribitur.

Caput MOSCHIONIS Poëtæ Comici, ex marmorea eius statua desumptum est, cuius basi nomen ΜΟΣΧΙΩΝ legitur inscriptum. Comœdiarum eius Stobæus & Clemens Alexandrinus sæpiùs meminere. 96

Imago NERONIS CLAVDII CÆSARIS, Germanici Cæsaris F. respiciens imaginem vxoris eius *Julia*, Drusi F. Tiberij Augusti neptis, desumpta est ex anulari sarda gemma (quam vulgò Corniolam vocant) artificis satis docti diligenti manu sculpta. Refert enim euseam ætatem, qua Tiberius illum Senatui commendauit, vt quinquennio priùs quàm ei per leges liceret, Quæsturam petere posset. Cuius Quæsturæ, & eius item Augustalis flaminij, mentio est in antiqua inscriptione, quam infrà describendam curauimus. Hic nono post Quæsturam adeptam anno, in Pontiam Insulam relegatus, periit fraude Seiani, vt ex historijs intelligitur. Inscriptio talis est: N

O S S A

NERONIS. CÆSARIS

GERMANICI. CÆSARIS. F

DIVI. AVG. PRON. FLAMIN

AVGVSTALIS. QVÆSTORIS

Huic autem Neronis imagini perquam similis est illa, quæ in postica parte numorum Tiberij Augusti reperitur; in quibus caput quoque Drusi fratris eius impressum est, Neronis huius ex aduerso caput respiciens.

Imago NICOMEDIS Bithyniæ Regis, in numo eius tetradrachmo exstat, cum inscriptione, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ. cuius crebra & copiosa est mentio, tam apud Latinos, quàm apud Græcos scriptores. O

Imago NUMÆ POMPILII secundi Regis Romani, ex numo argenteo desumpta est; prorsus similis illi, quæ est in numo æneo, in quo & Regis *Anci* effigies est. Vtraque autem *Numæ* effigies, nomen ipsius habet insculptum; quamuis in alijs æneis numis additum sit, NUMÆ POMPILII. *Numæ* statuam in Capitolio 97

pitolio conseruatam Plinius & Appianus scribunt, vt verosimile sit ad eius exemplum numismata cum eius imagine percussa esse à familijs *Calpurnia* & *Marcia*, quæ à filijs *Nurnæ* nomina deduxerunt.

- 98 Imago *NUMONII VALÆ*, ex argenteo eius ordinarij ponderis numo desumpta est; in quo legitur, C. NUMONIVS VAALA. Sic enim geminata A. littera antiquitus scribebant, sicut *VAA-RVS*, & similia; de quibus vir doctissimus, & Romanæ Antiquitatis peritissimus *Lipsius*, agit in libro *de Pronunt. Lingua Latine*. Ad hunc *Vaalam* scribit Horatius 15. epist. lib. 1. quæ incipit:

Quæ sit hiems Velie, quod calum Vala Salerni, &c.

vbi etiam manuscripti codices in epistolæ illius inscriptione similiter legunt: AD C. NUMONIVM VALAM, vt copiose ibi doctiss. Læuinus Torrentius disseruit. Hunc scribit Velleius Paterculus *Quinctilio Varo* in Germania legatum fuisse. vnde temporibus Augusti vixisse colligitur.

- 99 Imago *OENEI*, vel *AENI* Herois, ex numo argenteo Græco tetradrachmo faberrimè facto desumpta est: quem *Aenus* siue *Oenus* Thessaliæ ciuitas in memoriam Regis vel conditoris sui videtur percussisse. Hic *Gunei* frater fuit, quem Homerus in catalogo nominat. Sed non satis certò scitur, num caper, & Sileni imago in postica numi parte posita, & ad Bacchum perti-nens, ad etymon *Oeni* respiciant, tamquam ductum à voce *οἶνος*, id est vinum (quod vult Eustathius) an verò hæc symbola fuerint posita ad innuendam vini abundantiam, quam ager *Oeni* seu *Aeni* producit. Sed hæc meræ sunt coniecturæ, quibus quantum quisque volet, fidem habere poterit.

- 100 Imago *PAPINIANI* Iurisconsulti, & *PLAVTIÆ* vxoris eius, in gemma anulari amethysto exstat, vnà cum nominis vtriusque principalibus litteris. Sed istud vxori eius nomen fuisse, tantum ex hac gemma habemus affirmare; & credibile est hanc secundam *Papiniani* vxorem fuisse, filiam (vt putamus) *Plautiani*, & sororem *Plautillæ*, quæ coniux fuit *Caracallæ* Imperatoris. Hinc illam inter Seuerum & Papinianum affinitatem fuisse

fuisse verosimile est, de qua Spartianus in *Caracalla* vita sic scribit: *Papinianum amicissimum fuisse Imperatori Severo, & ut aliqui loquuntur, affinem etiam per secundam uxorem, memoria traditur.* &c. *Papiniani* imago, Iurisconsulti comam, *Plautia* verò, ornatum muliebrem temporum illorum exhibet.

Imago PERGAMI Herois in numo æneo exstat, quem in memoria Regis & conditoris sui Pergameni percusserunt; ut ex hisce in antica parte inscriptis litteris apparet, ΠΕΡΓΑΜΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ: itemque ex ijs, quæ in postica parte sunt, ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Modus huius inscriptionis ΚΤΙΣΤΗΣ, in multis alijs numis reperitur, maximè in Alexandrinis, qui in anteriori parte *Alexandri Magni* caput pelle leonis tectum habent, cum litteris ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ: & in postica, ΟΜΟΝΟΙΑ, hoc est Concordia, *Alexandrinorum* scilicet cum *Pergamenis*.

Imago PERSEI filij *Philippi* Macedoniæ Regis, cum quo Romani bellum Persicum gesserunt, & de quo *Paullus Aemilius* triumphavit, exstat in numo grandi argenteo, itemque in alio minoris ponderis similiter argenteo artificiosissimè facto: in quorum postica parte est aquila cum fulmine, & hæc inscriptio; ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΕΡΣΕΩΣ.

Imago PERSII Poëtæ Satyrici, ex tabula marmorea, faberrimè sculpta, desumpta est; quæ fuit olim *Iacobi Cardinalis Sadoleti*, qui persuasissimum sibi habebat hanc Persij esse effigiem, cum propter hederam, qua Satyrici Poëtæ coronari solebant; tum propter Cornuti Grammatici de Persio verba, optimè in hanc imaginem congruentia. Ea sic habent: *Fuit verò Persius moribus lenissimis, ac virginali ferè quadam verecundia, formaq; modesta ac pulchra.* &c. Vixit Persius tempore Neronis Imperatoris, Satyra clarus: & obiit ex infirmitate stomachi, annos natus XXIX. ut Eusebius scribit; aut secundum alios, XXX.

Imago PHILEMONIS Poëtæ novæ Comœdiæ, exstat in numo æneo à Pompeiopolitanis percusso: qui, teste Strabone,

Ciliciæ erant populi, & honoris ac memoriæ ergo, *Philemonis*, & *Arati*, de quo suprà diximus, ciuium suorum imagines numis impresserunt; quamuis Suidas Syracusis natum *Philemonem* dicat, cui adstipulatur inscriptio *Hermē*, quæ talis est, ΦΙΛΗΜΩΝ ΔΑΜΟΝΟΣ ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΣ, Tibure inuenta superioribus annis. Eadem imago in Cameo artificiosè facta reperitur; sicut superioribus annis *Hermes* eiusdem marmoreus in bibliotheca Nicolai Cardinalis Rodolphi exstabat, cum inscriptione, ΦΙΛΗΜΩΝ: cuius Pierius in Hieroglyphicis meminit, sibi que visum Pyrrhus Ligorius assererebat. Vixit *Philemon* complures annos, eiusque mortem Val. Maximus lib. ix. cap. 12. describit, assentiens ijs, quæ de ipso *Lucianus* in *μακροβίοις* & *Suidas* prodidere; & aliter paullò *Plutarchus*, in libello, *An Seni gerenda Resp.*

- 105 Imago PHILETÆRI Eunuchi (cui secundum Pausaniam & Athenæum Paphlagonia patria fuit, quamuis eum Strabo modò Cappadocem, modò Bithynum dicat) ex numo eius argenteo tetradrachmo desumpta est: in quo non legitur verbum ΒΑΣΙΛΕΩΣ, sed tantum ΦΙΛΕΤΑΙΡΟΥ: quomodo & Philippus Macedoniæ Rex apud Liuium ait, nec Eumenem nec Attalum successores *Philetari* Regio nomine delectatos esse. *Philetarus*, mortuo *Lyfimacho*, qui *Antigono* post *Alexandrum Magnum* successit, Pergami dominium habuit: quod post eum successores eius *Eumenes* & *Attalus* ampliarunt, quamuis fratres *Philetari*, & ipsi familiam & imperium nonnihil propagarint, cum *Philetarus* Eunuchus esset. De eo multi Historici meminere, quos consulere licet.

- 106 Imago PHILIPPI Syriæ Regis, cognomento ΕΠΙΦΑΝΙΣ & PHILADELPHI, in numo argenteo tetradrachmo exstat, in quo legitur: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ. Hic, mortuo fratre *Antiocho*, qui cognominatur *Eusebes*, Syriæ regnum occupauit; sed postea ab *Antiocho*, cui cognomen fuit *Dionysius*, expulsus est, vt *Iosephus*, *Egesippus*, alijque scribunt.

Imago PHILIPPI Macedoniae Regis, cum quo Romani Philippicum bellum gesserunt, & de quo *T. Quinctius Flaminius* triumphavit, in numo eius argenteo tetradrachmo, itemque in altero didrachmo exstat; in cuius utriusque postica parte Herculis clava visitur, proprium Macedoniae Regum insigne. Utriusque numi eadem est inscriptio: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. 107

Imago PHILISTIDIS Reginae, visitur in numo eius argenteo tetradrachmo, itemque didrachmo: cuius utriusque eadem est inscriptio, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΦΙΛΙΣΤΙΔΟΣ; idem quoque posticae partis insigne, currus nimirum triumphalis, seu quadriga. Huius numi Suidas meminit, eumque νόμισμα φιλιςίδειον appellatum scribit. Sed quo in loco Siciliae, aut Magnae Graeciae, ubi ut plurimum numi huiusmodi reperiuntur, regnauerit, ignoratur; tametsi in quopiam locorum istorum regnum habuisse existimetur. 108

PHOCIONIS Athenientis caput non habemus, cum illud temporum iniuria ab Herma suo abruptum sit. Porro ex eius Hermæ inscriptione, quæ est ΦΩΚΙΩΝ ΣΟΦΙΛΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ, filium Sophili fuisse discimus; quamvis Plutarchus nusquam sibi patris nomen repertum scribat. *Alexandri Magni* temporibus vixit, ab eoque sic æstimatus fuit, ut huic soli, & *Antipatro*, in litteris SALVTEM scriberet; ut *Duris* Historicus prodidit. De rebus eius gestis Plutarchus copiosè scribit. Pausanias quoque statuae meminit, ab Atheniensibus in celeberrimo urbis loco ipsi positæ; postquam eum ob suspicionem, qua Piræeum portum hostibus prodidisse credebatur, capitis condemnassent: ad quod usque tempus, paullò minùs LXXX. annis, in summa rerum prosperitate vixerat. Vitam continent, Plutarchus in *Parallelis*, & Corn. Nepos qui vulgò Æmilius Probus. 109

Imaginem PINDARI Poëtæ Lyrici non habemus, temporis vetustate abolitam; sed figura tantum marmorea exstat, velut Lyra cantaturi; eiusque basi insculptum est nomen ΠΙΝΔΑΡΟΣ. 110

ΠΟΞ. Vixit Hieronis Syracusani temporibus, cui valde carus fuit; in eiusque laudem *Epinicia* complura composuit, ob quæ & alia inter nouem Lyricos principem locum obtinuit. *Alexander* quoque *Magnus* tanti eum fecit, vt dirutis Thebis, quæ illi patria erat, iussu eiusdem Alexandri sola eius domus conseruata fuerit: vt C. Plinius lib. vii. Natur. Histor. cap. 29. refert. Annos vixit LV. ei que mortuo Athenienses statuum in templo Martis dedicarunt.

III Imago PITTACI, qui vnus fuit ex septem sapientibus Græciæ, & Imperator simul fortissimus, ex æneo mediæ magnitudinis numo desumpta est; quem Mytilenæi in memoriam ciuis sui *Pittaci*, & popularis eius *Alcæi* Poëtæ, de quo suprâ, cum eorum imaginibus imprimi curarunt. Eiusdem caput in marmore apud Fuluium visitur, paullò minus quàm naturale; & forsan in Museio aliquo, aut Bibliotheca, ornamenti causa collocatum fuit; cùm *Pittaci* nomen per totam Græciam celeberrimum fuerit, eiusque dicta studiosè & velut cum religione quadam obseruari consueuerint. Qua de causa credibile est, Cameum & Corniolam, in quibus eiusdem *Pittaci* effigies spectatur, pro gemmis anularibus fuisse apud eos, qui nominis *Pittaci* studiosiores fuerint. De rebus eius gestis Diogenes Laërtius consuli potest, qui vitam eius describit; similiter alij multi Auctores, qui copiosè singula eius dicta ac facta notarunt.

II2 Imago PLATONIS repræsentata est ex gemma sarda, siue Corniola pulcherrima, formæ oualis, & insignis artificij; quam abhinc CL. annis Cardinalis Iulianus Cæsarinus, Pontificius in Florentino Concilio legatus, attulit ex Græcia. Est autem comata, & barbata, sicut reliquæ Platonis imagines; cùm scribat *Ælianus*, primam inter Platonem & Aristotelem dissensionem super capillis barbaque fuisse, quòd Aristoteles, contra hoc Platonis institutum & morem, tonderi & radi soleret. Huic imagini perquam similis est illa, quæ in Corniola artificiosissimè incisa conspicitur, quæ fuit olim Prosperi Cardinalis Sanctæ Crucis; quæ præter Platonis imaginem, habet quoque aliam Socratis magistri eius. In Herma, qui capite truncatus est, hæc leguntur:

leguntur: ΠΛΑΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Quæ ipsa Laërtius confirmat, dum eum Athenis patre Aristone in vico Collytteo natum scribit, anno secundo Olympiadis octuagesimæ, Archonte *Aminia*. Exstat insuper in marmore, apud Fulvium, eiusdem Platonis effigies, stupendi artificij: cui & alia valde similis, apud eundem, in Corniola pulcherrima visitur, quæ Platonem iam senem, annos (ut videtur) natum octuaginta & vnum repræsentat, quo tempore scriptitans obiit anno primo Olympiadis CVIII. In eadem Corniola non solum lata *Platonis* frons videri potest, ob quam *Platonis* nomine, cum prius *Aristocles* vocatus esset, affectus est, sed & latius humeri, unde eum nonnulli nomen sortitum esse à Græca voce volunt. Eidem opus Silanionis egregij statuarij in Academia statua fuit dedicata; & Cicero in Bruto meminit statuæ, quam ipse habuit, his verbis: *Tum in pratulo propter Platonis statuam consedimus, &c.*

Imago Q. POMPEII RVFI, qui Consul fuit cum Sulla anno V. C. DCLXV. ex numo eius argenteo desumpta est: quem verisimile est à quopiam eiusdem familiæ percussum esse, & fortassis à filio eius *Pompeio Rufo*, cui *Cornelia* Sullæ filia nuptum data. Sed videtur huic opinioni obstare, quòd hic Rufus, viuo adhuc patre, & velut in conspectu eius, in tumultu Sulpicij Tribuni plebis occisus fuit. Porro in hoc numismate, alijsque, *Q. Pompeius* vnà cum *Sulla* nominatur, quòd hi non in Consulatu solum, sed & in Prætura collegæ fuerint. 113

Imago CN. POMPEII MAGNI, ex anulari gemma iaspidis, siue (ut vulgò dicunt) diaspri viridis, expressa est; quæ prorsus similis est ei, quæ exstat in aureo numo, quem Sextus filius eius cudi fecit, cum in Sicilia esset cum imperio maritimo. Sed & alia imago, in anulari gemma, amethysto artificiosè sculpto, visitur; quæ eam Pompeij ætatem refert, cuius fuit ipse cum in Hispania Proconsule esset, omnino similis argenteis eius numis in Hispania ipso Proconsule cufis. Non hinc alienum fuerit, *Berilli* cuiusdam, aut aquæ marinæ (ut vulgò vocant) mentionem facere, quæ *Pompeio* pro tessera aut signo fuit, in qua 114
I sculptum

sculptum est *Herculis* caput iuuenile, cum claua, & litteris Græcis sub collo eiusdem, ΙΝΑΙΟΣ, quod Pompeij Magni prænomen est. Formæ est oualis, magnitudinis media paullo maioris, coloris autem & artificij adeo venusti, vt nihil supra. Scribit Appianus Alexandrinus lib. 2. bellorum Ciuiliū, *Pompeium* belli Pharsalici tempore, in tessera militari signum *Herculis inuicti* usurpasse, sicut è contrario *Cæsar* figuram *Veneris Victricis*. Vnde verosimile videtur, *Pompeium* in anulo quoque suo idem signum gestasse, quamuis pluribus & diuersi generis signis in anulis vsus fuisse legatur; verbi gratia, *leone* ensē ore ferente, qui etiānum in Corniola antiqua visitur, eiusque Plutarchus meminit: item ternis trophæis, ad exemplum *Sullæ*, quorum mentio est apud Dionem lib. 42. Sed & nullum est dubium, quin effigie sua signare solitus fuerit, quæ fortasse in illo anulo insculpta fuit, quem post obitum eius Theodotus Cæsari donauit, quemque vt recognouit Cæsar, illacrymasse scribitur à Plutarcho. Quin etiam amethysto illo pulcherrimi coloris (cuius paullo supra fecimus mentionem) videtur velut pro sigillo vsus fuisse, vel ipse *Pompeius*, vel *Sextus* eius filius, cum in ea anuli quoque vestigia quædam remanserint. Hinc Macrobius scribit, veteres anellis non tantum ornatus causa, sed pro sigillis vsos fuisse, quod multis Auctorum locis probari potest. Plautus Curcul. *Qui anulo meo tabellas obsignatas dedisset.* &c. Et Trinum. *Si quando obsignatas attulerit epistolas, non arbitraris anuli paterni signum nosse?* &c. Et Liuius lib. 26. anuli eius mentionem facit, quo *M. Marcellus* signauit, & quo *Annibal* potitus est. Et lib. 37. de Polyxenida: *Signoq; suo* (inquit) *impressas tabellas misit*, &c. Sed omnium apertissimè Cicero Tiberianum illud apud Suetonium (*anulo effigiem impressam*) his verbis confirmat Catilinaria tertia: *Tum ostendi tabellas Lentuli, & quasi cognosceret ne signum, annuit; est verò* (inquam) *notum quidem signum, imago aui tui clarissimi viri.* &c. Et in Oratione pro Sexto Roscio: *anulumq; dedit, & os suum tibi tradidit*, &c. Valerius Maximus anuli meminit, in quo imago *Scipionis Africani*, quem Censores filio eius, vt indigno & degeneri, ademerunt. Sed nimis longum foret omnia

Scriptorum

Scriptorum loca adducere, in quibus de varijs diuersorum signorum anulis legitur; sicut *Augustum* scribunt Suetonius, Plinius, & Dion, primum imagine *Sphinxus*, deinde *Alexandri Magni*, demum sua signasse. *Mecenatem* verò refert Plinius *Rana* signare solitum, quod signum etiamnum in nonnullis gemmis anularibus videre est. *Commodum* Imperatorem Capitolinus *Amazonem* signasse scribit: & de *Galba* refert Dion, eum *Canem* capite prono in prora navis pro signo vsurpasse. Gemma igitur, siue *Berillus*, siue (vt vulgò) aqua marina superius descripta, siue illa tessera fuerit, siue anulare signum, prænomen *Pompeij*, pulcherrimis litteris, vt diximus, inscriptum habet. solo autem prænومine *Cnæi* illis temporibus *Pompeius* denotabatur, velut ex multis Ciceronis locis liquet, vbi ponere solet; *Cnæus noster*, non addito nomine, cum id prænomen satis notum esset, eoque solo *Pompeius* significaretur. Et quamuis in glande quadam plumbea antiqua, quam credibile est Cæsarianos bello Pharsalico in fundis vsurpasse, insculptum sit: FERIPOMPAE: nihilominus in Hyacinthi gemma pulcherrima, qua fortassis *Decimus Brutus* signare solitus fuit, ipsius *Bruti* prænomen solum ΑΥΛΟΞ inscriptum est, litteris æque bellis, atque in illa *Pompeij* gemma; vt suspicari quis possit, eiusdem artificis opus esse ambas. *Bruti* huius prænomen prius fuit *Decimus*, postea ab *A. Postumio Albinio* adoptatus, secundum morem adoptionum, prænomen adoptantis retinuit, & in numis dicitur, A. POSTVMIVS ALBINI F. Gemma hæc reconditæ cuiusdam eruditionis symbolum continet, quod nobis mirificè placet. Habet enim Cupidinem, qui papilionem trunco arboris affigit, quo innuere voluit Brutus, animam suam non aliter Cæsaris amori, quàm papilio iste arbori, affixam fuisse. Veteres enim, vt ex multis antiquorum monumentis constat, animam hominis per papilionem symbolicè denotabant, quòd hoc animalculum sit aëreum leuissimumque in volando, & *anima* secundum Varronem, sit aër conceptus ore, & quasi ventus: vnde Poëte *animæ* nomen pro ipso vento vsurpare soleant, velut Horatius:

Impellunt animæ lintea Thraciæ.

Et Virgilius:

Par leuibus ventis:

tanquam nomen anima à Græco ἀνεμος, id est *ventus*, derivatum fuerit; quam Græci ψυχὴν vocant, quasi refrigerationem, ob aërem, quem spiramus: vnde *efflari anima* dicitur, cum à corpore separatur. Porro vt eò redeamus, vnde digressi sumus, signa nimirum varia in anulis signatorijs fuisse vñtata; addamus & hoc, quod de *Augusto* prodit Suetonius, eum torquis signum *Torquatis*, & signum crinium *Cincinnatis* ademisse, à quibus familiæ istæ denominatæ fuerant, quæque in numis suis impresserant. Exstat hyacinthus gemma coloris pulcherrimi, in qua Taurus visitur cornibus ictum minitans: quod *Thoræ* familiæ symbolum (vt videtur) fuit, vt se ab hoc animali nomen sortitos *Thorij* ostenderent; sicut & *Porcij*, & multi alij (teste Varrone) à diuersis animalibus denominati fuerunt. Porro idem signum Tauri in eadem forma in numis argenteis *L. Thorij Balbi* exstat, cuius credibile est sigillum fuisse hyacinthum illum, cum in eo nomen *Thorij* disertè legatur hoc modo: L. THORIVS. de quo in libro Fuluij Vrsini de *Familijs Romanis* plura leguntur, quæ videre operæpretium fuerit.

115 Imago POMPEII, qui *Magni* filius, SEXTVS prænominatus fuit, in Cameo visitur longè maiori artificio sculpta, quàm in numis eius aureis & argenteis, eo tempore cufis, cum ipse mare Siculum cum ingenti classe teneret, atque Augusto tali rerum successu se opponeret, vt *Neptuni* filium se appellari iuberet; velut Historici de eo scribunt, & Corniola anulari gemma confirmatur, in qua ipse *Sextus* paludatus visitur tridentem manu tenens, adstante equo, oppositaque ex altera parte *Siciliæ* figura, quæ ipsum recipit, porrecto sceptro, ad significandum Insulæ dominium.

P Imago CN. POMPEII, qui & ipse filius *Magni*, & *Sexti* frater fuit, ex Corniola pulcherrima desumpta est; perquam similis illi, quæ in numo aureo exstat, in cuius postica parte hæc ipsa *Cnei Pompeij* imago impressa est. De eo, & de *Sexto*, Historici pluribus agunt; quos qui volet, consulere poterit.

116 Imago M. PORCII CATONIS, cognomento *Censorij*, ex Cameo

meo desumpta est, gemma anulari, & prorsus similis illi, quæ in Corniola apud Fulvium etiam exstat. Vtraque autem ætatem *Catonis*, quasi LXXXV. aut XC. annorum præ se fert, quos vixisse *Cato* legitur apud Plutarchum. Eiusdem Hermes superest capite truncatus, quem ipsi, velut homini sapienti, quique variarum rerum usum haberet, Romani fecerunt. De cognomine *Sapientis* Cicero de Senectute, de Amicitia, & alibi meminit, quamvis & eruditionis ergo & litterarum copiam, quam in scriptis suis ostendit, hanc statuam mereri potuerit: sicut & *M. Varroni*, Togatorum doctissimo, Hermes dicatus fuit eadem forma, qua Græcos Hermas videmus esse factos: idque ex numis eius eo tempore cufis, cum ipse *Pompeij Magni* bello Piratico Proquæstore esset, colligere licet. In ijs enim dictus Hermes cernitur. Sed ille *Catonianus* hanc habet inscriptionem: M. PORCIUS. M. F. CATO. CENSORIVS. Et quid si hæc illa ipsa statua, quam Plutarchus scribit Catoni à Romanis in *Hygie*, siue *Sanitatis* templo fuisse dedicatam?

Imago POSIDONII Philosophi Stoici, quique Ciceronis præceptor fuit, ex marmore desumpta est, in cuius pectore nomen ΠΟΣΙΔΩΝΙΟΣ insculptum est. De eo Plutarchus scribit, quod Romæ fuerit; quod Rhodi, vbi natus erat, (licet Strabo lib. 14. Apamiensem ex Syria fuisse dicat) *Panætio* in schola successerit, vbi & Cicero auditorium eius frequentavit. 117

Imago A. POSTUMII ALBINI, sic enim dictus fuit *D. Brutus* vnus ex coniuratis & percussoribus Cæsaris, (de quo modo in Pompeio Magno diximus) in numo eius argenteo exstat, cum his litteris, ALBINVS BRVTI F. propter adoptionem, qua ex *Iunia* in *Postumiam* familiam transijt. De illo Fulvii liber de *Familijs Romanis* consuli potest. 118

Imago PRYSIÆ Bithyniæ Regis, qui cognominatur ΚΥΝΗΓΟΣ, ex numo eius argenteo desumpta est; quæ & in alijs numis didrachmis fabre satis impressa cernitur, nomine adscripto, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΡΟΥΣΙΟΥ. Eandem & gemmæ nonnullæ anulares exhibent. Eius Polybius, Liuius, reliquique Scriptores 119

Scriptores meminere, maiestate & nomine regio indignum eum vocantes, eaque adulatione praeditum, ut more eorum qui ex seruitute manumissi erant, capite raso, & pileo capto, legatis Romanis obuiam procedere, seque populi Romani libertum vocare solitus fuerit. Habitus etiam fuit pro homine exiguae fidei, quod Annibalem caeso Antiocho profugum, & in clientelam suam receptum, Quinctio Flaminino, qui & ipse hoc nomine non nimis bene audiit, perfide prodiderit. Liuij de eo verba haec sunt: *Polybius Prusiam Regem indignum maiestate nominis tanti tradit; pileatum capite raso obuiam ire legatis solitum, libertumque se P. R. ferre, & ideo insignia ordinis eius gerere. Romae quoque cum veniret in Curiam, summisse se, & osculo limen Curiae contigisse, & Deos seruatores suos Senatum appellasse, aliamque orationem, non tam honorificam audientibus, quam sibi deformem habuisse, &c.*

120 Imaginem PTOLEMÆI Ægypti Regis, numus eius argenteus eiusdem cum denario Romano ponderis exhibet, cum litteris Latinis, PTOLOMAIVS REX. Hic Iuba Mauritaniae Regis & Cleopatrae M. Antonij filiae fuit filius; unde eum Suetonius C. Caligulae consobrinum vocat his verbis: *Ptolemaum Regis Iuba filium, Consobrinum suum: erat enim & is M. Antonij ex Selena filia nepos, &c.* Nam Caius M. Antonij pronepos fuit, natus patre Germanico, Antoniae Iunioris filio. De Cleopatra ista M. Antonij filia superius narrauimus; quod illa *Selenam* siue *Lunam* appellari se iusserit, matris imitatione; quae *Lunam* & *Isidem* se dici fecit, sicut vicissim *M. Antonius* maritus eius, *Bacchi* & *Osiridis* nomen sibi sumpsit.

121 Imago PTOLEMÆI cognomento APIONIS Cyrenæi Regis, ex Cameo faberrimi operis desumpta est; in cuius vertice planta Silfij insculpta visitur, Cyrenensium symbolum, sicut superius, cum de Arsinoe Regina sermo nobis esset, diximus. Hic moriens anno v. c. DLVII. *Demitio Ahenobarbo & Cassio Longino* coss. Populum Romanum testamento heredem fecit, ut Cicerone scribit oratione 2. contra Rullum, & alij plures.

Imago

Imago PTOLEMÆI cognomento SOTERIS, in numo argenteo tetradrachmo exstat, cum hac inscriptione: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ. Hic legitur filius fuisse *Ptolemæi Lagi*, vnius ex Alexandri Magni Ducibus, à quo omnes deinceps *Ptolemæi* nominati fuerunt. Eius vxor *Berenice* fuit, de qua Callimachus elegiam illam tantopere celebratam, & Latine à Catullo conuersam, composuit. Ex his natus est *Ptolemæus Philadelphus*, ad quem scribit *Theocritus* Idyll. xvii. vtrique horum, vt apparet, gratus. 122

Imaginem PYRRHI Epirotarum Regis, in orbe argenteo antiquitus tornato videre licet, vt appareat, in Musæo quopiam ornamentum causa collocatam fuisse: multumque hæc similis est reliquis *Pyrrhi* imaginibus, quæ tam in marmore, quam in numis argenteis æneisque visuntur. Vitam eius Plutarchus describit, neque vllus est rerum Romanarum scriptor, qui mentionem eius non faciat. In marmoribus Capitolinis triumphus Manij Curij, de Samnitibus & Rege *Pyrrho* actus anno v. c. CDLXXVIII., descriptus est. 123

Imago PYTHAGORÆ Samij in numis æneis exstat, impressa à Samijs ad conseruandam ciuis sui memoriam. Similis autem est imagini illi, quam gemmæ nonnullæ anulares exhibent, quas Pythagorici alicuius fuisse verosimile est. Sed fimilior est reliquis illa, quæ in gemma (quam *Niccolum* vocant Itali) insculpta, penes Fuluium exstat. Sed & alia apud eundem in numo à Samijs cuso visitur, differtque ab imagine quam hoc libro repræsentamus, quòd manu dextra radium teneat, eoque stellam Veneris in sphaera sculptam tangat, sinistra virgam habeat, illam nempe denotans, qua Pythagoras stellarum distantiam dimensus fuisse legitur. Plinius lib. 2. cap. 8. numo huic multum lucis affert his verbis: *Infra solem ambit ingens sidus appellatum Veneris, alterno meatu vagum, ipsiſq; cognominibus æmulum Solis ac Lunæ. Præueniens quippe & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, vt sol alter diē maturans: contra ab occasu refulgens, nuncupatur Vesper, vt prorogans lucem, vicemq; Lunæ reddens. Quam naturam eius Pythagoras Samius primus deprehendit* 124

deprehendit olympiade circiter XIII. qui fuit urbis Romæ annus CXXVI. & cap. XXI. Pythagoras vir sagacis animi à terra ad Lunam CXXVI. millia stadiorum esse colligit; ab eaq; ad solem duplum: inde ad duodecim signa triplicatum, &c. Idem sentit Sulpicius Gallus, &c. Legitur Pythagoras Samo profectus, ne patriam tyrannide Polycratis oppressam videre cogeretur, in Græciam Magnam venisse, ibique scholam publicam aperuisse, & anno demum ætatis LXXX. aut XC. Metaponti obijisse.

125 Imaginem PYTHEI Poëtæ Colophonij numus exhibet, quem in memoriam eius ciues sui percusserunt: in cuius postica parte Musa cum musico instrumento impressa visitur, quo significare voluerunt Colophonij hunc ciuem suum Poëtam egregium fuisse. Habuerunt autem Colophonij complures alios poëtica laude insignes, inter quos *Mimnermus* Elegiographus numeratur, itemque *Homerus*, cuius natiuitatem ipsi quoque *Colophonij* sibi vindicabant, quod eum apud illos educatum crederent.

126 Imago T. QVINCTII FLAMININI in Corniola exstat insculpta, quam quispiam familiæ *Quinctiæ* anulo inclusam gestauit. Plutarchus in huius *Quinctij* vita statuæ æneæ meminit, quæ ipsi è regione Circi Maximi dedicata steterit cum Græca inscriptione: ad cuius similitudinem, hanc ipsam quæ Corniola exhibet, factam fuisse verisimile videtur. Inscriptio autem statuæ cuiusmodi fuerit, Plutarchus non dicit: cum autem Græcam fuisse scribat, existimari potest, eam statuam à Græcis factam, qui mirificè memoriæ *Quinctij* studiosi erant. Et non est absurdum addere, eandem fuisse illam inscriptionem cum ea quæ in Corniola litteris compendiosè scriptis visitur, hoc modo: T. Φ. Θ. quæ notæ ita interpretantur: ΤΙΤΟΣ ΦΛΑΜΙΝΙΝΟΣ ΘΕΟΣ: quod Latini fecissent, DIVVS TITVS FLAMINIVS. cum Plutarchus scribat, apud omnes Græcos honoratissimam fuisse *Quinctij* memoriam (quippe qui Græciam liberarat) præter ceteros autem Chalcidenses templum ei statuisse, & sacerdotem fecisse, velut homini in Deorum numerum per apotheosin relato: qua de re plura Plutarchus, & nos infra in *Tullio Cicerone*.

Imago ROMVLI primi Romanorum Regis, ex numo argenteo delumpta est; in cuius antica parte nomen QVIRINVS est impressum, quod Romuli nomen fuit à *Curi* Sabinorum ciuitate, post pacem cum Tatio Sabinorum Rege factam. Eadem effigies in numo minuscule aeneo reperitur similiter coronata, inque postica eius parte *Lupa* cum *Romulo* & *Remo* visitur; cuius *Lupa* Dionysius Halicarnas. lib. 1. meminit, eam *aneam* fuisse dicens, ut credibile sit hanc illam ipsam esse, quæ hodie conspicitur in Capitolio. Plutarchus in vita *Romuli* statuam eius nominat, ut Plinius cap. 6. lib. 34. itemque Dion lib. 43. ex qua, imaginem in hoc numo impressam, repræsentatam fuisse suspicio est.

127

Imaginem SALLVSTII CRISPI numus æneus grandiusculus exhibet (cuiusmodi numos vulgò *contorniatos* vocant) cum inscriptione ista: SALVSTIVS AVCTOR. vbi *Auctoris* verbum aliter quàm ab ipso *Sallustio* vsurpatur, cum ipse inter *Auctores rerum* & *Scriptores* discrimen faciat. Porro SALLVSTIVS in numo isto vnico L. scribitur, cum eam litteram geminarint inscriptiones sæculo eius factæ, præsertim illa, in qua seruus eius *Eros* nominatur, quæ est huiusmodi: EROTIC. SALLVSTI. CRISPI. SERVO METELLIANO. itemque altera hæc: ÆDITVI VENERIS HORTORVM SALLVSTIANORVM. qui horti prope Collinam portam erant, à Nerone, ut Tacitus refert, frequentati; quorum etiam vestigia hodie apparent. Est autem numus hic (velut ex litterarum forma, & verbo illo AVCTOR, colligas) multò post Sallustij æuum cusus; & fortasse tunc, cum aliorum quoque illustrium virorum numi eadem forma percussi sunt.

128

Imago SAPPHVVS Poëtriæ, quæ non solum inter nouem feminas poëtica laude illustres, sed inter nouem quoque Lyricos numerari solet, exstat in maiusculo numo argenteo, in memoriam nominis eius à Mytilenensibus cuso: à quibus & neum quoque numum cum effigie *Alcai*, huius *Sapphûs* æqualis & popularis, cusum superiùs diximus. Eadem autem *Sapphûs* imago, in Cameo faberrimè facto apud Vrsinum spectatur; itemque

129

in alia gemma : cuius vtriusque hoc discrimen est, quòd vnus caput lauro, alterius hedera coronatum sit, secundum Horatianum illud :

*Me doctarum hedera premia frontium
Dis miscent superis. &c.*

Cicero in Verrinis statuæ eius meminit, & Pausanias scribit Athenis iuxta Anacreontis imaginem stetit *Sapphûs* effigiem, à Leone, vt Plinius refert, insigni artifice factam. Tatianus etiam in libro contra Gentiles *Sapphûs* statuam à Silanione factam celebrat, vnde delineari potuit imago illa in numo Mytilenæo expressa. De vita & morte eius, alijsque rebus, quæ Græci, quæ Latini scriptores copiosè scribunt. Sed Ouidius in epistola *Sapphûs* ad Phaonem multa exhibet, quæ me impellunt, vt eam totam epistolam ex poematis eius desumptam esse existimem; cum similia multa in fragmentis existent, quæ olim collecta à Fulvio Vrsino Plantinianis typis prodierunt.

130 Imago SELEVCII primi Syriæ Regis, ex numo eius argenteo tetradrachmo desumpta est, in quo hæc leguntur: ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΕΛΕΥΚΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΑΤΩΡΟΣ. Fuit vnus ex *Alexandri Magni* Ducibus, eiusque copiosam Historici mentionem faciunt.

131 Imago L. ANN. SENECAE Philosophi Stoici, & Magistri Neronis Imperatoris, ex marmore repræsentata est; Philosophum sine tamen pallio referens, cæterisque eius imaginibus, quæ exstant, perquam similis, vt omnes ex vno eodem archetypo desumptæ videantur. Quòd autem ista sit *Seneca* imago, ex numo æneo grandiusculo (*contorniatum* vulgò dicunt) intelligitur, quem olim Bernardinus Cardinalis Massæus habebat, cum nomine inscripto, SENECA. Porro ætatem Senecæ senilem præ se fert, in qua à Nerone mori iussus est. De vita, morte, rebusque eius gestis, copiosè Cornelius Tacitus, & Dion (quamuis hic parum bonâ, sed Græculâ fide) meminere.

132 Imago C. SERVILII AHALÆ ex numo desumpta est argenteo, cuius pars anterior L. Iunij Bruti, qui vrbis liberator fuit,

fuit, effigiem exhibet; vt videri possit is numus à *M. Bruto Cæ-*
saris percussore cusus, quòd constet eum *Seruilio* propinquum
 fuisse, quippe cuius mater ex *Seruilia* familia fuerit. *Cicero*
 lib. 2. *Philipp.* imaginum meminit *C. Seruilij Ahala*, & *L. Iu-*
nij Bruti, quæ in *Capitolio* exstabat. Vnde credibile est, imagi-
 nem aliam, cum ex ære sit, esse eam ipsam, quam *Cicero* descri-
 bit: cum eiusdem sit magnitudinis & artificij, cuius illa *Bruti*,
 quæ hodie in *Capitolio* cernitur. *Seruilij* his verbis *Cicero* me-
 minit: *Siquidem aranti L. Quinctio Cincinnato, nuntiatum est*
eum Dictatorem esse dictum, cuius Dictatoris iussu Mag. eq. C. Ser-
uilius Ahala Sp. Melium regnum appetentem interemit. &c.

Imago SOCRATIS priori loco posita, in numo æneo gran- 133
 diusculo (*Italicè contorniato*) exstat; in cuius antica parte
 nomen exprimitur, ΣΩΚΡΑΤΗΣ. cui imagini similis est 134
 quæ sequitur, ex marmore, quod penes Cardinalem Farne-
 sium est, sculpta: itemque quæ apud Fulvium visitur in Her-
 me, cui inscriptum est *Socratis* nomen, vnà cum litteris hisce
 ex Platone desumptis: ΕΓΩ ΟΥ ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ ΑΛ-
 ΛΑ ΚΑΙ ΑΕΙ, ΤΟΙΟΥΤΟΣ ΟΙΟΣ ΤΩΝ ΕΜΩΝ
 ΜΗΔΕΝΙ ΑΛΛΩΙ ΠΕΙΘΕΣΘΑΙ ΗΤΩΙ ΛΟΓΩΙ
 ΟΣ ΑΝ ΜΟΙ ΛΟΓΙΖΟΜΕΝΩΙ ΒΕΑΤΙΣΤΟΣ
 ΦΑΙΝΗΤΑΙ. Exstat insuper apud eundem Fulvium,
 vnà cum effigie Platonis eius discipuli, in Corniola anula-
 ri gemma artificiosissimè incisa, quam credibile est à quo-
 piam vtriusque studioso gestatam fuisse. Mirificè autem hæc
 gemma formam eam *Socratis* exprimit, quam ei *Plato* & *Xe-*
nophon in *Symposio* attribuunt, quòd nimirum *Sileno similis*
 fuerit, naso simo, & oculis emissitijs. Natus est *Socrates* Athe-
 nis quarto LXXVII. Olympiadis anno, & *Delphico* oraculo sa-
 pientissimus declaratus, quòd philosophiæ partem eam, quæ
 est de moribus, & re familiari, siue *Oeconomica*, primus exco-
 luerit, versu illo *Homeri* inductus: Οτι μοι ἐν μεγάροις καὶ δὲν
 ἀγαθόν τε γέννεται. &c. Scribitque *Cicero* de illo: *Primusq; philo-*
sophiam deuocauit è Cælo, & in urbibus collocauit, & in domos
etiam introduxit, & coëgit de vita, & moribus, rebusq; bonis &
malis

malis querere. &c. Denique & tabella marmorea penes Vrsinum est, in qua Socrates manu schedulam tenet; & fortè eam ipsam, quam ille, vt Xenophon scribit, vnà cum Critobulo legebat: cùm alioquin *Socrates* (vt ait Cicero) *litteram ipse nullam reliquerit*; sed eius ingenium, variosque sermones, immortalitati scriptis suis mandauerit Plato. Obijt primo anno xcv. Olympiadis, ætatis verò LXX. cùm extremo vitæ die, antequam cicutę succum biberet, cum Principibus sectarum, à quibus in carcere visitabatur, de *immortalitate animorum* omnia ea disputasset, quæ Plato in Phædone recenset.

135 Imago SOLONIS vnus de septem Græcię sapientibus, natus in Salamine, in gemma anulari *Sardonio* vulgò dicta exstat; quę cælata est faberrimè, & inscriptum habet nomen ΣΟΛΩΝΟΣ. Exprimit ætatem eius annorum LXXX. quot ipse vixit. Eadem autem imago visitur & in Cameo veteri Hermæ forma, & in marmore quodam, in quo nonnihil furor ille Solonis videtur expressus, quem bono Reip. Atticę, simulque securitatis suę causa, simulasse legitur. Vixit Athenis tempore Pisistrati Tyranni, cùm Romæ Seruius Tullius Rex rerum potiretur. Obijt in Cyprio, cùm prius in Cilicia Solensi ciuitate condita (quam sic ab ipso denominatam, postea *Pompeiopolim* dixere) æternam sui memoriā reliquisset, & ob leges, quas Atheniensibus tulit, summi nomen legislatoris consecutus esset.

136 Imago SOPHOCLES, quam hoc libro exhibemus, in disco seu orbe marmoreo exstat, cuius in gyro inscriptum est nomen, ΣΟΦΟΚΛΗΣ. Huic orbi oppositus erat alter ille, in quo Menandri Comici effigiem exstare superius diximus. Alia verò eiusdem imago in marmore sculpta penes Fuluium visitur; cui caput etiam Menandri coniunctum est, quòd alter Tragicę, alter Comicę princeps fuerit. Sunt autem ambæ istæ imagines æquales naturalibus hominum capitibus. Alia rursum effigies in anulari gemma Corniola apud eundem Fuluium reperitur, & ætatem *Sophoclis* senilem videtur exprimere, quæ fuit xcv. annorum: quibus exactis mortuus est, faucibus eius

acino

acino vuæ interclusis. Pausanias scribit Athenienses statuam palliatam ei dedicasse, fortasse similem illi quæ erat in theatro, vt honorem haberent ciui suo, nato in Atticæ Colono, & celebri vigintitribus, quas composuit, tragœdijs, functoq̃ue Prætura Athenis, vnà cum Pericle, septemdecim ante Socratem annis.

SPEVSIPPI, qui Platoni in Academia successit, Hermes tantum exstat, cum litteris quadratis, ΣΠΕΥΣΙΠΠΟΣ ΕΡ-
ΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Eius caput temporum vetustas nobis aboluit. Hunc scribit Cicero à Platone auunculo philosophiæ velut heredem relictum esse, quam octo annis publice professus est; & scripta, ac dialogos complures reliquit, quos Aristotelem tribus talentis emisse scribit Laërtius. Obijt morte voluntaria valdè senex.

137

Imago SERVII SULPICII RVFI Iurisconsulti clarissimi, ex numo argenteo desumpta est; in quo duo eius prænomena leguntur, *Lucius*, & *Servius*, more familiæ Sulpicię. Eadem imago in antiqua etiam Corniola reperitur, illi perquam similis, quam diximus exstare in numis argenteis ab aliquo de familia cufis. Ciceronis equalis fuit, eiusq̃ue multæ ad Ciceronem, & illius vicissim ad hunc litteræ mutux leguntur. Quo tempore M. Antonius Mutinę D. Brutum obsedit, à senatu legatus ad eum missus est, vt cum eo de pace transigeret. In ea legatione mortuus, à Cicerone honoratus fuit nobilissimo s. c. quod in Philippica ix. legitur. Statua quoque ænea pedestris Romę ei fuit posita, quam in Rostris Augusti Pomponius in libro *De origine Iuris* sua ætate stetisse scribit.

138

Imago TATII Sabinorum Regis, in gemino numo argenteo reperitur; quorum alterum familia *Tituria*, alterum *Vettia* percusserunt: quæ familiæ quod à raptis Sabinis genus deducerent, memoriæ ergo, *Tatij* Regis Sabinorum imaginem numis impresserunt. Porro imago hæc satis exprimit decantatam illam tetricorum Sabinorum austeritatem: & verosimile est eam ex statua illa expressam esse, quæ in Capitolio vnà cum

139

78 IOANNIS FABRI COMMENT.
septem Regum statuis steterit, cum aliquamdiu *Tatius* ex pacto cum Romulo regnarit, velut Romanarum rerum Scriptores produnt.

- 140 Imago P. TERENTII AFRI Comici Poëtæ, qui servus fuit Romæ, ac postea libertus C. Terentij Lucani Senatoris, ex antiquissimo quodam Terentij exemplari desumpta est, quod in Bibliotheca Vaticana asseruatur, in membranis scriptum. Cui similis altera imago in altero quodam minùs antiquo libro visitur; ut credibile sit, utramque ex archetypo quopiam naturali expressam esse. Idque ut credam faciliùs, facit, quòd de Terentio legimus, eum fuisse colore fusco, corpore gracili, & statura mediocri. Vixit tempore Scipionis Africani Minoris, cum quo & Lelio coniunctissimè vixit, à quibus etiam adiutus fuisse creditur in Comœdijs Menandri & Apollodori Latinè convertendis. Q. Consentius scribit Terentium ex Græcia redeuntem, Stymphali, quæ Arcadiæ est ciuitas, obiisse ex dolore; quem, centum & octo Comœdijs in mari perditis, conceperat.

- 141 Imago THEMISTOCLIS Atheniensis ex Corniola anulari gemma desumpta est, in qua & nomen legitur hoc modo: ΘΕΜΙΣΤ. Est autem imberbis, sicut & illa Solonis pro consuetudine sæculi, quo vixit, olympiade nimirum LXXV. paullò post exactos Romæ Reges. Similis eiusdem effigies, in Cameo anulari gemma artificiosè cælata, apud Fulvium spectatur. Itemque statua in Hermæ forma exstat, quam ipsi Athenienses statuerunt, quòd classe apud Salaminem victor Græciam à Persarum servitute liberasset; sed temporum iniuria capite truncata est, inscriptione tamen superstite, ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Alteram Themistocles in Foro Magnetium statuam habuit, ubi etiam mortuus ac sepultus fuisse legitur. Vir fuit incredibilis memoriæ, qui que omnium suorum ciuium nomina meminisset, velut Cicero scribit, qui eum mirificè laudat, quamvis res eius gestas vberius describebant Thucydides & Plutarchus.

Imago THEOCRITI Poëtæ Syracufani, quem Virgilius in 142
Bucolicis est imitatus, in orbe feu disco marmoreo exstat, folijs
pineis coronata, cum pinus arbor *Pani*, velut Bucolici poëma-
tis præfidi Deo dicata effer. Vixit temporibus Ptolemæorum,
Lagi, & Philadelphi, qui eum carum habuerunt, vt ex verfibus
ipfius Theocriti intelligitur. Et quamuis eodem fæculo *Mo-
fchus* & *Bion* itidem Syracufani eodem poëmatis genere clarue-
rint, nihilominus hic primas femper tenuit; ex quo credibile
eft, hanc ipfius effer imaginem. Vita eius partim ex fcriptis ipfius
colligitur, partim ex commentatoribus fiue fcholiaftis Græcis;
quibus adiungi poteft illud Ouidij carmen de mortis eius ge-
nere, in Ibin:

*Vtq; Syracofio præftriéta fauce Poëtæ,
Sic animæ laqueo fit via claufa tuæ.*

Imago THEOPHRASTI *Aristotelis* difcipuli, ex Herma 143
eius marmoreo defumpta eft, in quo legitur: ΘΕΟΦΡΑΣ-
ΤΟΣ ΜΕΛΑΝΤΑ ΕΡΕΣΙΟΣ. Et quâuis Erefi natus fit,
Athenis tamen femper vixit, Atticumq; fermonem ea fuau-
itate pronuntiauit, vt cum prius *Tyrtamus* diceretur, à diuinitate
loquendi, (vt ait Cicero) *Theophrasti* nomen acceperit: quam-
uis idem Cicero fcribat, eum diutino ifto Atticè loquendi vfu
nequaquam tamen potuiffe omnino idioma vernaculum diffi-
mulare, ne à vetula pro hofpite ac peregrino haberetur. Porro
hæc eius imago, ob capilli & barbæ tonfuram, perquam fimilis
eft *Aristotelis* imagini eius magiftri, cui olympiade cxiv. in
fchola fuffeffit, tanta nominis celebritate, vt plus duo nobi-
lium auditorum millia haberet.

Imago THUCYDIDIS Historici Athenienfis ex marmoreo 144
Herma repræfentata eft, in cuius pectore nomen eft ΘΟΥΚΥ-
ΔΙΔΗΣ. Vixit tempore Periclis circa Olympiadem lxxxvii.
quo ipfe tempore belli Peloponefiaci hiftoriam octo libris com-
plexus edidit, quos *Demosthenes* vt menti penitiùs infingeret,
octies defcripfiffe legitur. Prudens fcriptor eft habitus, & veri-
tatis, fi quispiam, obferuantiffimus; eoq; nomine à Scripto-
ribus Græcis, & Latinis, maximè verò à Cicerone pluribus lo-
cis

cis valdè commendatur. Scribunt eum ex linea paterna ab *Oloro* Thraciæ Rege descendisse, ex materna verò à *Miltiade* Cimonis filio: & propterea Athenis in monumento *Cimonio* sepultus fuisse traditur prope portas, cum hac inscriptione: ΘΟΥ-ΚΥΔΙΑΔΗΣ ΟΛΟΡΟΥ ΑΛΙΜΟΥΣΙΟΣ ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΤΑΙ. hoc est, *Thucydides Olori filius Halimusius hic situs est*. Eius imago in schola Constantinopolitana à Christodulo Poëta celebratur, & exstat hodie in Corniola artificiosissimè cælata.

- 145 Imago *TMOLI* Herois, qui monti nomen à se fecit vini vbertate decantato, vnde & hæc effigies pampino coronata visitur, ex numo mediæ magnitudinis desumpta est, quem Sardiæ percusserunt; vt verisimile sit eos tum montem hunc possedisse, & in memoriam Herois, qui monti ipsi nomen dederat, effigiem eius numis impressisse. Vtriusque, & montis, & Herois, Virgilius meminit lib. 2. Georgic. vbi de vini fertilitate loquitur:

Tmolus & assurgit quibus & Rex ipse Phaneus, &c.

- Q Imago *TOMI* Herois, qui urbem nominis eiusdem condidit, in numo æneo exstat à *Tomitanis* percusso: in cuius antica parte est eius effigies, cum eiusdem nomine, ΤΟΜΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ; in postica *Herculem* Tutelarem suum Deum posuerunt, & litteras, ΤΟΜΕΙΤΩΝ: quod valde facit ad confirmanda ea, quæ Stephanus scribit in voce τόμος; quamvis in alijs numismatis ΤΟΜΕΩΝ, non ΤΟΜΕΙΤΩΝ legatur.

- R Imago M. *TULLII CICERONIS* exstat in æneo mediæ magnitudinis numo, quem Magnetes percusserunt, qui erant ad montem Sipylum Asiæ minoris, repræsentantem annum ætatis Ciceronis, vt apparet, XLVI. aut XLVII. cum *Quinctus* eius frater prouinciam istam Prætor obtineret. Nec enim tempore Consulatus Ciceronis cusus videri debet propter coronam, quæ ipsi aliquanto post concessa fuit, & in postica numi parte visitur. Qui sanè numus multo minùs videtur cusus, quando *Cicero* Ciliciæ præfuit, quæ pars est istius Asiæ: nam *Proconsule* titulus

titulus appositus fuisset, aut saltem *Imperatoris*, vtrumque enim titulum, vt constat, obtinuit. Est igitur cūsum numisma à Magnetibus sub *Quincti* fratris imperio, sub quo omnes Asiani complura maximaque beneficia à Cicerone acceperunt, ob quæ multos ei honores decreuerunt. Dicit ipse Cicero hos honores ab Asianis fuisse sibi decretos, vt eius verbis vtar ad Q. fratrem scribentis: *Pro magnis meis meritis, & pro tuis maximis beneficijs, &c.* Isti honores fuerunt statuae, templa, quadrigæ, & similia. Addit insuper Macrobius lib. 1. Saturnal. quod cū Cicero Asiam Minorem pertrāsiret, cuius imperio *Quinctus* frater iam defunctus fuerat, *Quincti*q; imaginem ab Asiaticis dicatam videret, clypeatam scilicet, & vt ipsius verbis vtar, ingentibus lineamentis vsque ad pectus ex more pictam (erat enim *Quinctus* staturæ parvæ) dixerit: *Frater meus dimidius maior est, quàm totus.* Ex quibus verbis colligitur, non *Ciceroni* solū, sed etiam *Quincto* fratri ab Asianis honores decretos, velut ipse *Cicero* satis disertim indicat in litteris ad Q. fratrem. Vnde nemini mirum videri debet, quòd Magnetes eiusdem Prouinciæ populi, *Ciceroni* antiqua clientela deuincti, in honorem eius numum cudi fecerint; cū is honos viris benemeritis, & ciuitatum patronis, deferri soleret. Porro numus iste in antica parte effigiem *Ciceronis* habet, cum inscriptione in ambitu: ΜΑΡΚΟΣ ΤΥΛΛΙΟΣ ΚΙΚΕΡΩΝ. hoc est, M. TULLIUS CICERO, more Græcorum prænominē integrè expresso. Nasus eius est subaquilinus, & os nonnihil crassiusculum, quod risum & hilaritatem præ se fert, vt Plutarchus de eo scribit, & Cicero ipse subindicat epistola ad Dolabellam: *Sed tamen* (inquit) *hilaritas illa nostra, & suauitas, quæ te præter ceteros delectabat, &c.* Collum habet gracile, & longum, conuenienter ijs quæ de se ipso scribit in Bruto, dicens: *Erat eo tempore in nobis summa gracilitas, & infirmitas corporis, procerum & tenue collum, &c.* quamuis ætate prouectior (vt ipse testatur) corpulentus, & robustus magis factus sit: quod & caput eius marmore sculptum in primis ostendit; illud ipsum inquam caput, quod *Cyriacus Matthæius* in hortis suis *Cœlianis* asseruat, & nos 146 hoc ipso libro repræsentamus: valdè conueniens cum antiqua

gemma Corniola, quæ apud Fulvium visitur, singularis artificij: quæ & ipsa, ut caput supradictum, senilem ætatem Cicero-
nis repræsentat, assentiente tum Plutarcho, tum etiam ipso Ci-
cerone. Neque credi aliter potest de eo qui annos natus LXII.
virginem duxerit secundam uxorem; quique sexaginta &
quattuor annos habens, paullo minus XIII. miliaribus pedes
ambulando confecerit. Collum habet cum iugulo satis emi-
nenti. Capillitium simile reliquis eius temporis imaginibus, &
sine caluitio exhibet, tametsi statæ iam & grandioris ætatis;
ut ex signis quibusdam & lineamentis conijci potest, in facie
apparentibus: id quod ostendit numisma anno potius ætatis
eius XLVI. aut sequenti cûsum esse, quando, ut diximus, *Quin-*
ctus frater Asiam Prætor obtinebat, quàm tempore illo, quo
Cicero Proconsule erat Ciliciæ, anno nimirum ætatis suæ LVI.
Postica numi pars istas in ambitu litteras habet, ΜΑΓΝΗ-
ΤΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟ ΣΙΠΥΛΟΥ, hoc est, *Magnetum ab*
Sipylo: & intra ambitum manus est, coronam pugno tenens,
item ramum oliui, spicam triticeam, & palmitem vitis cum
racemo, ac nomen ΘΕΟΔΩΡΟΥ, quod verisimile est esse
Monetarij. Porro omnia ista symbola ad Ciceronem mani-
festè spectant. nam coronæ signum eam denotat, quæ ipsi post
Catilinariam coniurationem decreta est; nisi potius eam lau-
ream innuit, quam ipse ob res in Cilicia feliciter gestas præ-
tendebat, de quibus ita scribit: *Res dignæ triumpho*, &c. quem
facile obtinuisset, nisi reditus eius in tempora Ciuilis belli
inter Pompeium & Cæsarem incidisset. Sed hoc nobis mi-
nus probatur ob rationes superius expositas. Iam ramus oliui
ad pacem Prouinciæ respicit, de qua ipse scribit in epistola
ad Q. Fratrem his verbis: *Sublata Mysiæ latrocinia, cades*
multis locis repressas, pacem tota Prouincia constitutam, &c.
Spicam illam ad regionis ubertatem frumenti quæ copiam re-
ferri debere, idem Cicero in epistola vltima ad Tit. Atticum
sic docet; *Nulla vi, nullo iudicio, nulla contumelia, auctoritate,*
& cohortatione perfeci, ut Græci, & ciues Romani, qui frumen-
tum compresserant, magnum numerum pollicerentur populi, ut
etiam fames mihi optanda fuerit, &c. Nihil verò aliud racemus

vue, quàm Prouinciæ lætitiā denotat; id quod Poëta testatur illo versu: *Adsit lætitiæ Bacchus dator*, &c. & ipse Cicero in sua ad Q. fratrem epistola satis hoc declarat: *Perfice*, inquit, *ut lætitiæ Prouinciæ desiderium nostrum leniatur*, &c. & in epistola i. lib. 6. quam scribit ad T. Atticum: *Græci verò exultant, quòd se AYTONOMIAN adeptos putant*, &c. Clariùs verò in epistola iii. libri vi. ad eundem T. Atticum: *Ita multæ ciuitates omni ære lieno liberatæ, multæ valde leuatæ sunt, ut omnes suis legibus & iudicijs vsæ, AYTONOMIAN adeptæ reuixerint*, &c. Hæc AYTONOMIA erat libertas ea, qua proprijs legibus & statutis viuere illis concedebatur, imò ab omni alia iurisdictione externa eximebantur: quæ libertas in numis Græcis exprimitur hoc verbo AYTONOMOT; cui & hæc in alijs numismatis adduntur, IEPAΣ KAI AΣTATOY, id est, *sacra & inuiolabilis*. Quod satis confirmat præclarum illud *Titi Flaminini* edictum post victoriam contra Philippum Macedonia Regem adeptam, quo, teste Polybio, Græciæ ciuitatibus, ut ab onere tributorum soluendorum immunes essent, suisque vterentur legibus, concessum fuit; inter quas hæc *Magnetium*, ut Strabo, Liuius, alijque Historici testantur, comprehendebatur. Hæc non solum tempore Proconsulatus *Ciceronis*, sed etiam Præturæ Q. fratris, qui hanc ipsam prouinciā eo titulo administravit, acciderunt. Itaque honores quoque ex rebus benè gestis utrique fuerunt communes, quod in eadem epistola Cicero his verbis ostendit: *Monimentumq; nostrum*, &c. Loquens de fano ab Asiæ populis sibi dedicato. Vnde non est dubitandum, quin hic numus à Magnetibus ad Sypilum, Prætore Q. fratre singulari aliquo beneficio à *Cicerone* affectis, cusus fuerit; eo exemplo, quo Chalcidenses, ut Plutarchus scribit, Tito Flaminio non solum templum ædificari curarunt, sed insuper sacerdotem ei decreuerunt, cum illum in numerum Deorum retulissent. Quod perspicuum est ex gemma etiam Corniola, in qua *T. Flaminini* inter Diuos relati caput cum inscriptione Græca conspicitur, Τ. Φ. Θ. id est, ΤΙΤΟΣ ΦΛΑΜΙΝΙΝΟΣ ΘΕΟΣ: Latine, DIVVS TITVS FLAMINIVS.

Horum igitur *Magnetium* Cicero epistola x. lib. 2. ad Q. fratrem meminit, ita scribens: *De te à Magnetibus ab Sypilo honorifica facta mentio, cum dicerent, te unum postulationi Sexti Pansa restituisse, &c.* Quæ verba satis summam eius populi benevolentiam in Ciceronem & Q. fratrem indicant. Cornelius etiam Tacitus, & Plinius Secundus, *ab Sipylo Magnetæ* nominant, ut in numo ΑΠΟ ΣΙΠΥΛΟΥ, id est, *ab Sipylo*, pro quo Strabo eos appellat ΜΑΓΝΗΤΑΣ ΥΠΟ ΣΙΠΥΛΩΙ, id est, *sub Sipylo*. Et Ptolemæus ΜΑΓΝΗΤΑΣ ΠΡΟΣ ΣΙΠΥΛΩΙ, id est, *ad Sipyllum*. Addo alium locum Liuij, qui libro 37. de Antiocho ita dicit: *Qui circa Magnesium, quæ est ad Sipyllum, posuit castra, &c.* Quæ scriptorum varietas notanda est, ob variam loquendi formam, non quòd inter eos de hoc populo vlla reperiatur discrepantia. Huic enim ciuitati, quæ sub pede montis Sipyli sita erat, ad indicandam differentiam alterius, quæ eiusdem nominis ad flumen Mæandrum non procul ab hac posita erat, hæc verba ΑΠΟ ΣΙΠΥΛΟΥ addita sunt. Beneficium illud quale fuerit, quo Magnetes à Cicerone affecti sunt, nescitur: singulare id fuisse extra omne dubium est, cum eius beneficij perpetuam hanc memoriam apud omnes existare voluerint, præter alia monimenta illi ab Asianis decreta, nimirum *templa, statuas, quadrigas*, aliaque, quæ Cicero modeste repudiavit, ita enim epistola i. lib. i. ad Q. fratrem scribit: *Quod cum ad templum, monumentumq; nostrum, ciuitates pecunias decreuissent; cumq; id & pro magnis meis meritis, & pro tuis maximis beneficijs, summa sua voluntate fecissent: nominatimq; lex exciperet, ut ad templum monumentumq; capere liceret; cumq; id, quod dabatur, non esset interiturum, sed in ornamentis templi futurum, ut non mihi potius, quàm Pop. Romano, ac Dijs immortalibus datum videretur, tamen id, in quo erat dignitas, erat lex, erat eorum qui faciebant voluntas, accipiendum non putavi, cum alijs de causis, tum etiam, ut animo æquiore ferrent, quibus nec deberetur, nec liceret, &c.* De ijsdem honoribus ab eodem in epistola vltima lib. 5. ad T. Atticum fit mentio his verbis: *Ob hæc beneficia, quibus illi obstupescunt, nullos honores mihi, nisi verborum decerni*

decerni sino; statuas, fana, τέθριππα prohibeo. &c. Ad quos quidem honores summo studio tota Asia pecuniam conferebat, non tantum eo tempore, quo *Cicero* Proconsule Ciliciam Asiæ regionem administrabat, sed & illo ipso, quo *Q.* frater Prætura fungebatur. Quantum autem *Cicero* Græcos amauerit, ex eo facile constat, quod seipsum ΦΙΛΕΛΛΗΝΑ, hoc est amicum Græcorum, sæpè appellat; nec verbis solum, sed re ipsa talem se præstitit, ut ex libris eius superstiti- bus videre est. *Magnetes* igitur tot, tantorumque beneficio- rum in eam Prouinciam, tum maximè in se à *Cicerone* colla- torum non immemores, gratitudinem suam hoc numo æneo, Chalcidensium exemplo, testatam voluerunt: qui sanè in ho- norando benefactore suo, alios Græciæ populos imitati sunt, velut complures alij ænei huiusmodi mediæ magnitudinis nu- mi testes sunt; cum quibus conueniunt plurima & Latino- rum & Græcorum Scriptorum testimonia, & cum primis Aristotelis, qui *Parios Archilochum*, quamuis maledicum, & ut ipse loquitur, καὶ περ' ὄντα βλάσφημον, honoris ergo in nu- mis exprimi curasse scribit. Quod quidem non ipsis solum Græcis eorum Rep. florente facere licitum, sed etiam sub Ro- mano imperio concessum fuit. Obiter hoc adiiciemus, trigin- ta & plus abhinc annis numisma prorsus huic simile, & ab eo- dem Monetario cusum in agro Romano erutum esse, sed ita ærugine consumptum & deformatum, ut vix, ac ne vix qui- dem agnosci possit.

Imagine VALERII POPLICOLÆ temporum nos iniuria pri- uauit, cuius tamen truncum formæ quadratæ intactum cum hac inscriptione reliquit: P. VALESIVS VOLESII F. POPLICO- LA. Ex eo apparet, inter alios honores, quibus à populo Ro- mano maximis *Valerius* fuit affectus, hunc Hermen quadra- tum non postremum fuisse: qui honos non nisi illustribus, & de Rep. benemeritis viris concedebatur. Hic cum *L. Iunio Bru- to* Consulatum gessit anno v. c. CCXLII. & ob leges popu- lares ab eo promulgatas, cognomen *Publicola*, siue potius, ut eo tempore scribebant, *Poplicola*, à populo tulit. Refert Dio-
nysius

nyfius Halicarnafficus, & Plutarchus, ne quid honori eius de-
 effet, illi, vt fores domus eius extrinsecus aperirentur, & viam
 publicam spectarent, concessum fuisse: quod postea in vsum
 venit, vt satis ex monumentis antiquis constat. Cumulo huic
 tot honorum, qui certatim illi à populo sunt habiti, accessit vl-
 timus & maximus ille, quo ipsum, aliosque ex Valeria familia,
 in vrbe sepeliri permissum fuit. Hic iam mortuus, publicis ho-
 noratus exequijs, in *Velia* iuxta Forum Romanum (in quod
 sepulchrum & alij eius postea gentilitij sunt illati) sepultus fuit.
Valesius pro *Valerius* antiqua illa rectè scribendi ratione legi-
 tur; vt qui in Scriptorum libris, præsertim Ciceronis, versatus
 est, sæpius obseruare potuit. Romani enim, Cicerone teste,
 lib. ix. ad Fam. Epistola 21. cum ante tempora *Appij Cæci*
 littera R. carerent, eiusque loco littera S. vterentur, scri-
 bebant *Fusius*, *Papifius*, *Valesius*, pro *Furius*, *Papirius*, *Val-*
erius.

- 148 Effigies P. VIRGILII MARONIS Poëtarum principis, in
 gemma olim anulo inclusa (*Corniolam* vocant) affabrè ex-
 pressa est, quam aliquis *Virgilio* deuotus gestitabat. Hæc non
 absimilis est alteri, quæ in tabella marmorea conspicitur, quæ
 præter lineamenta, idem etiam capillitium repræsentat. Et
 quoniam formam sedenti similem exhibet, si erecta staret, eam
 proceritatem monstraret, quam in ipsa Corniola videre licet,
 & de Virgilio legitur. Nam qui Poëtæ eius vitam scripsit, te-
 statur statura procera, colore subpallido, viribus imbecillis,
 & corpore gracili fuisse; quæ omnia macritudinem corporis,
 aliaque, quæ felici artificis manu in Corniola expressa viden-
 tur, satis indicant. Imago hæc, quemadmodum etiam alte-
 ra, quam diximus exstare in tabella marmorea, personam siue
 laruam manu tenet; nam antiquitus Poësis illa *Pastoralis*, in
 qua maximè *Virgilius* excelluit, interuenientibus Histrionibus,
 qui personati erant, recitabatur. De huius Poëtæ vita Dona-
 tus Grammaticus, alijque Scriptores prolixè scripserunt, quos
 Lector consulet. Nobis sat erit admonuisse, aliam effigiem in
 amethysto perpulchra penes Vrsinum spectari, quæ *Virgilij* iu-
 uenilem

uenilem ætatem cum capillitio, librum poëseos sua manu tenentis, repræsentat.

De XENOCRATE Philosopho, præter eius Hermen sine capite, cum inscriptione ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ ΑΓΑΘΑΝΟΡΟΣ ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΟΣ, nihil exstat. Is condiscipulus æmulusque fuit Aristotelis, & Speusippo Athenis iam mortuo in Academia successit, ei que summa cum laude xxv. annos præfuit. Legitur Aristoteles *Xenocratus* æmulatione motus, & ipse scholam aperuisse, vsurpando, paucis immutatis, hunc Sophoclis versum: αἰχρὸν Ἀ' εἰσοτήλησι ωπαῖν, Ξενοκράτη δ' ἔαν λέγω. quamvis Cicero lib. iii. de Orat. & pluribus in locis hunc versum ob *Isocratis* & non *Xenocratus* æmulationem ab Aristotele prolatum fuisse contendit, cuius verba hæc sunt: *Aristoteles autem Isocratem ipsum lacesiuit, &c. Xenocratem* aspectu aiunt fuisse austero, & omni gratia caruisse; vnde Plato cum *Xenocrate* iocans, vt *Gratijs* sacrificaret *litaretur*, eum admo-nebat. Erat insuper ille ingenio adeò tardo, vt *Plato*, velut legitur, in *Xenocrate* ad bonas artes excitando, calcaribus, in *Aristotele* verò ob ingenij acumen compescendo, vteretur freno: Vixit annos LXXXII. vt Diogenes Laërtius in eius vitâ scriptum reliquit.

Imago ZALEUCI Locrensis Legislatoris, in numo argenteo à populo Locrensi percusso, expressa visitur. Hi cum ad promontorium *Zephyrium* habitarent, ab eo *Epizephyrij* nominati sunt, ex quo numus inuersus hanc inscriptionem exhibet: ΑΟΚΡΩΝ ΕΠΙΖΕΦΥΡΙΩΝ. Antica numi pars sub collo nomen ΖΑΛΕΥΚΟΣ exhibet. Hic leges Locrensis civibus suis (teste Strabone) maximam partem à Cretensium, Lacedæmoniorum, & Areopagitarum legibus depromptas composuit, & sub Mineræ nomine prudentissimus est Legislator habitus, teste Valerio lib. i. cap. 4. de quarum Legum nimia severitate idem Val. Maximus lib. 6. cap. 5. mentionem facit his verbis: *Zaleucus, urbe Locrensum à se saluberrimis atque utilissimis legibus munita, cum filius eius adulterij crimine damna-*

88 IO. FABRI COM. IN IMAGINES ILLVST.
*tus, secundum ius ab ipso constitutum, utroque oculo carere debe-
ret, ac tota ciuitas in honorem patris pœna necessitatem adolescen-
tulo remitteret, aliquamdiu repugnauit: ad ultimum precibus po-
puli euictus, suo prius, deinde filij oculo eruto, usum videndi viri-
que reliquit.*

- 151 Finem libello huic imponit ZENONIS ELEATIS Philosophi
imago, ex marmore sculpta, in qua nomen eius in pectore ΖΗ-
ΝΩΝ legitur: cuius etiam statua in forma Hermæ quadrati
cum ijsdem litteris olim exstabat, & Fuluius Ursinus vidit,
quamuis hodie nusquam appareat. Habetur effigies eius in
gemma quoque anulari, *Niccolò* nuncupata; quę mirum, quan-
tum illas, de quibus iam mentio est facta, adamussim expri-
mit. Diogenes Laërtius, & Apuleius in 1. Apologia, eum in-
ter Philosophos formosos numerant, collumque habuisse di-
cunt oblongum. *Pireti* filius fuit, & vixit olympiade cx. eodem
tempore, quo Cyrus Asiæ imperium tenebat. Ex Scriptoribus
constat, quod Parmenidæ discipulus, & inuentor Dialecticæ,
auctorque Stoicæ sectæ fuerit; de cuius vita, morte, alijsque
scitu dignis, copiosè scribit Diogenes Laërtius.

FINIS.

INDEX

ILLVSTRIVM

per Classes digestus.

HEROES.

Byzas
Diomedes
Docimus
Hellen
Hercules
Leander
Oeneus
Pergamus
Tmolus
Tomus

Antiochus Magnus
Antiochus Epiphanes
Antiochus Epiphanes
Nitephorus
Antiochus Euergetes
Antiochus Grypus
Antiochus Commagenorum Rex
Archelaus
Ariarathes Eusebes
Ariarathes Epiphanes
Ariobarzanes
Arsinoë Regina

} Syria Reges

REGES ET REGINÆ

ROMANI.

Ancus Marcius
Numa Pompilius
Romulus
Tatius
Iulia Augusti filia

Cleopatra Regina
Demetrius Poliorcetes
Demetrius Nicator
Demetrius Soter
Gelon
Hieron
Hicronymus Hieronis F.
Iuba senior, & iunior
Minos

EXTERNI.

Alexander Magnus
Alexander Epirota
Alexander Theopator
Euergetes
Amyntas

Mithradates
Nicomedes
Perseus
Philetærus
Philippus Epiphanes
Philippus Macedo
Philistis Regina

M

Prusias

Prusias
Ptolemæus Aegypti Rex
Ptolemæus Apion
Ptolemæus Soter
Pyrrhus
Seleucus

IMPERATORES,
DVCEs, MAGI-
STRATVS

ROMANI.

Aemilius Lepidus III. Vir.
M. Agrippa
C. Antius Restio
L. Antonius
M. Antonius
M. Arrius secundus
M. Attilius Regulus
Augustus Cæsar, cum Livia
uxore
C. Cæsar
L. Cæsar } *Augusti nepotes*
M. Claudius Marcellus Consul
M. Claudius Marcellus Au-
gusti nepos
Cælius Calvus
L. Cornelius Lentulus
P. Cornelius Scipio Africanus
P. Cornelius Scipio Nasica
L. Cornelius Sulla
Cn. Domitius Ahenobarbus
Faustus Sullæ filius
Germanicus Cæsar
Julius Cæsar

L. Iunius Brutus
M. Iunius Brutus
Q. Labienus Parthicus
L. Liuius Regulus
C. Marius
Nero Claudius Cæsar
Numonius Vala
Q. Pompeius Rufus
Cn. Pompeius Magnus
Sextus Pompeius Magni F.
Cn. Pompeius Magni item F.
M. Porcius Cato
A. Postumius Albinus
T. Quinctius Flaminius
C. Seruilius Ahala
P. Valerius Poplicola

EXTERNI.

Alcibiades
Amilcar
Aristogiton Atheniensis
Cimon Atheniensis
Hannibal
Miltiades
Phocion Atheniensis
Pittacus
Themistocles

IVRECONSVLTII ET
LEGISLATORES.

Papinianus cum Plautia uxore
Solon
Ser. Sulpicius Rufus
Zaleucus

PHILOSOPHI

GRÆCI.

Antisthenes
Apollonius Tyaneus
Archytas Tarentinus
Aristippus
Aristoteles
Carneades
Cratippus
Diogenes
Dionysius Vticensis
Heraclitus
Mago Carthaginensis
Pittacus
Plato
Posidonius
Pythagoras
Socrates
Solon
Speusippus
Theophrastus
Xenocrates
Zeno

LATINI.

L. Apuleius Madaurensis
Maximus
M. Porcius Cato
L. Ann. Seneca

POETÆ

GRÆCI.

Alcæus
Anacreon

Aratus
Aristophanes
Callisthenes
Euripides
Hesiodus
Homerus
Menander
Moschion
Philemon
Pindarus
Pytheus
Sappho Poëtria
Sophocles
Theocritus

LATINI.

Horatius
Persius
Terentius
Virgilius

ORATORES

GRÆCI.

Aeschines
Andocides
Demosthenes
Isocrates
Leodomas
Lysias

ROMANVS.

M. Tullius Cicero

HISTORICI

MEDICVS.

GRÆCI.

Herodotus
Iuba Rex
Thucydides

ROMANVS.

Sallustius Crispus

Hippocrates

VARI.

L. Claudia Vestalis
Cynegirus Atheniensis miles
Hyacinthus
Hylas
M. Mettius Epaphroditus Gram-
maticus
Milo Crotoniata athleta

FINIS

A P P R O B A T I O.

H I C Cominentarius Domini IOANNIS FABRI
BAMBERGENSIS, Romani Medici expertis-
simi, in imagines Illustrium ex Fuluij Vrsini Biblio-
theca à Theodoro Gallæo viro humanissimo typis
eneis expressas, nihil contra fidem aut bonos mores præ-
tendit. Poterit igitur ad multorum hominum recrea-
tionem in publicum prodire. Quod testor 16. Febr.
anno 1605.

*Egbertus Spitholdius S. T. L.
Canonicus & Plebanus
Antuerpiensis.*

Free copy for study purposes

Public Domain Digital Collections